

Glasilno Mestne občina Ljubljana, številka 4,5, letnik XIII, maj 2008, ISSN 131879X

Ljubljana

4
Predsednik RS
prof. dr. Danilo Türk:
Ljubljano opredeljuje
kot glavno mesto
kultura

6
Častna meščana:
prof. Irena Grafenauer
in akademik
prof. dr. Vinko Dolenc

24
Trubar v Ljubljani

33
Vsa življenja
Vile Podrožnik

Pohod po poti okoli Ljubljane za vrtnice: četrtek, 8. maj, 2008 med 9. in 13. uro: Pohod za otroke vrtnice iz Ljubljane. Vrtnice se vključijo v pohod na kontrolni točki, ki mu najbolj ustreza, in prehodi en odsek na trasi Poti okoli Ljubljane. Na poti je 6 kontrolnih točk, ki so hkrati startna in ciljna mesta: • Šiška - Okrepčevalnica Pri Cvičku ob Koseškem bajerju, Vič - Agrotehnika Gruda d.d., Tržaška 132, • Vič - Murgle (pri teniških igriščih), • Rudnik - križišče Peruzzijska in Jurčkova pot, • Fužine - Gostilna Babnik pri Fužinskem mostu, • Bežigrad - Gramozna jama, • Center - Hala Tivoli, Muzej novejšje zgodovine. *Informacije: Agencija za šport Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/300-82-10 in na spletni strani www.as-lj.si.*

Pohod po poti okoli Ljubljane za osnovne šole: petek, 9. maj, med 8. in 14. uro: Pohod za učence osnovnih šol. Šola se vključijo v pohod na kontrolni točki, ki ji najbolj ustreza, in prehodi en, dva ali tri odseke na trasi Poti okoli Ljubljane, odvisno od starosti. Na poti je 8 kontrolnih točk, ki so hkrati startna in ciljna mesta: • Vič - Agrotehnika Gruda d.d., Tržaška 132, • Šiška - Okrepčevalnica Pri Cvičku ob Koseškem bajerju, • Bežigrad - AMZ Slovenije, Dunajska 128, • Jarše - Žito Ljubljana, križišče Clevelandske in Šmartinske, • Polje - Trgovina Mercator, Zaloška 168, • Fužine - Gostilna Babnik pri Fužinskem mostu, • Rudnik - Bife Jaka, Dolenjska c. 103, • Livada - Daj-Dam, Hladnikova ul. 15. *Informacije: Agencija za šport Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/300-82-10 in na spletni strani www.as-lj.si.*

Pohod po poti okoli Ljubljane za srednje šole: petek, 9. maj, med 8. in 14. uro: Pohod za učence srednjih šol. Šola se vključijo v pohod na kontrolni točki, ki ji najbolj ustreza, in prehodi štiri odseke (pol poti) na trasi Poti okoli Ljubljane. Na poti je 8 kontrolnih točk, ki so hkrati startna in ciljna mesta: • Vič - Agrotehnika Gruda d.d., Tržaška 132, • Šiška - Okrepčevalnica Pri Cvičku ob Koseškem bajerju, • Bežigrad - AMZ Slovenije, Dunajska 128, • Jarše - Žito Ljubljana, križišče Clevelandske in Šmartinske, • Polje - Trgovina Mercator, Zaloška 168, • Fužine - Gostilna Babnik pri Fužinskem mostu, • Rudnik - Bife Jaka, Dolenjska c. 103, • Livada - Daj-Dam, Hladnikova ul. 15. *Informacije: Agencija za šport Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/300-82-10 in na spletni strani www.as-lj.si.*

Rekreativni pohod na 35 kilometrov po poti okoli Ljubljane: sobota, 10. maj, med 6. in 17. uro: Udeleženec se vključijo v pohod na kontrolni točki, ki mu najbolj ustreza, in prehodi Pot okoli Ljubljane do cilja. Na poti je 8 kontrolnih mest, ki so hkrati startna in ciljna mesta: • Vič - Agrotehnika Gruda d.d., Tržaška 132, • Šiška - Okrepčevalnica Pri Cvičku ob Koseškem bajerju, • Bežigrad - AMZ Slovenije, Dunajska 128, • Jarše - Žito Ljubljana, križišče Clevelandske in Šmartinske, • Polje - Trgovina Mercator, Zaloška 168, • Fužine - Gostilna Babnik pri Fužinskem mostu, • Rudnik - Bife Jaka, Dolenjska c. 103, • Livada - Daj-Dam, Hladnikova ul. 15. Tisti, ki prehodijo celotno pot v dolžini 35 km, dobijo tudi posebno kolajno. *Informacije: Agencija za šport Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/300-82-10 in na spletni strani www.as-lj.si.*

Rekreativni pohod okoli Ljubljane: sobota, 10. maj, med 7. in 12. uro: Udeleženec se vključijo v pohod na kontrolni točki, ki mu najbolj ustreza, in prehodi Pot okoli Ljubljane do cilja. Start pohoda je na 6 mestih na trasi po Poti okoli Ljubljane: • Vič: smer jug 5.000 m, Agrotehnika Gruda d.d., Tržaška 132 - Cesta dveh cesarjev - Murgle - Opekarska cesta - Prešernov trg, • Šiška: smer jug 5.000 m, Koseški bajer - Rožnik - Prešernov trg, • Bežigrad: smer zahod 6.000 m, AMZ Slovenije, Dunajska 128 - Vodovodna - Litostroj - Koseški bajer - Rožnik - Prešernov trg, • Jarše: smer sever 16.000 m, Žito Ljubljana, križišče Clevelandske in Šmartinske - Gramozna jama - Litostroj - Koseški bajer - Rožnik - Prešernov trg, • Fužine: smer jug 12.000 m, Fužinski most - Golovec - Dolenjska cesta - Opekarska cesta - Prešernov trg, • Hala Tivoli: smer jug 2.000 m - invalidi, • Hala Tivoli - park Tivoli - Erjavčeva cesta - Prešernov trg. *Informacije: Agencija za šport Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/300-82-10 in na spletni strani www.as-lj.si.*

Tek trojk za članske in veteranske kategorije na 12 in 28 kilometrov: sobota, 10. maj, ob 9. uri za 28 kilometrov in ob 9.30 uri za 12 kilometrov. Start in cilj ekip teka trojk na 12 in 28 km bo na Prešernovem trgu. *Informacije: TIMING Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/234-80-00, faks: 01/234-80-05 in na spletni strani: www.pohod.si.*

Tek trojk za osnovne in srednje šole na 3000 metrov: sobota, 10. maj, ob 9.30 uri: Start ekip je pri Gostišču Livada, Hladnikova 15, cilj za vse ekipe je na Prešernovem trgu. *Informacije: TIMING Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/234-80-00, faks: 01/234-80-05 in na spletni strani: www.pohod.si.*

Zaključna prireditev: sobota, 10. maj, med 9. in 14. uro: Program: • 9. - 10. KUD Pihalni orkester Litostroj, • 10.00 - 11.30 nastop Partizanskega pevskega zbora, • 11.30 - 12.00 nagovor župana Zorana Jankovića in predsednika Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije Janeza Stanovnika ter razglasitev absolutnih zmagovalcev, • 12.00 - 13.30 Rock Partyzani. *Informacije: TIMING Ljubljana, Staničeva 41, tel.: 01/234-80-00, faks: 01/234-80-05 in na spletni strani: www.pohod.si.*

Program Pohoda ob žici	2
Ljubljano opredeljuje kot glavno mesto kultura	4
Častna meščana: prof. Irena Grafenauer in akademik prof. dr. Vinko Dolenc	6
Dobitniki nagrad	8
Dobitniki plaket	10
Priznanja ob svetovnem dnevu civilne zaščite	12
Pot spominov in tovarištva	14
Poimenovanje ulic in naselij	15
Mestni razvojni projekti na nepremičninskem sejmu v Cannesu	16
Župani evropskih prestolnic v Ljubljani	17
Pogovor z indijsko Slovenko Manjulo Hiti	18
Velika združena Mestna knjižnica Ljubljana	20
Kandidatura Ljubljane za svetovno prestolnico knjige 2010	22
Trubar v Ljubljani	24
Mestna kronika	26
Program Leader za razvoj podeželja	30
Dvajset let Zavetišča za brezdomce	31
21. MTM v ritmični gimnastiki	32
Vsa življenja Vile Podrožnik	33
Četrtni razgledi	36
Nagrajena pesem Sandre Veble	42
Nagrajena fotografija Jaka Rakarja	43
Ljubljanske novice	44
Okoljske meritve	

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Vesna Kos-
Bleiwis, dr. Jožef Kunič,
Eva Strmljan Kreslin, Marija
Šterbenc. Odgovorna
urednica in lektorica: Nada
Šumi, kontakt: 041 737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.
si. Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Dalmatinova 1,
Ljubljana. Tisk, grafična
priprava, prelom, fotoliti:
Schwarz d.o.o., Koprška
106/D, 1000 Ljubljana.
Naklada: 117.500 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Ljubljana

Nemogoče je najti toliko pridevnikov, da bi lahko primerno opisal Ljubljano. Vedno znova sem presenečen, kako Ljubljano vidijo in občutijo obiskovalci iz tujine. V skoraj štiridesetih letih, odkar živim v Ljubljani, nisem srečal nikogar, ki ne bi bil navdušen nad Ljubljano in njenimi prebivalci.

Za izobražene je Ljubljana bogata – gledano z vidika zgodovine in sedanjosti. O tem se je moč prepričati ob obiskih najrazličnejših kulturnih dogodkov in znamenitosti v mestu. Od doma ali hotela se moremo varno odpraviti na razstavo, v muzej, v gledališče, na koncert peš in se pozno zvečer po prireditvi tudi varno vrniti. Varnost posameznika je danes v mnogih mestih po svetu velik problem. Ljubljana pa je še vedno varna in upajmo, da bo taka še dolgo ostala. Varnost se ne kaže le v tem, da na ulici nisi napaden in oropan, marveč tudi v tem, da te mimoidoči na ulici ne bo prezrl, če potrebuješ pomoč. Skrb za poškodovanega ali bolnega pa je nepogrešljiva v kakovosti bivanja. Stopnja pripravljenosti na pomoč je v zavesti Ljubljančanov na visoki ravni. Ljubljana je svetla točka na zemljevidih Evrope in sveta v številnih zvrsteh kulturno-umetniškega in znanstvenega življenja. Zelo krivičen bi bil, če bi dejal, da je to le odraz preteklosti.

V primerjavi s tem, kar se dogaja v svetu danes, je življenje v Ljubljani na zavirljivi ravni, tako zaradi institucij kot tudi posameznikov. Ljudje na ulicah so razpoloženi, prijazni in veseli, saj lahko uživajo na vsakem vogalu arhitekturno prelepega mesta, ki je hkrati tudi zelo čisto. V mestu se čuti mladost in veselje do življenja. Če bi kdo rekel, da je naveličan Ljubljane, bi mu odvrnil, da mi je zanj zelo žal, ker je najverjetneje naveličan samega sebe.

Imenovanje za častnega meščana mesta Ljubljane mi pomeni nagrado za delo doslej in povabilo za delo vnaprej. To priznanje ni le eno izmed mnogih, to je priznanje prijateljev in someščanov, to pa je največ, kar se človeku lahko zgodi v okolju, kjer živi in dela.

*Častni meščan glavnega mesta Ljubljane
akademik prof. dr. Vinko Dolenc*

Ljubljano opredeljuje kot glavno

Pogovor s predsednikom Republike Slovenije dr. Danilom Türkom

Foto: Jakše Jeršič

Predsednik RS prof. dr. Danilo Türk

Spoštovani gospod predsednik, ali lahko za uvod v praznični pogovor ob mestnem prazniku 9. maju obudite vtis iz časa, ko ste prišli v Ljubljano? Ste se morda udeleževali pohodov po Poti spominov in tovarištva?

Moj prvi bolj resen spomin na Ljubljano je ljubljanska jutranja megla in vonj po svežih žemljah. To je bilo iz časa, ko sem oktobra 1970 prišel v Ljubljano študirat in je iz pekarn zavel ta prijeten vonj, ki me je potem spremljal ves čas študija, pa tudi pozneje, ko sem se vračal v Ljubljano. Zdaj tega nimam več tako izrazito v spominu. Samih pohodov se nisem udeleževal, a sem od časa do časa prehodil kašen del te poti, večkrat pa sem prihajal na sklepne prireditve v centru mesta, ker je bil to poseben praznični trenutek. Pot je zelo lepo sprehajališče in zanimiva ideja, ki bi v Evropi marsikomu lahko služila za inspiracijo. Ne mislim ograjenosti Ljubljane z žico med vojno, ampak na idejo, da se okrog mesta, okoli neke urbane celote naredi tako lepa pešpot.

Pesnik Janez Menart je trdil, da Ljubljančani ne poznamo prave pripadnosti mestu in mesta ne občutimo kot dom, tukaj le delamo, ob koncih tedna pa pobegnemo domov v rojstne kraje.

Sam se s tem sploh ne strinjam. V Ljubljani se že dolgo počutim doma, čeprav sem rojen v Mariboru in sem do 18. leta živel tam. V Ljubljani sem se počutil doma tudi takrat, ko sem živel v tujini in po vrnitvi se spet počutim doma. Verjamem, da je še veliko takih ljudi. Gre pa tudi za to, da nisem navajen oditi vsak vikend iz mesta, ker takrat pogosto delam ali pišem doma. V tujini sem se navadil, da se vikend lahko preživi v mestu samem. Mogoče bi v tem pogledu lahko razvili drugačno kulturo, da bi mesto ob koncih tedna naredili bolj živahno in atraktivno. To seveda ne pomeni, da bi Ljubljančani v prostih dneh nehali hoditi iz Ljubljane, vendar bo verjetno čedalje večji del tistih, ki bodo našli nove razloge, da ostanejo tudi v tem času v mestu.

Kakšna pa je videti Ljubljana z očmi predsednika Republike Slovenije?

Moja sedanja percepcija Ljubljane se je izoblikovala po vrnitvi iz tujine, ko sem videl, da je mesto doživelo nekatere spremembe. Zagotovo je bistveno več avtomobilov in so ti tudi modernejši in boljši, kot so bili nekoč, obenem pa je Ljubljana zaostala v urejanju zunanje podobe, zlasti v centru mesta. V tem pogledu so nekatera mesta v zadnjem desetletju napravila veliko večje premike. Morda zunanje urejanje ni najpomembnejše, je pa pomenljivo

zato, ker so bila v vsem socialističnem svetu mesta precej zanemarjena. Mislim, da je tu nastal neki zaostanek, ki bo zahteval nekaj časa, resnega dela, pa tudi večjega angažiranja prebivalcev samih.

Mesto je v pravkar razgrnjenem prostorskem načrtu z opredelitvijo prostora za predsedniško rezidenco že sledilo vašemu razumevanju vloge predsednika države in njenega glavnega mesta, zagotovo pa vaš pogled z najvišje državniške točke meri še na druge prostorske in protokolarne potrebe, pa tudi na premike v odnosu do glavnega mesta, še posebej, ker imate za seboj svetovljansko poklicno pot.

Najprej bi rad pojasnil, da rezidenca ni moja ideja in tudi ne moja prioriteta. Rezidenca je vprašanje, ki se postavlja s tem, ko ima država predsednika, in pri nas to vprašanje ni rešeno, prav pa bi bilo, da se reši. Kdaj to bo, ne vem, vem pa, da v tem trenutku ni pravih pogojev za to. Ljubljana videz prestolnice vsekakor že ima, verjetno pa bi bilo to podoba treba dopolnjevati, poskrbeti za združevanje prostorov vladnih organov, pri čemer bi bil potreben bolj dolgoročen, bolj vizionarski pristop. Nekateri taki pristopi so že bili. Z veseljem si bom ogledal tudi rešitve v novem ljubljanskem prostorskem načrtu. Postavlja se mi vprašanje, kje je pravzaprav središče Ljubljane. Ali je središče to, da je pred parlamentom in Cankarjevim domom parkirišče? To je problem, ker ta podoba ne daje vtisa, da gre za center mesta. Seveda ima mesto svoj stari center v Stari Ljubljani, a ko se je Ljubljana razširila, se je center preselil na Trg republike in tu bi se morale zgostiti funkcije, ki sodijo v center države.

Glede odnosa do glavnega mesta pa je treba razumeti, da ima Slovenija tradicijo policentričnega razvoja. S tega stališča Ljubljana ni v primerljivem položaju z drugimi evropskimi prestolnicami: Ljubljana za Slovenijo ni to, kar je Budimpešta za Madžarsko ali Pariz za Francijo. Je središče v kulturnem, univerzitetnem, upravnem smislu, ampak njena tradicija ni centralistična.

Pa lahko še danes, v samostojni državi, pristajamo na Ljubljano kot mesto znotraj policentrične tradicije?

Ta tradicija ima pomembne prednosti. Slovenija je doživela bolj ali manj enakomeren razvoj po celotnem svojem ozemlju in zato Ljubljana ni bila obremenjena z nekaterimi problemi, ki jih prinaša izredno intenzivna, hitra ali celo divja urbanizacija. Ni postala velemesto s kriminalom, z drogami, s težkimi obremenitvami bivalnega okolja, s proletarizacijo mest. Geniti moramo, da tega nismo imeli. Razvijala se je postopoma, ni pretirano rasla in je zato ostala mesto, ki je prijetno za bivanje. To lahko rečem, ker sem živel v drugih mestih. Zdaj moramo izkoristiti ravno to okoliščino, in če jo bomo razvili inteligentno, z dobrim urbanizmom, z dobro arhitekturo, z inteligentno uporabo prostora, z dobrimi storitvenimi funkcijami, potem bo Ljubljana izredno zanimivo glavno mesto Slovenije. Ni pa treba, da ima to glavno mesto vizijo, biti podobno tistim glavnim mestom, ki so značilna za centralistično urejene države.

Ali ni Ljubljana prav zaradi načelne policentričnosti, očitkov, da se vanjo steka ves denar, in odvzetih znatnih proračunskih sredstev zdaj bistveno prikrajšana? Ali ji politika s tem ne odreka tudi središčne nacionalne vloge?

Mislim, da so ti občutki bolj posledica ekonomskega in poslovnega razvoja v Sloveniji kot pa političnih odnosov. Verjamem, da je bila v Ljubljani večja gospodarska dinamika, da je bilo v zadnjem desetletju na voljo več delovnih mest in je zato nastala ta napetost, občutek, da je Ljubljana imela več bogastva, drugi pa malo manj. Ampak to je bolj prehodnega značaja. Mislim, da je v zavesti slovenskih ljudi Ljubljana glavno mesto in da se to vzdržuje predvsem z visoko ravnijo kulturnega življenja. Tu ostaja glavni kapital Ljubljane. Ljubljano opredeljuje kot glavno mesto kultura. Cankarjev dom se mi zdi pomembna institucija prav s tega stališča, ker je nacionalna institucija, ki je locirana v Ljubljani. Čeprav je bilo sporno, ali naj se sploh zgradi ali ne, ker se je štel, da je predrag, se je pokazal koristen prav s tega stališča, da je Ljubljana

mesto kultura

Foto: Dunja Wedam

upravičena in dolžna imeti tako institucijo. Mislim, da je tukaj glavna in prava strateška vizija. V postindustrijski razvojni fazi je kultura nekaj, kar pridobiva na teži. Ljudje bodo živeli čedalje bolj s storitvami in z zahtevo po bolj kultiviranem življenju. In ravno kulturna ponudba definira naše življenje in s tem tudi glavno mesto naše države.

Kako pa v svoji vlogi predsednika in s pogledom izkušenega diplomata vidite možnost dialoga med mestom in vlado, ki naj bi ga formaliziral tudi dogovor o sodelovanju na podlagi Zakona o glavnem mestu?

Mislim, da te možnosti obstajajo, vendar je treba upoštevati, da smo zdaj v času predsedovanja Svetu Evropske unije in v letu vsenacionalnih volitev. V takem času je težko pričakovati, da bo ostajala energija za te vrste spravno dejavnost. Se pravi, da zdaj pogoji niso najboljši. Seveda bi bilo prav, da se v Sloveniji bolj pošteno in vsestransko razmisli o glavnem mestu, ampak za kaj takega je potreben tudi bolj sistematičen napor. Dvom o Ljubljani kot prestolnici ni nov, ni posledica današnjih političnih odnosov, ampak se je to pojavljalo na razne načine že zelo dolgo glede na to, da Slovenija ni bila država in je Ljubljana postala glavno mesto države po Dunaju in Beogradu. Zavest o glavnem mestu in občutek odgovornosti, ki iz te zavesti izhaja, ne nastane hitro, zato je treba v tej smeri delovati bolj dolgoročno. Upam, da bi po volitvah lahko prišli do resnejše razprave o tem vprašanju.

Se boste tudi osebno zavzeli za to?

Pripravljen bi se bil zavzeti za to debato. V tem času se prav gotovo da napraviti vizionarske prostorske vizije mesta, kar zadeva politično razumevanje, kako je to važno za Slovenijo kot celoto, pa dvomim, da se bo to mogoče do jeseni, ker bo volilna kampanja ljudi angažirala na čisto specifičen način. Če bo imela pozneje Ljubljana dobro ponudbo in energijo za to, potem nisem pesimist. V takih razmerah sem se pripravljen angažirati za neko resno razpravo.

Ob mestnem prazniku bo letos potekala tudi konferenca županov prestolnic držav članic Evropske unije in prestolnic držav kandidat, ki jih boste nagovorili tudi vi. Lahko že zdaj poveste, kaj jim boste sporočili?

Tam bi rad dal nekaj sporočil, med njimi tudi eno, ki se mi zdi izjemno važno. Prestolnice, velika mesta pa sploh, lahko same veliko naredijo za

boljše ekološke razmere sodobnega sveta. Ekološka vprašanja namreč niso samo nacionalna vprašanja, vprašanja države, ampak so v veliki meri tudi vprašanja velikih mest. Velika mesta so poreklo največjega dela globalnega segrevanja zaradi prometa, industrijske proizvodnje itd. in prav je, da ta mesta samostojno razmislijo o svoji vlogi v ekološko kvalitetnejšem svetu prihodnosti. Za kaj takega potrebujejo tudi neposredno medsebojno sodelovanje, izmenjave izkušenj, razpravo o dobrih praksah, presajanje dobrih primerov iz enega kraja v drugega. Ni treba čakati na meddržavno sodelovanje. Mislim, da 21. stoletje pričakuje aktivnejše angažiranje velikih mest, ki lahko dajo zelo močno spodbudo. To bi bilo eno od sporočil, ki se mi zdi važno, ki niti ni posebno politično, niti ni posebno vezano na Evropsko unijo, ker velja povsod po svetu, a je aktualno glede na to, da ima Evropska unija zelo ambiciozne vizije glede ekologije.

Velik praznični dogodek je poleg podelitev nagrad zaslužnim meščankam in meščanom, tudi podelitev naslovov častnih meščanov, ki sta je letos deležni znameniti osebnosti svetovnega ugleda: umetnica prof. Irena Grafenauer in nevrokirurg prof. Vinko Dolenc. Želite ob tej počastitvi kaj dodati?

Vesel sem, da je do takega izbora prišlo, ker spoštujem njuno delo. Izbor je značilen: gre za kulturo in intelektualno ustvarjalnost, ki je za Ljubljano značilna. To je glavna industrija Ljubljane, glavno področje ljubljanske odličnosti in s tega stališča se mi zdi izbor posrečen in dober. To je še en dokaz za mojo trditev, da je bistvena vizija Ljubljane njena kulturna funkcija v slovenski naciji.

Kaj bi za praznik sporočili Ljubljančankam in Ljubljančanom?

Preživite čim več časa v Ljubljani, ker je zelo prijetno mesto. Sam preživim veliko časa v mestu, grem seveda na kakšno pot, vendar ne zato, ker bi hotel iz Ljubljane pobegniti. Malo mest na svetu ima tako imeniten prostor, kot je Rožnik, neko tako kvalitetno rekreacijsko območje v samem centru mesta. Central park v New Yorku, kamor sem hodil, je veliko manj zanimiv, kot sta Tivoli in Rožnik. Ljubljana je bistveno manjši kraj od Manhattan s tremi milijoni prebivalcev, pa ima nekajkrat boljši položaj. To je treba ceniti in sam to cenim, ker sem živel v tujini. Treba je svoje življenje v tem mestu razvijati tako, da nam to nekaj pomeni.

Častna meščanka prof. Irena Grafenauer

Darja K. Korenčan

Foto: Luka Cjuha, Dnevnik

Častna meščanka prof. Irena Grafenauer.

Slovenci smo lahko ponosni na eno najboljših flavtistik na svetu – Ireno Grafenauer, ki se je s svojimi subtilnimi interpretacijami izjemno širokega repertoarja, od baroka do sodobne glasbe, uvrstila med vrhunske virtuozke na flauti.

Že kot študentka ljubljanske Akademije za glasbo je zmagovala na mednarodnih tekmovanjih, med drugim je leta 1978 v Ženevi prejela posebno nagrado za izvajanje štirih slogovnih obdobij; ta nagrada pred tem ni bila podeljena kar dvajset let. Umetnica se je izpopolnjevala v Hamburgu in Freiburgu in se po študiju udeležila avdicije za Simfonični orkester bavarskega radia v Münchnu, kjer ji je v močni konkurenci uspelo dobiti mesto prve soloflavtistke, kar je bil izjemen uspeh. Na tem mestu je ostala deset let.

Ves čas je tudi solistično nastopala in sodelovala z najuglednejšimi orkestri kot solistka. Med slovenskimi instrumentalnimi umetniki je edina, ki je imela priložnost koncertirati z najbolj karizmatičnimi dirigentskimi osebnostmi našega časa, med njimi so bili Bernstein, Barenboim, Haitink, Sawalischni, posebej intenzivno pa je bilo njeno sodelovanje z Gidonom Kremerjem in Leonardom Bernsteinom na festivalu komorne glasbe v avstrijskem Lockenhausu. Nasploh je naša velika flavtistka komorni glasbi že od nekdanje predana, vedno znova rada muzicira s tistimi glasbenimi umetniki, v katerih vidi pozitivno energijo in veliko voljo za razdajanje pred občinstvom. Spomnimo se njenih nepozabnih nastopov v komornih zasedbah z domačimi in tujimi umetniki na festivalu baročne glasbe v Mariboru ali na Piranskih dnevih v Piranu, pa v Grobljah, na Kogojevih dnevih v Kanalu ob Soči, seveda pa imajo svoje posebno mesto njeni solistični nastopi s Slovensko filharmonijo in Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija v Ljubljani.

Dirigenti se običajno zavedajo, da imajo pred sabo vrhunsko umetnico, obenem pa je zelo zahtevna na vajah, še zlasti ob izvedbah novih, manj znanih del. Vedno je neizprosna glede števila vaj, saj je perfekcionista tako v tehničnem kot muzikalnem smislu. Ko stopi Irena Grafenauer na oder kot solistka, obiskovalci koncertov vemo, da bomo dobili ogromno – ne le glasbeni užitek, podoživimo tudi vse tisto, kar je skladatelj dejansko želel izraziti s skladbo, saj jo vedno zelo poglobljeno naštudira. V dvorani se običajno občuti tisti fluid, ki prehaja s solistke na obiskovalce in obratno.

Najsi gre za recital v kakšni od manjših cerkva ali v veliki koncertni dvorani, povsod se do kraja razdaja, njeni nastopi so suvereni, obenem pa zelo čustveni, zato obiskovalca nikoli ne pustijo hladnega.

Umetnica daje velik poudarek tudi slovenski glasbi in se nikoli ne brani interpretacij manj znanih del tako slovenskih kot tujih avtorjev, nasprotno, vse skladbe izvaja s posebnim žarom, lastnim samo njej. Je umetnica, ki se glasbi resnično predaja z dušo in srcem, to lahko razberemo tudi iz njenih intervjujev, kjer se osredotoča predvsem na svoje doživljanje glasbe. Tudi v portretu, ki ga je z njo posnela TV Slovenija, ni želela govoriti o svojem zasebnem življenju, ampak ji je bila primarna glasbena muza, delo z mladimi in zdušje pred koncerti.

Čeprav imamo Slovenci precej glasbenih umetnikov, ki so snemali za tuje založbe, pa je treba poudariti, da je Irena Grafenauer edina slovenska umetnica, ki je snemala za tri največje svetovno znane založniške hiše: Philips, Sony in Deutsche Gramophon ter za svoje posnetke prejela tudi mednarodne nagrade. Doma pa je že leta 1980 prejela nagrado Prešernovega sklada, leta 2005 pa Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Ob rednem koncertiranju pa ostaja tudi izvrstna pedagoginja. Od leta 1987 je profesorica na Mozarteumu v Salzburgu, sicer pa jo srečujemo tudi na raznih seminarjih in poletnih šolah, kjer se v polni meri izrazijo vse njene pedagoške sposobnosti. Marsikateri študent ne more prehvaliti njenega pedagoškega dela, ki je dragocena zakladnica nasvetov za prihodnost bodisi v komorni igri ali solistično. Eden tistih, ki rad pove, da je imel srečo, ko je prišel v njene roke na Mozarteumu, je mladi slovenski flautist Martin Belič, ki je pred letom dni opravil avdicijo za drugega flautista v orkestru Münchenske filharmonije.

Irena Grafenauer je zbudila pozornost širše javnosti pred štirimi leti, ko je sprožila široko akcijo darovanja kostnega mozga. Kmalu se je pokazalo, kako priljubljena umetnica je, saj so se na njen poziv odzvali številni Slovenci in želeli pomagati njej in z njeno pomočjo tudi vsem tistim, ki jim darovanje lahko reši življenje. Čeprav je hudo zbolela, ohranja vero v življenje in glasbo, ki ji daje moč, da ustvarjalno premaguje ovire na poti svojega umetniškega poslanstva.

Z naslovom častne meščanke Ljubljane se mesto zaslužno poklanja njeni veliki umetnosti, ki nosi slavo slovenske ustvarjalne moči po vsem svetu.

Častni meščan akademik prof. dr. Vinko V. Dolenc

Asist. dr. Danica Rotar Pavlič, dr. med.

Foto: Jolanda Kofol

Častni meščan akademik prof. dr. Vinko V. Dolenc

Akademik prof. dr. Vinko Dolenc spada med največja imena slovenske in svetovne medicine. Že na začetku svojega dela, pri katerem se je predajal zdravljenju bolnikov, je premikal mejnike. V spomin si priključimo samo njegov sočutni odziv ob letalski nesreči leta 1966, ko je v ruševinah britanskega letala na brniškem letališču umrlo nekaj manj kot sto potnikov. Prav ta tragični dogodek je omogočil, da je nevrokirurški oddelek leta 1967 dobil prvi operativni mikroskop, s katerim je dr. Dolenc že naslednje leto začel šivati natrgane živce, kar je bila za tiste čase prava revolucija. Še dobro, da se ni oziral na pripombe, češ da z izobraževanjem in poskusi zapravlja čas, saj so se kmalu izkazale za neutemeljene. Mlademu kirurgu je bilo brez dvoma težko spreminjati uveljavljene in utečene postopke, ki so bili zapisani tudi v knjigah. Takrat so namreč živec sestavili skupaj kot celoto in postavili šive zunaj živca, notranjih struktur pa niso upoštevali, saj je veljalo (kar nekoliko preveč) preprosto prepričanje, da bodo posamezni kanali tega živca že našli svoje ustrezne poti med stkanimi konci. Prof. Vinko Dolenc pa je pri delu upošteval tudi notranjo zgradbo živčnih snopičev.

Akademik prof. dr. Dolenc je prvi izmed nevrokirurgov vstopil v kavernozi sinus, ki se nahaja na lobanjskem dnu. Česa podobnega si ni upal lotiti nihče in je bilo celo prepovedano, saj so vedeli, da je ob takšnem posegu skoraj nemogoče zaustaviti krvavitev. Prof. Parkinson iz Kanade je sicer prvi operiral v tem delu glave, vendar ob pomoči zunanega krvnega obtoka, kar pomeni, da je za določen čas ustavil srce. Zaradi tega je bil poseg časovno omejen (operacijo je moral opraviti v 40 do 50 minutah oziroma največ v eni uri), izid pa je bil negotov.

K razmišljanju o drugačnem pristopu je prof. dr. Dolenca spodbudil primer mlade bolnice, s katero sta se pred operacijo povsem normalno pogovarjala, po posegu pa je umrla. Za več kot dve leti se je intenzivno posvetil študiju anatomije tega območja, raziskovanju in proučevanju. Ugotovil je, da bi s postopnim prodiranjem v kavernozi sinus morebiti lahko zajezili kri. Preprosteje povedano: če na hitro pristopite v sinus, bo kri silovito bruhnila ven, zato je bolje pristopiti počasi, ne da bi zaustavljali srce. Leta 1981 je izvedel prvo operacijo tumorja tega področja. Ko je poseg predstavil na kongresu v Münchnu, so ga kolegi nejeverno gledali, saj se jim je zdelo noro, da je tak poseg mogoč.

Prof. dr. Dolenc pritrjuje, da je bil »pol koraka pred drugimi« predvsem zato, ker je veliko delal na tkivu, ker je podrobno poznal anatomijo in ker je združil malenkosti, ki so bile znane že prej. V boju z ustaljenimi stereotipi je vedno bolj zaupal svoji pameti kot pa napisanim predpisom, če vanje ni verjel. Ko so npr. pripeljali mladega človeka s krvavitvijo, ga položili v posteljo in sklenili počakati 6 tednov, »da se bo stvar umirila«, se je začel spraševati, kaj se bo umirilo in kaj bodo operirali čez 6 tednov. Čutil je, da je takšen pristop beg od problema in da je takojšnja operacija bolj smiselna. Danes vemo, da morajo biti te operacije res izvedene prej, tj. pred naslednjo krvavitvijo, ki bi gotovo še bolj opustošila možgane.

Zaradi njegovega raziskovalnega in kliničnega dela na področju lobanjskega dna so prof. dr. Dolenca vabili na številne univerze v Evropi, Severni in Južni Ameriki, Avstraliji, Indiji, na Japonskem, Novi Zelandiji ..., kjer je pomagal organizirati učne delavnice s področja anatomije lobanjskega dna. Kot vabljeni predavatelj je obiskal prek šestdeset držav, mnoge med njimi tudi večkrat, kjer je imel skupaj več kot 500 strokovnih predavanj. Štirikrat mu je pripadla posebna čast, da je bil kot edini predavatelj vabljen na t. i. memorialna strokovna srečanja (Stockholm, Oslo, Minneapolis, Salt Lake City).

Akademik prof. dr. Vinko Dolenc pa slovi še po eni lastnosti: to je njegova usmeritev k bolnikom. Vsakega bolnika je namreč pred operacijo zelo strah, zato je še kako pomembno, da zdravniku res zaupa. Znan je Dolencčev rek, da »morata bolnik in zdravnik prebiti led in najti skupni stik«, zato s preprostimi besedami in vso pozornostjo pristopi k bolniku ter skuša dojeti, kako ta čuti in sprejema svoj položaj. Pogovor, čeprav večkrat kratek, se spremeni v izmenjavo mnenj med prijateljema, ki se skušata z roko v roki boriti proti bolezni.

Dobitniki nagrad glavnega mesta Ljubljane

Fotografije: Jakše Jeršič

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj

Marjan Pečan

Komisija za priznanja, ki ji predseduje doc. dr. Milena Mileva Blažič, je letos prejela 6 pobud za podelitev naslova častni meščan oz. častna meščanka glavnega mesta Ljubljane, ki jih mesto na praznični 9. maj, mestni praznik miru, in dan Evrope, podeljuje velikim osebnostim, »zaslužnim za ugled in razvoj Mestne občine Ljubljane ter za razvoj njenih dobrih medmestnih in mednarodnih odnosov«. Medtem ko je razpis za častni naslov odprt vse leto, pa komisija za nagrade (»za izjemne uspehe ali rezultate življenjskega dela«) in plakete glavnega mesta Ljubljane (»za posebna delovna prizadevanja v daljšem časovnem obdobju«) upošteva le v razpisnem roku prispelle pobude. Za nagrade je letos prišlo 15 pobud za podelitev 12 nagrad, za plakete pa 18 pobud za podelitev 16 plaket, zato je komisija posebej pozorno izbirala najzaslužnejše med zaslužnimi. Letošnja slovesna podelitev naslovov častna meščanka in častni meščan ter nagrad in plaket glavnega mesta Ljubljane bo na slavnostni seji Mestnega sveta 9. maja ob 14. uri na Ljubljanskem gradu, udeležili pa se je bodo, poleg drugih najuglednejših osebnosti v mestu in državi, tudi gostujoči župani evropskih prestolnic držav članic Evropske unije, kandidatki in potencialnih kandidatki za vstop v članstvo Unije.

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj

je redna profesorica za področje biometeorologije na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in je mednarodno priznana strokovnjakinja za dinamično modeliranje rasti in razvoj rastlin, klimatska nihanja in njihove posledice za agroekosisteme ter za mezoklimatske analize. Od leta 1996 je vodja Centra za biometeorologijo in predstojnica Katedre za agrometeorologijo na Biotehniški fakulteti, od leta 2000 do 2004 je bila vodja programske skupine Agrometeorologija, vse od leta 1994 pa se znanstveno ukvarja s problematiko podnebnih sprememb in ozaveščanjem javnosti, še posebej mladine na tem področju. Od leta 2002 je članica Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) v Ženevi in od leta 2006 tudi članica komiteja Globalnega klimatskega opazovalnega sistema (GCOS) pri svetovni meteorološki organizaciji (WMO). Veliko objavlja poljudne članke za najširši krog bralcev in nastopa na predavanjih, kjer poljudno prenaša izsledke znanosti vsem, ki jih to področje zanima. Ob tem, da je vrhunska mednarodno uveljavljena znanstvenica, jo odlikuje izjemna angažiranost pri ozaveščanju domače in tuje javnosti o problematiki podnebnih sprememb ter o njihovih okoljskih in družbenih posledicah. Za svoje delo je prejela več nagrad in priznanj, leta 2007 pa je bila kot članica Medvladnega odbora za podnebne spremembe sodobitnica Nobelove nagrade za mir.

Komisija za priznanja Mestnega sveta je predlagala, da prejme prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj nagrado glavnega mesta Ljubljane za izjemne dosežke na področju znanosti ter za prispevek k ugledu in prepoznavnosti Mestne občine Ljubljana doma in v tujini.

»Nagrada mesta Ljubljane me je dvojno razveselila. Prvič, ker jo razumem, da delam kakovostno in da je za ljudi moje delo pomembno. Najbolj pa me veseli, da sem dobila to nagrado navkljub svojim pogosto kritičnim mnenjem in komentarjem o upravljanju z okoljem v svetu in v Sloveniji.

Ob 9. maju me vedno navdajajo mešani občutki. Najprej ga razumem kot dan miru, potem kot svečan dan za Ljubljano ob njenem mestnem prazniku, vedno bolj pa se zavedam, da je to tudi dan Evrope. V sebi združuje torej pomembne človeške izkušnje iz zgodovine in hkrati tudi pomembne človeške vrednote, ki jih mora spoštovati vsak Slovenec.

V globaliziranem svetu, kjer mi vsi pospešujemo velike spremembe, tudi na slabše, je mir znova krhek, pripadnost svojemu glavnemu mestu razumljena kot nekaj preživetega, gledanje na našo pripadnost Evropi pa spolitizirano. 9. maj bi nas moral spomniti, da je nekatere vrednote vredno praznovati in jih tako ohraniti za naše zanamce.«

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj

Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akademik prof. dr. Jože Trontelj

Marjan Pečan

Je bil 17. decembra 2007 razglašen za ime leta 2007. Ta naslov mu je pripadel kot nesebičnemu krvodajalcu, ki je kri daroval že več kot 370-krat, prvič na silvestrovo leta 1971, kar je izjemen humanitarni dosežek. Že od 9. leta je deloval v mladinski organizaciji Zveze komunistov, pozneje pa s svojim vsestranskim prostovoljnim delom sledil vrednotam Zveze združenj borcev NOB Slovenije, Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Zveze sindikatov in danes stranke Socialnih demokratov, posebej njene Delavske zveze. Marjan Pečan je človek nešteti darov in osebnost, ki vse življenje sledi svojemu idealu pravične in človeka vredne družbe, za katero se je pripravljen nesebično razdajati z vsem srcem. Ker je zaposlen v Sekretariatu Mestne uprave Mestne občine Ljubljana na delovnem mestu kurirvoznik, je Komisija za priznanja neprecenljivo humanitarno delovanje Marjana Pečana predlagala za nagrado z utemeljitvijo, da njegovi življenjski dosežki pomembno prispevajo k ugledu Mestne občine Ljubljana.

»Ljubljana je s svojim herojstvom v letih 1941 – 1942, ko je bila okupirana in obdana z žico, dokazala svoje dostojanstvo, identiteto, kulturo, solidarnost, humanost in sposobnost organiziranja vseljidskega odpora v OF slovenskega naroda in tako upravičeno postala mesto heroj. Vesel sem, da o tem ostajajo pomniki vredne zgodovine in Pot spominov in tovarištva, zeleni prstan namesto bodeče žice. Vesel sem nagrade na ta spominski praznik. 9. maj ostaja pomnik, odločnost in zavest, ob tem pa tudi ponos, da so me v Zvezi borcev za vrednote NOB izbrali za praporščaka 4. SNOUB Matije Gubca, legendarnega 7. korpusa, ki je v tej sestavi na sam dan osvoboditve darovala svoja dragocena življenja na Orlah nad Ljubljano in zmagoslavno vkorakala v Ljubljano. In živeti tako, da lahko z svojo rdečo krvjo pomagaš drugim, obolelim, da zaživijo polno, zdravo življenje, bogati srce in dušo. Dejavnost Rdečega križa me je povsem zbližala v skupnih prizadevanjih, saj sem prav v tej organizaciji dajal vso človečnost, dobroto, humanost in solidarnost glede na okolje, čas in družbena protislovja. Vsi živimo le eno samo življenje, ki je splet časa in dogajanj, preteklosti, sedanjosti in prihodnosti in bo imelo vse večji pomen ob svetovnih delitvah in nerazumevanju mnogih kreatorjev globalizacije. Ljubljana je imela in ima svojo zgodovinsko vrednost, svojo sedanjost razvoja in kot univerzitetno mesto perspektive in vizijo prihodnosti, saj sanje niso več samo sanje.«

Marjan Pečan

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

je bila ustanovljena leta 1938 in je najvišja znanstvena in umetnostna ustanova v Sloveniji. Njeni člani so znanstveniki in umetniki, ki so bili izvoljeni zaradi odličnih dosežkov na področju znanosti in umetnosti. Poslanstvo Slovenske akademije znanosti in umetnosti je spodbujanje razvoja znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti. V svoji dejavnosti SAZU obravnava temeljna vprašanja znanosti in umetnosti, tvorno sodeluje pri oblikovanju strategije znanstveno-raziskovalnega in umetniškega delovanja, daje ocene, predloge in mnenja o stanju, razvoju in viziji znanosti in umetnosti ter organizira znanstveno-raziskovalno delo in umetniško ustvarjanje. Pri tem sodeluje predvsem z ljubljansko univerzo in vsemi slovenskimi in mednarodnimi univerzami ter drugimi raziskovalnimi ustanovami, posebej s tistimi, ki skrbijo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine in za razvoj slovenščine, ter razvija mednarodno sodelovanje na področju znanosti in umetnosti. SAZU je ustanoviteljica pomembnih raziskovalnih ustanov, kot so Inštitut Jožef Stefan, Kemijski inštitut, Turboinštituta, Elektroinštitut Milan Vidmar in Znanstvenoraziskovalni center SAZU.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je v sedemdesetih letih delovanja izkazala vrhunske dosežke na področju znanosti in umetnosti v ljubljanskem, slovenskem in mednarodnem prostoru, s čimer je prispevala k ugledu Mestne občine Ljubljana doma in v svetu in v dobrobit Slovenije, zato je Komisija za priznanja predlagala, da se SAZU ob njenem jubileju podeli nagrada glavnega mesta Ljubljana za leto 2008.

»Slovenska akademija znanosti in umetnosti se za izkazano priznanje iskreno zahvaljuje. Uvršča ga med najvišje počastitve, ki jih je bila deležna skozi sedem desetletij svojega obstoja. SAZU je vseslovenska ustanova in naši člani prihajajo iz vseh slovenskih pokrajin. Prav je, da se je v zavest Slovencev vsadil koncept policentričnega razvoja. Glavno mesto pa je vendarle nekaj posebnega. SAZU seveda vidi v njem veliko več kot samo svoj domicil. Vendar Ljubljana v glavah Slovencev še ne zaseda pravega prostora. Ne govorim o materialnem statusu in privilegijih, ki jih ima naša prestolnica po mnenju nekaterih dovolj ali preveč, po mnenju drugih pa premalo. V mislih imam dolžni spoštljiv odnos do velike simbolne vrednosti, ki jo predstavlja glavno mesto navzven in navznoter. Glavno mesto je močno povezano s predstavami in čustvi, ki jih človek goji do svoje domovine. Ne le svojim prebivalcem, tudi ostalim Slovincem pomeni več kot samo dom. V očeh tujcev pa je mesto očarljivo, ne le s svojo privlačno podobo, tudi s prijaznimi ljudmi, ki jih srečujejo na ulicah. Moji gostje in gostje moje ustanove, zdravniki iz mnogih dežel, so kar po vrsti priznavali, da so se zaljubili v Ljubljano. Ljubljana je poleg vsega drugega tudi urbanistično-arhitekturni biser. Storititi moramo vse, da to vrednato ohranimo. Ali smo dovolj dobri varuhi? Mnogi mislimo, da ne. Vsak poseg, ki krni estetiko in mojstrovine generacij ustvarjalcev, arhitektov in graditeljev, občutimo boleče. Še posebno težko je sprejeti estetsko razvrednotenje, ki se dogaja predvsem zaradi interesa posameznih investorjev ali njihovega kapitala. Predstavljamo si, da so mestne oblasti pod hudimi pritiski. SAZU je pripravljena, da s svoje strani oceni tudi načrte za večje posege in jih podpre, če bodo kakovostni in ne bodo prizadeli arhitekturne dediščine. Tudi v tem vidimo svojo odgovornost, ki jo sprejemamo skupaj z nagrado.

Devetega maja 1945 še nisem imel šest let. Kolikokrat sem v tistih hudih letih prej spraševal mamo: ali bo sploh kdaj konec vojne? Pa je tisti dan le prišel. V mojem spominu sta med ruševinami hiš naših sosedov po bombardiranju Mirja s soncem obsijani Jadranska ulica in Tržaška cesta, polni ljudi. Še danes jih vidim pred seboj. Večina je bila srečnih, razigranih, vzhicanih. V rokah sem imel papirnato zastavico na leseni palčki. Razločno podoživljam čustvo tistega dne: kako bi se rad prepustil splošnemu veselju in navdušenju. A sem s težkim srcem mislil na to, kar sem bil ujel iz pogovorov med odraslimi nekaj dni prej: o ljudeh, ki so konec vojne dočakali zaskrbljeni, obubožani, nesrečni, brez domov, brez svojih najdražjih. Deveti maj bo v mojem spominu zmeraj dan mešanice veselja, tesnobe in bridkosti.«

Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akad. prof. dr. Jože Trontelj

Dobitniki plaketa glavnega mesta Ljubljane

Foto: Jakše Jeršič
Uroš Lajovic

Foto: Jakše Jeršič
Vladislav Sluga

Foto: Jakše Jeršič
Tone Sazonov - Tonač

Foto: zasebni arhiv
Predsednik Sadjarsko-vrtnarskega društva
J. E. Krek - Sostro Marjan Bitenc

Uroš Lajovic

ima za seboj bogato in umetniško izrazito glasbeno pot. Diplomiral je iz kompozicije in dirigiranja in se izpopolnjeval na Akademiji za glasbo in gledališko umetnost na Dunaju. Od leta 1972 do 1991 je bil zaposlen v Slovenski filharmoniji, sprva kot asistent, potem pa kot stalni dirigent orkestra v tej osrednji glasbeni ustanovi. V letih 1974-1976 je vodil Komorni orkester RTV Ljubljana, v letih 1979-1981 je bil šef dirigent Simfoničnega orkestra RTV Zagreb, leta 1988 pa je ustanovil Komorni orkester Slovenicum, s katerim je priredjal stalne koncerte v Ljubljani in po Sloveniji. Od leta 1990 je reden gost Münchenske filharmonije in Orkestra južnonemškega radia Stuttgart. Od leta 2001 do 2005 je bil dirigent Beograjske filharmonije, leta 1989 je postal gostujoči, leta 1991 pa redni profesor dirigiranja na Visoki šoli za glasbeno in gledališko umetnost na Dunaju. Poleg dela v matični ustanovi je s Slovensko filharmonijo, pogosteje pa sam gostoval po vsej Evropi, v Ameriki, Južni Koreji, Tajvanu in na Japonskem, tako da je dirigiral že več kot 60 različnim simfoničnim orkestrom in ansamblom. Njegov repertoar sega od Monteverdija do najnovejših skladateljev s poudarkom na klasiki in romantiki, zlasti delih Mozarta in Mahlerja. Je pobudnik in kreator nedeljskih matinej v Slovenski filharmoniji, novoletnih in božičnih koncertov ter menedžerskega koncerta v Cankarjevem domu. Prav njegov ugled v Evropi in v svetu je prispeval k temu, da že dve desetletji v Ljubljano in Slovenijo prihajajo najbolj znani glasbeni

ustvarjalci in s tem bogatijo glasbeno ponudbo mesta. Njegovo delo in ustvarjanje pomeni nenehno krepitev kulturnega dialoga, saj deluje povezovalno med generacijami in kulturami.

Vladislav Sluga

je s svojim prostovoljnim delom vsestransko dejaven na področju ljubiteljske kulture in športa. V obdobju od 1960 do 1990 je deloval v kulturnem društvu Saturnus, kjer je bil ustanovitelj in gonilna sila dramske skupine, ki je med drugim izvedla večino prireditev za Zvezo prijateljev mladine. Bil je glavni pobudnik in organizator Društva Vide Pregarc v Mostah in prav pod njegovim vodenjem društva je harmonikarski orkester postal svetovni mladinski prvak. Velik je bil njegov osebni prispevek v aktivnostih pri gradnji Doma kulture (Doma španskih borcev) ter pri ustanavljanju kulturnih društev po vsej Ljubljani. Bil je med ustanovitelji AMD Saturnus. Prav njegova je bila prva pobuda in njemu gre zahvala, da je prišlo do izvedbe prvega rallyja Saturnus. Pri organizaciji in izvedbi vseh tekem Rally Saturnus je v vrhu njegovo ime. Tekme so kmalu postale mednarodne in ostale na tej ravni še danes. Poleg tega je Vladislav Sluga tudi organizator motociklističnih dirk, pred leti je deloval tudi pri Slovanu, kjer je bil soorganizator več športnih prireditev, med njimi najbolj uglednega nogometnega turnirja Maksa Perca. Še vedno je dejaven pri rekreativnem športu v Sneberjah, vseskozi pa je družbeno angažiran v Četrtni skupnosti Jarše.

Tone Sazonov - Tonač

je dolgoletni član Gorske reševalne službe (GRS) in kljub častitljivim letom vedno njen aktivni član. Svojo gorniško pot je začel v 50. letih prejšnjega stoletja, njegovi alpinistični uspehi pa so postali znani v 60. letih, ko se je udeležil več slovenskih (oz. takrat jugoslovanskih) odprav. Leta 1963 je postal član GRS in leta 1967 tudi gorski reševalec - inštruktor. Svoje znanje je kot dolgoletni vodja alpinistične šole Planinskega društva Ljubljana Matica prenašal na nove generacije alpinistov, bil je dolgoletni aktiven gorski vodnik pri znanih pohodih *100 žensk na Triglav*, pri Gorski reševalni zvezi pa je še danes dejaven in cenjen inštruktor. Še vedno je aktiven član GRS - društva Ljubljana in je samo v letu 2007 požrtvovalno sodeloval v sedmih reševalnih akcijah od dvajsetih, ki jih je izvedlo društvo.

Sadjarsko-vrtnarsko društvo J. E. Krek - Sostro

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1993 z namenom, spodbujati zdravo, sodobno in ekološko pridelavo sadja in vrtnin ter razvijati odgovoren odnos članov do uporabe škrovin in gnojil. V društvu je bilo doslej včlanjenih že več kot 370 članov, trenutno pa je v njem dejavnih več kot 200 članov. Med člani v društvu prevladujejo vrtničarji, včlanjenih je pa tudi nekaj večjih pridelovalcev sadja. Temeljni cilji društva so: skrb za ohranitev kvalitete zemlje, izobraževanje članov in s tem tudi širše okolice o sodobnih načinih varstva rastlin - s poudarkom na naravni pridelavi in ohranjanju čistega in neonesnaženega okolja,

Foto: Jakše Jeršič
Ravnateljica Vrtca Jelka Nada Verbič

skrb za urejeno podobo vrtov, sadovnjakov pa tudi urbanega okolja, skrb za zdravo življenje in pravilno ter zdravo prehranjevanje, sodelovanje z mladino iz OŠ Sostro ter otroki iz Vrtca Pedenjped idr. Društvo organizira predavanja, ki se jih udeležujejo tudi drugi krajan. Redno sodeluje s sorodnimi društvi v svojem kraju ter organizira dve strokovni ekskurziji po Sloveniji. Že od leta 2001 društvo vsako leto prireja razstavo vrtnin ter sadja pod imenom *Praznik jeseni*, kjer sodelujejo tudi sorodna društva iz Četrtna skupnosti Sostro, prireditev pa je postala tradicionalen lokalni praznik.

Vrtec Jelka

izvaja projektne dejavnosti v okviru programa zgodnjega spoznavanja angleškega jezika, pridobil je certifikat ekošole in ekozastavo ter priznanje za izjemne dosežke pri izboljšanju okolja v šoli in lokalni skupnosti, ki ji ga je podelila *Evropska ekošola (European Eco school)*, že vrsto let predstavlja Ljubljano na pustnem karnevalu v Opatiji, je pobudnik mednarodnih humanitarnih akcij za pomoč otrokom doma in po svetu (zbiranje igrač in nujno potrebnega materiala za osirotele otroke v Bosni, zbiranje

Foto: Jakše Jeršič
Anton Tone Zadnikar

Foto: Jakše Jeršič
Dr. Marjana Kobe

Foto: arhiv Društva tabornikov Raški rod
Društvo tabornikov Raški rod

Foto: Jakše Jeršič
Društvo tabornikov Rod Močvirski tulipani

Foto: Jakše Jeršič
Prof. dr. Dimitrij Mitja Bartnejev

denarnih sredstev za otroke s cerebralno paralizo, za gibalno ovirane otroke ipd.), sodeluje s starejšimi občani in invalidi, s četrtno skupnostjo (popoldanske igralne urice za otroke Četrtna skupnosti Bežigrad, ki niso vključeni v vrtec) in z drugimi vrtci v Sloveniji in Evropi ter dviga zavest o pomenu zdravega življenja pri najmlajših, pri njihovih starših in tudi starih starših v smislu medgeneracijskega povezovanja (športno-gibalni program *Gibalček*, akcija *Z roko v roki z vrhunskimi športniki*). Vrtec Jelka in njegovo vodstvo ter zaposleni so prejeli že vrsto priznanj za svoje kakovostno delo, med drugim tudi priznanje za najbolj športni vrtec Ministrstva za šolstvo in šport za obdobje 2005/2006 in 2006/2007. S svojim delom Vrtec Jelka promovira naše mesto in Ljubljano predstavlja kot mesto napredka, sodelovanja ter osebne in skupne rasti za ljudi in z ljudmi vseh generacij.

Anton Tone Zadnikar

se je izšolal na pravno politični akademiji v Zagrebu, danes pa je upokojeni rezervni častnik. Med drugo svetovno vojno je aktivno sodeloval v NOB. Anton Tone Zadnikar ima velike zasluge za izgradnjo infrastrukturnih objektov

na domačem barjanskem območju, kjer si je kot predsednik Krajevne skupnosti Barje prizadeval za ureditev tega območja in celotne krajevne skupnosti. Neposredno se je vključeval v delovanje Zveze borcev Barje, katere predsednik je že od leta 1985. V letu 1996 je začel s postopki za sanacijo spomenika žrtvam vojnega nasilja v Koslerjevi gošči, ki je bila zaključena v letu 2002. S svojim življenjem in delom ima velike zasluge tako za ohranjanje vrednot in tradicij NOB kot za razvoj Barja ter ugled mesta Ljubljane.

Prof. dr. Dimitrij Mitja Bartnejev

je bil leta 1977 imenovan za prodekana Medicinske fakultete, leta 1979 pa izvoljen za rednega profesorja za otroško in preventivno zobozdravstvo. Skupaj s sodelavci je izdelal organizacijsko shemo razvoja otroškega in preventivnega zobozdravstva v Ljubljani in Sloveniji in jo pozneje prilagodil razmeram in možnostim. Nenehno je skrbel za uresničevanje te sheme in iz nje izhajajočih načel na terenu in še posebej za izvajanje preventivnih akcij proti kariesu pri otrocih in mladini. Ob tem je vpeljeval svojo lastno ciljno metodo preprečitve, ki je temeljila predvsem na dolgoletnih raziskavah dejavnikov okolja, ki vplivajo na karies. Objavil je tudi številne elaborate s tega področja in z raziskovalnim delom sodeloval tudi z Mestno upravo Mestne občine Ljubljana. Tako je bistveno prispeval k razvoju otroškega zobozdravstva in preprečitve v Ljubljani in širše, s tem pa k boljšemu zdravju zob otrok v Ljubljani.

Dr. Marjana Kobe

je ugledna slovenska znanstvenica - literarna zgodovinarica in teoretičarka, univerzitetna profesorica, bibliotekarka, publicistka in prevajalka. Svoje življenjsko poslanstvo je našla v mladinski književnosti in mladinskem knjižničarstvu, najprej kot bibliotekarka in soustvarjalka Pionirske knjižnice v Ljubljani, pozneje pa kot profesorica in raziskovalka na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Kot pedagoški vodja Pionirske knjižnice v Ljubljani je že od zgodnjih začetkov uvajala v knjižničarstvo različne tipe bibliopedagoških oblik dela z mladimi bralci. Te so tudi danes srce vsake mladinske knjižnice, ki črpa svojo življenjsko energijo iz neprestanega pretakanja in izmenjave branja in odzivov na branje, kot je to vizionarsko zastavila dr. Marjana Kobe v času, ko je v Pionirski knjižnici »presajala pravljice«. Ob svoji 70-letnici je še naprej dejavna kot raziskovalka ter predavateljica na posvetovanjih in simpozijih, saj je raziskovanje mladinske književnosti v središču njenega dela, ki mu je posvetila svojo zaslužno ustvarjalno pot.

Društvo tabornikov Raški rod

deluje na območju Tacna in Šmartnega in je konec leta 2007 praznovalo 30-letnico delovanja. Tako kot drugi taborniški rodovi v Ljubljani tudi Raški rod otrokom in mladim nudi kvalitetno preživljanje prostega časa, v katerem z neformalnim izobraževanjem, aktivno udeležbo in osebnim razvojem posameznika nudijo okvir za razvoj otroka v odgovorno in samostojno osebnost. Raški rod vsako

leto izvede pester program za svoje člane: izlete, tekmovanja, taborjenja. Dijaki in srednješolci se redno udeležujejo različnih izobraževalnih dejavnosti na mestni in državni ravni, prav tako večkrat letno organizirajo krvodajalsko akcijo. Vsako leto organizirajo vsaj eno prireditev za starše. Leta 1992 so prvič izvedli *Čistilno akcijo Šmarne gore*, ki je od takrat prerasla v tradicionalno akcijo in se je poleg tabornikov vsako leto udeleži tudi veliko prebivalcev Ljubljane.

Društvo tabornikov Rod Močvirski tulipani

deluje na področju viških osnovnih šol: OŠ Vič, OŠ Bičevje in OŠ Vrhovci in letos praznuje 40-letnico delovanja. Njihovo prostovoljno delo temelji na kvalitetnem preživljanju prostega časa, neformalnem izobraževanju, aktivni udeležbi in osebnem razvoju otrok in mladih. Aktivno sodelujejo tudi s starši svojih članov; zanje vsako leto pripravijo vsaj en izlet, na katerem jim predstavijo, kaj so se njihovi otroci naučili čez leto. Rod tabornikov Močvirski tulipani vsako leto organizira *Nočno orientacijsko tekmovanje* - v letu 2007 je to tekmovanje, ki je najbolj množično taborniško tekmovanje v Sloveniji, slavilo 30-letnico. Tekmovanje ni omejeno samo na tabornike, ampak na njem sodelujejo tudi različni orientacijski klubi, katoliški skavti in zainteresirani posamezniki. Ena odmevnejših akcij Rodu Močvirskih tulipanov je tudi vsakoletna pomoč na ljubljanskih Žalah, kjer konec tedna pred 1. novembrom brezplačno pomagajo občanom pri prenašanju peska in težjih bremen.

Priznanja ob svetovnem dnevu civilne zaščite

Fotografije: Miha Fras

Podelitvena slovesnost zaslužnim osebnostim na področju civilne zaščite 29. februarja v Mestnem muzeju Ljubljana. Z leve proti desni: Milan Kotnik, Cveto Šumec, Primož Ferjančič, (manjka Helena Vovk Šribar), Iztok Zajc, dr. Rudolf Ručman, prof. dr. Dušan Nečak, predsednik Odbora MS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami Mitja Meršol, podžupan in poveljnik CZ MOL Jani Möderdorfer, župan Zoran Janković.

Sistem zaščite in reševanja v Ljubljani deluje učinkovito in zgledno med drugim predvsem zaradi plemenitih posameznikov, ki soljudem pomagajo v najtežjih življenjskih položajih ob naravnih in drugih nesrečah. Na svetovni dan civilne zaščite, ki ga je Mednarodna organizacija civilne zaščite razglasila leta 1999, se mesto najzaslužnejšim poklicnim in prostovoljnim članom civilne zaščite simbolično oddolži s priznanji za uspešno delo. Plakete, ki jih občina podeljuje za posebne zasluge in izjemne dosežke pri delu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – letos sta bili podeljeni dve, in zahvalne listine, ki jih podeljuje kot priznanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter krepitvi organiziranosti, usposobljenosti in pripravljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč, je 29. februarja letos zaslužnim posameznikom izročil župan Zoran Janković na slovesnosti v Mestnem muzeju Ljubljana.

Dobitnika plakete

Dr. Rudolf Ručman

je član Mestnega štaba za civilno zaščito že od osemdesetih let prejšnjega stoletja naprej. Ves ta čas je v delu štaba aktivno sodeloval, tudi med osamosvojitveno vojno leta 1991. Takrat je bil zadolžen, in je to še danes, za varstvo pred nevarnimi snovmi; za biološko, kemično in radiološko zaščito. Pripravljenost na sodelovanje ga do današnjih dni ni zapustila. Z njegovim znanjem in prizadevnostjo je bil dopolnjen sistem zaščite pred tovrstnimi nevarnostmi v Mestni občini Ljubljana. Prav njemu se imamo zahvaliti, da vemo, kako v primeru nesreče z nevarnimi snovmi ravnati, da najbolje zavarujemo življenja Ljubljancank

in Ljubljančanov. Kljub najdaljšemu stažu med vsemi člani Mestnega štaba za civilno zaščito je dr. Rudolf Ručman še vedno poln energije, idej in pobud. Vsi, ki z njim sodelujejo, ga zelo spoštujejo, saj je znan po tem, da ne trati časa za brezplodne razprave, marveč vedno ponudi konkretne rešitve za konkretne probleme. To pa je za štabno delo zelo pomembno. Vsega, česar se loti, se loti temeljito in uspešno, tako iskanja novih zdravil, problematike varstva pred nevarnimi snovmi, prav s tako zavzetostjo pa se posveča tudi svojim konjičkoma: fotografiranju in pridelovanju olivnega olja.

Prof. dr. Dušan Nečak

je med drugim tudi dolgoletni reševalec z reševalnim psom. Znanje in izkušnje je pridobil na številnih akcijah reševanja tako

doma kot tudi v tujini. Dejavnost, ki jo izvajajo reševalci z reševalnimi psi iz Slovenije, je uspel po kakovosti postaviti ob bok primerljivim organizacijam iz tujine. Nekdaj uspešen predsednik *Društva vodnikov reševalnih psov Slovenije* je danes podpredsednik mednarodne organizacije reševalnih psov – *IRO - International Rescue Dog Organisation*, ki deluje pod okriljem in mandatom OSCE in Organizacije združenih narodov. Bil je eden izmed zaslužnejših pobudnikov, da smo v Ljubljani leta 1999 organizirali svetovno prvenstvo reševalnih psov, ki je še danes pojem za kvalitetno in najuspešnejše izvedeno svetovno prvenstvo. Prav tako aktivno sodeluje pri pripravah vsakoletne mednarodne vaje vodnikov reševalnih psov, imenovane *Ljubljana*, ki je v evropskem

prostoru zelo znana in cenjena. Bil je tudi vodja reševalne odprave vodnikov reševalnih psov ob nujenju pomoči Turčiji v rušilnem potresu leta 1999. S svojim delom je tako prispeval tudi k mednarodni prepoznavnosti Ljubljane na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Dr. Dušan Nečak je človek, ki s svojo človekoljubno dejavnostjo pomaga takrat in tam, kjer je najtežje in najbolj potrebno. Svoje znanje pa rad prenaša tudi na mlajše vodnike reševalnih psov.

Dobitniki zahvalne listine

Milan Kotnik

je kot policijski inšpektor zaposlen na Policijski upravi Ljubljana. Od leta 1999 je kot predstavnik policije član

Dr. Rudolf Ručman

Prof. dr. Dušan Nečak

Milan kotnik

Helena Vovk Šribar

Mestnega štaba za civilno zaščito. Vseskozi vestno in odgovorno sodeluje pri izdelavi, pripravi ter usklajevanju načrtov zaščite in reševanja in skrbi za koordinacijo med Mestno občino Ljubljana in Policijsko upravo Ljubljana. Prav tako aktivno sodeluje pri izvedbah usposabljanj s področja civilne obrambe za Mestni štab za civilno zaščito ter za potrebe Policijske uprave Ljubljana. Njegova vloga je bila še posebej pomembna pri načrtovanju in izvedbi vaje *Potres 2004*, leta 2006 pri organizaciji in izvedbi štabne vaje v Izobraževalnem centru Uprave RS za zaščito in reševanje na Igu, in sicer na temo delovanja sil za zaščito in reševanje ter drugih reševalnih služb v primeru eksplozije plina kot množične nesreče, leta 2007 pa pri izvedbi usposabljanja članov Mestnega štaba za civilno zaščito pri vaji simulacije eksplozije plina v Butan plinu.

Helena Vovk Šribar

je kot predsednica Sveta četrtnih skupnosti Polje in predvsem kot čuteč in human človek z izjemnimi organizacijskimi sposobnostmi postavila zelo pomemben zgled vsem ljubljanskim svetom

četrtnih skupnosti, kako ravnati ob nesreči, ki prizadene ljudi v njihovih okoljih. Ob požaru, ki je prizadel pet družin, je spodbudila in povezovala delovanje različnih služb in organizacij – mestnih, državnih, nevladnih – ter njihovo delovanje usklajevala z družinami in posamezniki, ki jih je prizadel požar. Pomoči potrebne v stresnem trenutku tako ni prepustila lastni nemoči in tavanju od vrat do vrat odgovornih ustanov, pač pa jih je vseskozi premišljeno vodila. Prav tako pa je usmerjala tudi sodelujoče organizacije, ko je jasno pokazala na potrebe prizadetih. Za pomoč ljudem v stiski je pritegnila tudi veliko organizacij in posameznikov na območju četrtnih skupnosti in mesta. Prizadete je bodrila, zaznavala njihove potrebe, jih napotila na prave naslove za pomoč in jim tako močno olajšala težak položaj. S svojim ravnanjem je ustvarila zgled, kako lahko sveti četrtnih skupnosti učinkovito ukrepajo ob nesrečah.

Primož Ferjančič

je član skavtske organizacije že enajst let. Od leta 2000 do leta 2005 je kot vodja skavtskih enot za postavljanje nastanitvenih centrov v

primeru naravnih in drugih nesreč v Mestni občini Ljubljana skrbel za redna usposabljanja teh enot in organiziral sodelovanje skavtov na mednarodnih vajah enot reševalnih psov v Mestni občini Ljubljana. S svojim prostovoljnim in zavzetim delom je pomembno prispeval k uveljavitvi sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami znotraj skavtske organizacije.

Cveto Šumec

ima zadnjih deset let pomembno vlogo v razvoju in vodenju prostovoljnega dela javne gasilske službe v Mestni občini Ljubljana. V obdobju od leta 1998 do 2003 je kot sektorski poveljnik Sektorja Vižmarje povezal vseh osem društev v sektorju v operativno sposobno skupino. S spodbujanjem in osebno zavzetostjo je pomagal prebroditi krizo v operativni gasilski enoti, ki je danes ena izmed boljših v Gasilski zvezi Ljubljana. Na temelju njegovega resnega in prizadevnega dela od leta 2003 uspešno deluje kot eden od dveh podpoveljnikov Gasilske zveze Ljubljana. Izredno pomembna je bila njegova vloga pri vodenju enot iz Mestne občine Ljubljana, ki so na prošnjo za pomoč odšle

gasit požar na Krasu leta 2006, in pri vodenju enot in odpravljanju posledic lanskih poplav v Železnikih. Tovariš Cveto Šumec s svojim delom, prizadevnostjo in osebnim zgledom izjemno krepi vlogo in delovanje prostovoljnih operativnih enot na območju Mestne občine Ljubljana. Te enote pa svojo usposobljenost in pripravljenost uspešno in učinkovito dokazujejo na območju Mestne občine Ljubljana, kadar jih, v soglasju z županom, zaprosijo za pomoč, pripravljene pa so priskočiti na pomoč tudi zunaj občinskih meja.

Iztok Zajc

je že vrsto let dejaven član gasilske organizacije in hkrati med najbolj vidnimi snovalci ljubljanske javne gasilske službe, ki jo sestavlja ena poklicna in 35 prostovoljnih gasilskih enot. V Gasilski brigadi Ljubljana je zaposlen kot svetovalec poveljnika za varstvo pred požarom, kar pomeni, da je član poklicnega dela javne gasilske službe. Poleg tega pa je že vrsto let član prostovoljnega gasilskega društva Dravlje, v zadnjem mandatu pa ima tudi najvišjo operativno funkcijo v Gasilski zvezi Ljubljana – je namreč njen poveljnik. Izток Zajc je znal odlično povezati obe svoji vlogi: poklicno in prostovoljsko. V obeh vlogah je v preteklih letih postal zelo pomemben povezovalni člen obeh delov gasilske službe. Poleg tega pa se vselej v trenutku odzove na vsak poziv na pomoč, kar se je še posebej hvalevredno pokazalo ob lanskem septembrski poplavi na Gorenjskem. Takrat se je tudi po njegovi zaslugi naša gasilska služba med prvimi v državi odzvala klicu prizadetega območja na pomoč.

Primož Ferjančič

Cveto Šumec

Izток Zajc

Pot spominov in tovarištva – spomenik zmagoviti človečnosti in miru v današnji Evropi

Nuša Kerševan,
predsednica društva Zeleni prstan

Foto: Dunja Wedam

Pohod otrok ljubljanskih vrtcev po Poti ob žici.

Ljubljana ima svoj poseben spomenik - Pot spominov in tovarištva. To je spomenik, ki nas spominja na neukrotljivo vero v svobodo, ki so jo izkazali prebivalci Ljubljane v času, ko je italijanski okupator hotel celotno mesto spremeniti v veliko koncentracijsko taborišče s 170 metrov visoko bodečo žico, vendar to ni ukrotilo uporne Ljubljane. Spomin na težke čase mesta v žični ograji je ostal, ostal pa je tudi spomin na tovariško solidarnost Ljubljane z osvobodilnim bojem proti okupatorju. Društvo Zeleni prstan vsako leto ob dnevu zemlje organizira zasaditev drevesa v nastajajočem Parku prijateljstva ob Poti in s tem simbolno zaznamuje tradicijo zelene in bele Ljubljane, na praznik miru 9. maja in dan Evrope pa Pot praznično oživi v hvaležnosti, da smemo živeti v miru in svobodi.

Od prvih zamisli o ohranjanju spomina do razglasitve zgodovinskega spomenika oblikovane narave

Leta 1957 je bil v Ljubljani prvi povojni festival telesne kulture, ob katerem je potekal tudi prvi »partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane«. Ob trasi nekdanje žice in prehodih so bili postavljeni spomeniki in spominska znamenja, ki sta jih oblikovala arhitekta Vlasto Kopač in Edo Ravnikar. Leta 1972 je mestna mladinska organizacija predlagala ureditev trase ob nekdanji žici. Že julija je bil javnosti predstavljen načrt treh študentov arhitekture: Dimitrija Omerse, Franca Kastelica in Jožeta Štoke, po katerem naj bi bila po črti nekdanje žične zapore urejena 6 metrov široka in 34 kilometrov dolga pešpot, posuta s peskom in obdana z drevoredom, ob kateri naj bi bile pozneje urejene tudi športne naprave in igrišča, postavljena pa naj bi bila tudi dela mladih kiparjev.

Ob prazniku OF aprila 1973 so po teh načrtih simbolično zastavili izgradnjo *Poti spominov in tovarištva* s tem, da so zasadili prvo drevo ob Cesti na Brdo. Pot je postala tudi del generalnega urbanističnega plana Ljubljane, sprejet pa je bil tudi odlok o zaščiti spominskih kamnov in obeležij ob Poti. Pri gradnji so sodelovale mladinske delovne brigade in številni ljubljanci v prostovoljnih delovnih akcijah.

Leta 1984 je na mestnem javnem natečaju za celostno ureditev in označitev Poti prejel prvo nagrado arhitekt Janez Koželj s sodelavci, ki je videl Pot kot »hrbtenico mestnega zelenega nasada, na katero naj bi se navezovale druge odprte mestne površine«. Po Koželjevih načrtih je bilo postavljenih tudi šest jamborov ob križanju Poti z vpadnicami, ki pa so jih žal leta 1992 odstranili. Pot spominov in tovarištva je bila v celoti svečano odprta na praznik Ljubljane 9. maja 1985, leta 1988 pa je bila z mestnim odlokom zavarovana kot zgodovinski spomenik in spomenik oblikovane narave.

Zeleni prstan – vez med preteklostjo in prihodnostjo

Po odstranitvi jamborov in drugih pojavih vandalizma in zanemarjanja Poti je skupino ljubljancev zaskrbelo usoda tega zgodovinskega in naravnega spomenika. Zato so ustanovili društvo *Zeleni prstan* z namenom, »da bi ohranili pomen, namen in videz Poti spominov in tovarištva za današnjo rabo in za prihodnost, da bi kot organizirana javnost v pomenu civilne družbe bdeli nad vzdrževanjem in dokončanjem gradnje PST in da bi krepili, spodbujali in negovali voljo mirnega, srečnega in zdravega življenja«.

Društvo je uspelo ohraniti ljubljancem v Evropi in svetu edinstveni spomenik, ki živi z ljudmi in s katerim živijo ljudje. Prvi predsednik društva akademik Matjaž Kmecl je v uvodu knjige *Pot spominov in tovarištva - 50 spominskih pohodov* napisal: »Pot spominov in tovarištva je spomenik neukrotljive vere v svobodo in zmagovitost človečnosti, s pogledom naprej pa spomenik prihodnji, današnji Evropi. Na njem se s slehernim pohodom, s slehernim drevesom srečuje prihodnost s preteklostjo; meščanov, ki jih je skušal pohoditi tisti surovi čas, je manj in manj, toda novi rodovi prinašajo na Pot spet svojo vero v iste ideale in tako živi ta nenavadni spomenik z enako močjo naprej.«

Letos bo po Poti potekal že 52. množični pohod, ki se ponovno imenuje *Pohod ob žici* in privablja vsako leto več udeležencev vseh starosti. Vendar pa je na Poti spominov in tovarištva tudi vsak dan več sprehajalcev. Za Pot se zanima vse več mladih ljudi, o Poti je napisanih že nekaj diplomskih nalog na Univerzi v Ljubljani. Unescova osnovna šola Jožeta Moškriča je v okviru mednarodnega projekta *Šola posvoji spomenik* simbolično posvojila del Poti in vsako leto posadi svoje drevo. Skupina krajskih arhitektov Trajekt je o Poti pripravila posebno študijo z naslovom *Pot - največja javna zelena površina v Ljubljani*, s katero potrjuje pomen in vlogo Poti v zelenem sistemu Ljubljane in odkriva nekatere načrtovalske možnosti za njeno kakovostno fizično in vsebinsko nadgradnjo. S tem bodo uresničene tudi ideje prvih načrtovalcev Poti spominov in tovarištva.

Peter Božič,
pisatelj in mestni svetnik

Imenovanja in preimenovanja

Strokovni kriteriji za poimenovanje ulic in naselij

Foto: Jakše Jeršič
Pogled proti Štajerski obvoznici.

Celotno dogajanje v zvezi s poimenovanjem ulice ali trga po pokojnem predsedniku Republike Slovenije dr. Janezu Drnovšku, od katerega smo se poslovili februarja letos, terja komentar, ki želi biti informativen, obenem pa nujno opozarja tudi na občutljiv strokovni problem, pri katerem je področni komisiji Mestnega sveta naloženo pozorno zaznavanje identitete in zgodovine mesta in predvsem strokovno suvereno vrednotenje dela zaslužnih osebnosti za prestolnico Ljubljano in državo Slovenijo.

O politični zlorabi pri poimenovanju ulic in naselij

Komisiji za ta vprašanja v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana se je hotelo vsiliti motiv, da je njeno delo apiorna politična zloraba, ne pa uveljavljanje in dopolnjevanje uličnega sistema v Ljubljani po strokovnih kriterijih in v skladu z identitetnimi vrednotami mesta. Zato bi najprej želel povedati, da poimenovanje ulic in trgov po naših velikih državnikih, ne politikih (!), zagotovo ni politična zloraba, pač pa bi s tem pojmom lahko označili politično samovoljo, kakršni smo bili priča leta 1945 in v letih 1991 in 1992. V obeh zgodovinskih trenutkih so se v nerazumni politični evforiji po dolgem in pozezu brisala velika državniška imena, po katerih so bili poimenovani ulice in trgi v središču in na območjih blizu samega središča Ljubljane. V tej samovolji ni minimalne vsebinske razlike – med levico in desnico!

Poimenovanje ulice in letališča po državniku dr. Jožetu Pučniku

Kot predsednik te komisije sem že v mandatu županje Viktorije Potočnik izhajal iz spoznanja, da se politična levica in desnica v kršenju strokovnih norm pri delovanju te komisije sploh ne razlikujeta. To mi je potrdilo na primer poimenovanje neke zakotne uličice po dr. Jožetu Pučniku in pozneje razburjenje na levici zaradi poimenovanja letališča po njem. S tem poimenovanjem ni nič narobe, ker dr. Jože Pučnik ni bil politik, temveč državnik prve vrste. Ker pa kar naprej zanikamo preteklost in ker je ena od odločilnih lastnosti politikov, ki segajo do spodnjih vej dreves, ta, da zmeraj in sprti »pokasirajo« tuje delo, so torej inkasanti, nihče noče – ne na desni ne levi – poznati izjemne Pučnikove državotvorne vloge, ki sega že v leto 1950, ko je izdajal prvo ilegalno disidentsko

revijo *Iskanja* in nosil za to posledice, uveljavljal svoj politični kredo v poznejši Reviji 57 in Perspektivah in čisto na koncu tudi v Novi reviji ter tako postal ključna državniška osebnost slovenske osamosvojitve.

Zakaj toliko besed o Pučniku? Zato, da se bo videlo, kakšna so merila za poimenovanje ulic, oziroma tokrat letališča, kadar gre za državnika. Enako merilo zdaj velja za dr. Janeza Drnovška. O njegovem pomenu je bilo toliko napisanega, da se ve, da je bil velik slovenski državnik, ne pa politik, ki bi segal komaj do spodnjih vej dreves. Če upoštevamo ta kriterij, potem nimamo nobenih strokovnih težav pri delu naše komisije.

Poimenovanja uličnega sistema kot označevalci mestne identitete

Težave pa nastajajo predvsem zaradi tega, ker je središče mesta s poimenovanji izpolnjeno, saj vse ulice in trgi, ne glede na politični »cunami« tako leta 1945 kot leta 1991, nosijo imena, ki jim, razen ene ali dveh izjem, glede vsebinske teže ni mogoče oporekati. Vsebinsko težo pa oblikujejo znameniti in pomembni dogodki, znamenita in pomembna imena, ki so segala daleč nad povprečje v gospodarski in politični sferi in v vseh pomembnih družbenih dejavnostih ter so večinoma novejšega datuma. K temu prištevamo potem imena, ki so že označevalci zgodovinske identitete Ljubljane (Mesarska ulica po mesarskem cehu iz srednjega veka, prav tako Šušarski most itd.), pa zemljepisna imena, imena iz rastlinskega sveta itd. Glavna težava tiči v tem, da vsi, ki predlagajo imena za ulice, niso seznanjeni s temeljnimi zakonitostmi, ki (žal!) niso v nobenem dokumentu jasno opredeljene. Moderna lingvistika pa pozna pojem označevalca: vsako ime, ki ga damo kateri koli ulici po kateri koli osebnosti, dogodku, nosi sprva vsebino osebnosti ali dogodka (kot npr.

Kongresni trg po ljubljanskem kongresu 1821) in ga prebivalci prepoznavajo po tej vsebini, sčasoma pa gre ta vsebina v pozabo; za večino imen, ki jih nosijo ulice, večina prebivalcev ne ve več, koga ali kaj konkretno so označevale. In kaj se zgodi? Vsa ta imena postanejo označevalci tiste ulice in trga in nosijo identitetni pomen, ki ga posvojijo vsi prebivalci mesta. Ta identiteta uličnega sistema je tako eden od temeljev identitete mesta, njegove urbanosti.

Preimenovanja le v izjemnih primerih

Jasno, revolucija je zmeraj vaška stvar in vaški revolucionarji najprej obračunajo z mestom, z urbanim. In zmeraj se začne z uničenjem identitete, to pa je preimenovanje katere koli ulice v karkoli. To je strogo prepovedano naši komisiji in to je temeljno načelo, ki pa pozna tudi izjeme. Izjema je upravičena, kadar je ime neke ulice simbolno tako izpraznjeno, da bi preimenovanje z dobro izbranim imenom pomenilo krepitev identitete in ne njenega brisanja. Toda pri izjemah veljajo res najostreje preverjeni kriteriji. V mojem prvem mandatu smo v štirih letih preimenovali eno samo ulico: ulico Petrovića Šaneta – jugoslovanskega sindikalista, ki ni nikoli veljal za državnika – smo preimenovali v ulico Hermana Potočnika Nordunga, ki je eden od svetovno znanih pionirjev vesoljske tehnologije, doma iz Viltuša ob Dravi. Ta primer kaže, da lahko z utemeljenim preimenovanjem izjemoma tudi utrjujemo identiteto prestolnice. To pa je tudi edini utemeljeni kriterij za dopolnjevanje uličnega sistema Ljubljane tam, kjer poimenovanja že obstajajo, so nam pa seveda po enakih kriterijih na voljo nove ulice, ceste, trgi in naselja.

(Pisatelj in mestni svetnik Peter Božič je predsednik Komisije za poimenovanje naselij in ulic Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.)

Trije mestni razvojni projekti na nepremičninskem sejmu v Cannesu

Idejna zasnova: Aljoša Dekleva in Tina Gregorič ter sodelavci Leo Kovič, Simon Vrščaj, Tea Smrekar, Primož Boršič in Ana Bernik

Tobačna mesto.

Mestna občina Ljubljana je prvič nastopila na Mednarodnem sejmu nepremičnin (MIPIM) od 4. do 11. marca v Cannesu s predstavitvijo treh mestnih razvojnih projektov: Športnega parka Stožice, Tobačne mesta in kulturnega središča Kolizej. Predstavitve so se udeležili župan Zoran Jankovič, podžupan prof. Janez Koželj, Samo Lozej iz Kabineta župana, načelnik Oddelka za urejanje prostora mag. Miran Gajšek in predstavniki zasebnih investitorjev - Imosa in Kranjske investicijske družbe. Načelnik mag. Gajšek pojasnjuje pomen te predstavitve in načrte za udeležbo na sejmu tudi prihodnje leto.

Kakšen je bil namen predstavitve treh razvojnih projektov na uglednem evropskem nepremičninskem sejmu v Cannesu?

Z njimi je Mestna občina Ljubljana prvič na mednarodnem prizorišču pokazala, kako si predstavlja prihodnji razvoj Ljubljane. Vsi trije nepremičninski projekti so hkrati tudi urbanistični in arhitekturni in predvsem pomenijo obogatitev športa, kulture in stanovanjskega standarda v Ljubljani. S športnim parkom Stožice, ki ga Ljubljana nujno potrebuje zaradi mednarodnih norm za nastopanje, popravljamo nekaj, kar bi se moralo zgoditi že pred desetletji. Projekt Kolizeja prinaša novo koncertno dvorano, ki je nujna, ko se mesto razvija; izboljšave ali prizidki so neizbežno zlo, treba pa je biti tudi pogumen in izvesti projekte, ki pomenijo preskok in arhitekturni presežek. Tobačna pa je zelo tipičen projekt urbane prenovne. Poleg spomeniško zaščitene objekta ob Tržaški cesti bo nastalo stanovanjsko-poslovno naselje, ki bo peš dostopno do središča.

Kako pa se Ljubljana uvršča v mednarodni javno-zasebni investicijski kontekst?

Ljubljana ne bo nikoli postala tako veliko mesto in svetovno finančno središče, kot so London, Moskva ali Peking, ima pa svoje potenciale in zelo negospodarno bi bilo, če bi takoj odrezali vse morebitne domače in tuje vlagatelje. Nepremičninske borze, kakšna je MIPIM, so

namenjene temu, da dobimo občutek, kako veliki projekti nastajajo po svetu. Nad nekaterimi, ki so resnično ogromni, smo bili zelo presenečeni. V Rusiji ali v arabskih deželah ali na Kitajskem gradijo popolnoma nova mesta: na več sto hektarih in na površini, kjer zdaj ni ničesar, recimo ob Črnem morju. Ob novo načrtovani tramvajski progi med Dunajem in Bratislavo želijo Slovaki na Slovaškem zgraditi mesto na 200 hektarih, ker je to dobra lokacija, ki je rezultat regionalnega meddržavnega plana med Avstrijo in Slovaško. Projekti, ki nastanejo iz prostorskih načrtov, so sploh praviloma boljši. Tako nastajajo v skandinavskih državah, Nemčiji, Holandiji, tudi Veliki Britaniji. Tam pa, kjer sledijo samo podjetniški logiki ali pa kapitalu, pa so rezultati slabši ali celo banalni.

Je naša zakonodaja v primerjavi s tujimi naklonjena urbanistično preiščeni zemljiški politiki?

Ocenjujem, da bi morala država bistveno več narediti pri zakonodaji, ki govori o nakupu in prodaji, menjavi in komunalni opremitvi teh zemljišč. Pred nami sta na primer celo Rusija ali Srbija. Zemljiška politika se namreč lahko izvaja, če država in občine lahko kupujejo zemljišča na zalogo. Na Nizozemskem in v Belgiji država spodbuja razvoj poslovnih con in stanovanj tako, da omogoča vzporedno tako prostorsko načrtovanje kot tudi pridobivanje zemljišč.

Bistveno bi bilo, da bi država s sistemom urejanja prostora, katerega sestavni del je tudi zakonodaja, vodila aktivno urbanistično in zemljiško politiko in hkrati omogočila občinam voditi aktivno urbanistično in zemljiško politiko.

Kakšen pa je bil odziv vlagateljev na predstavljene ljubljanske projekte?

Predstavniki mesta in obeh partnerjev, ki so bili stalno na sejmskem prostoru, so povedali, da je bil odziv velik, ker je Ljubljana v evropskem prostoru vedno bolj prepoznavna. Ker so bili naši projekti zelo dobro predstavljeni, lahko ti partnerji oziroma MOL računajo na večji interes vlagateljev, bodisi ko gre za poslovne prostore, za stanovanja ali prostore, namenjene kulturi.

In kakšni so načrti za nastop na sejmu prihodnje leto?

Ugotovili smo, da bomo naslednje leto predstavili celovite zasnove, mislim predvsem na *Partnerstvo Šmartinka* na več kot 200 hektarih zemljišč, kjer gre za tipičen projekt urbane regeneracije. Začeli smo tudi že s projektom *Partnerstvo Celovška* na Celovski cesti. Vsi ti projekti so zdaj transparentno umeščeni v kontekst urbanističnega načrtovanja, in niso nastali zato, ker bi si to izmislil kateri od zasebnih investitorjev, njihovo strokovnost pa bo ocenjevala stanovska in zainteresirana javnost.

Župani evropskih prestolnic v Ljubljani

Zdenka Šimonovič

V Ljubljani 8. in 9. maja 2008 gostimo srečanje županov glavnih mest držav članic Evropske unije, kandidat in potencialnih kandidat za članstvo v Uniji. Vabljeni so župani 32 evropskih prestolnic. Srečanje organiziramo v času, ko Slovenija predseduje Evropski uniji, sovpada z Evropskim forumom, neformalnim srečanjem evropskih voditeljev v Ljubljani, dnevom Evrope in mestnim praznikom miru. Vse to ni naključno.

Lokalne skupnosti imamo namreč pomembno vlogo v evropskem integracijskem procesu, čeprav so države tiste, ki mu določajo osnovni utrip. In vendar ima vse, kar sklene Evropska unija, vpliv na življenje v lokalnih skupnostih. Zato želimo, da se naš glas sliši ne le prek zastopnikov v evropskih institucijah, ampak tudi neposredno.

Foto: dokumentacija Društva Vitaaa

V parku ob križišču Slovenske, Dunajske in Tivolske nastaja umetniško delo Marka Pogačnika Hologram Evrope. Mestna občina Ljubljana ga postavlja v okviru predsedovanja Slovenije Evropski uniji na pobudo Društva za sožitje človeka, narave in prostora VITAAA. Hologram Evrope sestavlja 34 kamnitih stebrov, oblikovanih v štiri kroge, s skupnim središčem. Na vsak stebel bo vklesan kozmogram, ki bo prikazoval kvalitete posamezne države ter kvalitete evropskih voda, gora in vitalno energijskih centrov. Notranji krog bo predstavljal elementarno območje, drugi čustveno, tretji duhovno območje, zunanji pa soustvarjalce Evrope. Tla med tremi krogi bodo tlakovana po določenem vzorcu, ki bo stebre povezoval, saj označujejo 27 držav članic Evropske unije, obodnih sedem stebrov pa soustvarjalce Evrope. Kamniti stebri so iz naravnega kraškega, lipiškega kamna, visoki med 180 in 250 cm. Člani skupine VITAAA so v prazničnih dneh med 1. in 5. majem na prostoru postavitev klesali kamne, kot prikazuje posnetek, med 15. in 18. majem pa bodo delo nadaljevali. V vmesnem času bodo uredili površino, ki bo delno tlakovana, delno pa bo v travi, ter namestili že izklesane kamne. Ko bo z delom končala druga skupina, bodo postavili še preostale stebre, tlakovali preostale del in zatraveli območje Holograma Evrope.

Srečanje ima dve osrednji temi: medkulturni dialog in odnos med glavnim mestom in državo

Leto 2008 je EU razglasila za Leto medkulturnega dialoga. Po šokantnih prizorih gorečih avtomobilov in uličnih spopadov, v katerih so si policijske enote prizadevale obrzdati jezo mladih ljudi iz neprevladujočih etničnih skupnosti, to ne preseneča. Spopadi so se dogajali v mestih, zato tudi ne preseneča, da se mesta, še posebej glavna mesta, čutimo odgovorne, da o zadevi spregovorimo. In ukrepamo.

Zavedamo se, da brez drugačnosti ni napredka, saj ni izvirnosti, ustvarjalnosti. Zato sprejemanje in strpnost do drugačnosti, njeno dejavno vključevanje v središče dogajanja in ne odiranje na rob, ni samo etično ali moralno vprašanje, ampak tudi vprašanje vizije prihodnosti. Mesta, ki niso odprta do drugačnosti, izgubljajo ustvarjalne potenciale in nazadujejo.

Druga tema, odnos med glavnim mestom in državo ter vmesno ravni oblasti je v tem času posebej aktualna za Slovenijo, je pa - bolj kot je splošno znano - vedno aktualna tudi drugod v Evropi. Prestolnice imajo celo vrsto posebnih nalog, ki s seboj prinašajo težave, večinoma pa velja predvsem prepričanje, da so privilegirana središča. Ali je mogoče, da poznavanje druge strani položaja prestolnic razširimo in tudi na evropski ravni odpremo dialog o rešitvah, ki bi spremenile odnos do glavnih mest?

Foto: Dunaja Wedam

Dan Evrope, kakor so ga že lani s prireditvijo Evropska vas počastili učenci Osnovne šole Bežigrad. Letošnja prireditev bo še posebej slovesna, saj bo potekala v času, ko bodo v mestu župani prestolnic držav članic Evropske unije in držav kandidat EU.

Ugledni gostje bodo v času konference lahko spoznali naše mesto in občutili njegov utrip, ustvarjalnost in praznično vzdušje

Obe temi bosta zasedli večji del programa srečanja županov v Ljubljani. Kljub temu pa smo ga zastavili tako, da bodo župani lahko spoznali naše mesto in občutili njegov utrip, ustvarjalnost in praznično vzdušje. Ogleдали si bodo prireditev Evropska vas, ki jo na Pogačarjevem trgu pripravlja OŠ Bežigrad, projekt medkulturnega dialoga Razdeljeni bog in njegove ustvarjalce ter vizije nadaljnjega razvoja Ljubljane na razstavi o rezultatih mednarodnega razpisa za ureditev območja Šmartinske ceste. V tem času bo v Ljubljani potekala tudi predstavitev poljske prestolnice Varšave, litvanska prestolnica Vilna pa je za naše mesto pripravila posebno darilo. Koncert Slovenske filharmonije, ki ga Mestna občina Ljubljana in Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji pripravljata na Pogačarjevem trgu na predvečer dneva Evrope in mestnega praznika, pa najbolje povezuje oba praznika, ki imata isti temelj in sporočilo: mir in nikoli več vojne v Evropi. Evropski župani s svojo navzočnostjo v Ljubljani in sodelovanjem temu sporočilu dajejo zelo konkretne vsebine.

Ljubljana - čaroben dom in prostor velikih potencialov

Indijka in naturalizirana Slovenka Manjula Hiti, z jogijskim imenom Swami Vishvashakti Saraswati, je učiteljica biharskega sistema joge, iz katerega je izšla tudi prva jogijska univerza na svetu, in ajurvedska zdravnica, ki deluje v Tara Yoga Centru v Ljubljani že od leta 1991. Med nas jo je pripeljala ljubezen do Slovenca Janeza Hitija, pa tudi poslanstvo, ki ji ga je njen stari učitelj Swami Satyananda Saraswati namenil v Sloveniji in tem delu Evrope. V centru se med številnimi učenci zbira tudi ljubljanska intelektualna in umetniška elita, prav posebno prijateljstvo pa jo veže tudi z letošnjo častno meščanko, svetovno umetnico Ireno Grafenauer. S Swami, ki z neizčrpnim interdisciplinarnim znanjem in ljubeznijo širi jogijsko vednost in je mnogim nepogrešljiva življenjska svetovalka, pomočnica in vzornica, smo se pogovarjali pred prihodom mlajšega učitelja Paramahamse Niranjananande Saraswatija, naslednika starega učitelja, ki bo 16. maja predaval na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, 18. in 19. maja pa vodil seminar v Strunjanu.

Kako ste kot svetovljanka doživeli Ljubljano, ko ste si mesto izbrali za svoj dom?

V Ljubljano sem prišla iz velemest, ker je moj oče zaradi svoje diplomatske službe zelo veliko potoval. Vedno smo živeli v glavnih mestih: v Parizu, Rimu, Washingtonu, pozneje tudi v Beogradu. Ljubljana je bila ob prihodu v mojih očeh periferno mesto, majhna, z zelo malo ljudmi, prazna. Zvečer se takrat ni nič dogajalo, ob sobotah in nedeljah je mesto opustelo. Danes je čisto drugačna in jo imam zelo rada. Najbolj mi je všeč Ljubljana. Mesto ima zaradi te reke poseben čar, žal mi je le, da ni bolj vpeta v naše življenje. Kadar imam čas, grem na Prešernov trg in jo občudujem s Tromostovja. Tam je zame čaroben kraj: Prešernov trg, Frančiškanska cerkev, Robbov vodnjak, pa Stara Ljubljana. Nekaj posebnega je, da se lahko samo ozrem in že vidim hribe, gozd. To je redkost, da ste v kakšnem svetovnem mestu tako blizu naravi. Ko grem zdaj v svojo Kalkuto, kjer je 17 milijonov ljudi, ali v kakšno podobno veliko mesto, me velikost začenja motiti. Pa vendar je Ljubljana izpred dvajsetih let in danes tako različna kot nebo in zemlja. Zdaj se že čuti, da je to prestolnica, evropsko in svetovno mesto. Naš župan, ki tako lepo skrbi za mesto, pa mi je zelo drag človek in ga v srcu štejem za prijatelja.

V čem občutite tako izrazito spremembo v mestu?

Spremenili so se tudi ljudje, več je življenja v mestu, ni tako prazna. Ko se sprehajam po ulicah, pogosto slišim tuje jezike. Prej so bili tujci tukaj redki, zdaj jih je slišati povsod, v kavarni, restavraciji ... To je zdaj pravo evropsko mesto z zelo opaznimi arhitekturnimi spremembami. In imam občutek, da ni več tako prazna. Mogoče sem se tudi sama spremenila in se navadila na ljubljanske ulice, na katerih se zdaj vedno nekaj dogaja.

Kakšen sprejem pa ste doživeli ob prihodu in kako se počutite danes?

Pravijo, da so Slovenci zaprti in hladni ljudje, ampak sama tega nisem občutila. Mogoče zato, ker ljudem odpiram srca in se začno z mano sproščeno pogovarjati. V Ljubljani se preprosto počutim doma. Slovenci imate dobro dušo in se znate odpreti, znate se pogovarjati, se veseliti. Stereotip, da se Slovenec ne zna veseliti, če ne popije kakšnega kozarca vina, po mojem ne drži. Sama se zelo pogosto srečujem z veliko ljudmi, v

Foto: Branko Čeak

Manjula Hiti, Swami Vishvashakti Saraswati, širi jogijsko znanje v Ljubljani že 17 let, obenem pa je tudi izjemna ajurvedska zdravnica in predavateljica po vsej Evropi.

svetovalnici ali v joga centru, v društvu Sila in drugod in vidim, da so ljudje dobri. Mogoče pa jih zaradi svojega poklica tudi bolje poslušam kot drugi in zato nikoli ne občutim nobene distance.

Ali ob dolgoletnem poučevanju in zdravljenju že zaznavate sadove svojega dela, je joga že postala del sodobnega načina življenja tudi pri nas?

Že na samem začetku, ko smo odprli center, je sem prišlo zelo veliko ljudi. Razlika pa je v tem, da ljudje o tem takrat niso želeli govoriti javno, ampak so hoteli to ohraniti kot zasebno skrivnost, bodisi da so jogo razumeli kot religijo ali kot mistiko, in ne kot znanost. Spomnim se nekega gospoda, ki mi je izrecno rekel, da ne bi želel, da v njegovi službi vedo, da hodi na jogo. Danes nihče več ne razmišlja, da bi bilo to treba skrivati, družba je odprta. Joga je postala zelo popularna in Slovenci so jo sprejeli, ker jim lahko vsestransko pomaga. Sprememba je tudi v tem, da so prej prihajali ljudje okrog štiridesetih in starejši, danes pa se vpisujejo tudi zelo mladi in otroci. To je velika kvalitetna razlika. Srednja in starejša generacija je prihajala zaradi življenjskih stisk, večinoma emocionalnih, mlade pa motivira izboljšano stanje zdravja, koncentracije, spomina, pa tudi potreba po duhovnem razvoju. Ljudje so danes bistveno bolj odprti, laže se pogovarjajo o svojih težavah in bolje jih znajo izraziti.

V Ljubljano prihaja veliko znanstvenikov, umetnikov in visokih politikov in vsem se mesto prikupi. Kaj pa pravi vaš učitelj?

Moj učitelj mi je še lani ponovil, da misli, da je Evropa najbolj evropska prav tukaj in na področju držav nekdanje Jugoslavije, Bolgarije, Madžarske, da je tu močnejše duhovno središče Evrope kot na zahodni strani. Mislim, da ima moj učitelj prav, ker tudi sama zelo pogosto potujem v druge države, v Holandijo, Francijo, Nemčijo, kjer vodim tečaje in seminarje iz joge in ajurvede. Zdi se, kot bi bil tukaj prisoten stari slovanski duh, ki korenini na indoevropskih temeljih. Slovenija je posebno križišče med Vzhodom in Zahodom. Tudi Slovenci stojijo z eno nogo na Zahodu, z drugo na Vzhodu in nekatere tipične nacionalne težave prihajajo od tega, ker Slovenec še sam ne ve, ali je zahodnjak ali vzhodnjak. Tu je v njem konflikt: hoče postati sodoben zahodnjak, in v tem pogledu je naredil veliko, hkrati pa v njem korenini stari slovanski duh, ki v tem stanju trpi.

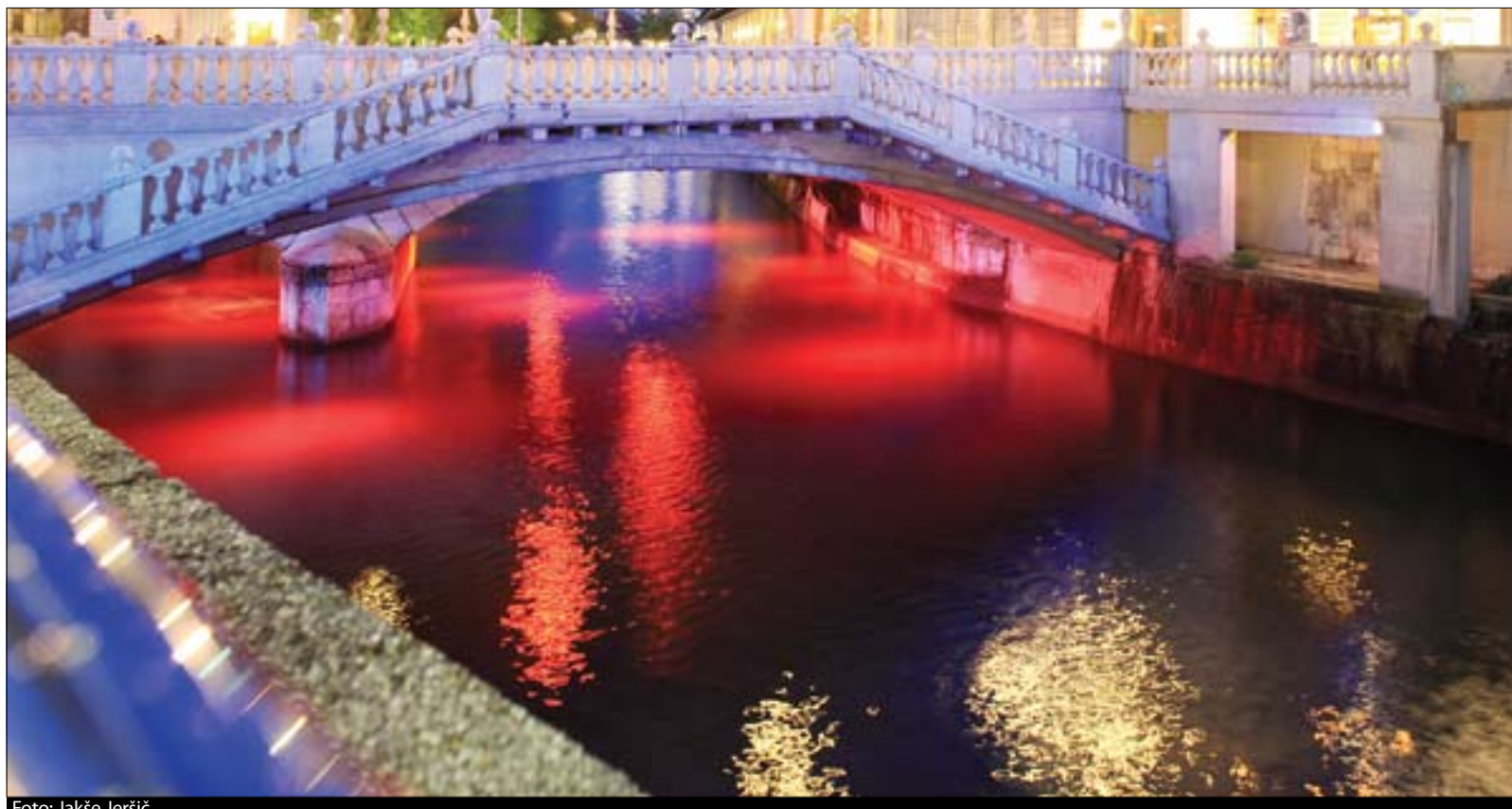

Foto: Jakše Jeršič

Pogled na Ljubljanico s Tromostovjem ob sončnem zahodu.

Svetovala bi, naj neguje oba pola slovenstva: biti mora sodoben in razvit, hkrati pa mora negovati starega duha, svojo staro dušo. Ptica lahko visoko leti, če ima obe krili zdravi, sicer pade. Uravnoveženost teh polov bo prinesla srečo, zadovoljstvo in mir v duši.

Bo ob tokratni predavateljski turneji po jugovzhodni Evropi, ki se začneja v Sloveniji, čas, da učitelju razkažete Ljubljano?

Moj stari učitelj ima zelo rad Slovenijo. Tukaj je bil leta 1984 in je takrat obiskal Lipico in Ljubljano. Še danes mi govori o tisti čudoviti Lipici, kjer so edini konji, ki zablešajo, ko si povabljen k njim. Slišati bi ga morali, s kako močnim čustvom pripoveduje o kraju, ki ves diši po konjih. Naš mlajši učitelj, ki je prepotoval ves svet, pa je, ko so ga vprašali, kje bi živel, rekel, da bi živel v Sloveniji ali v Avstraliji. Ko je prvič prišel v Ljubljano, je že z letala občudoval, kako je vsa zelena. Čudil se je, da vsi tako hvalijo Švico, ko je vendar Ljubljana nekaj posebnega zaradi narave, ki obkroža mesto.

Vaše predavateljsko, učiteljsko in svetovalno delo prinaša globok vpogled v naš prostor, kakšen je v vaših očeh?

Ta prostor ima v sebi ogromen duhovni in čustveni potencial. Mislim, da se bo to še bistveno bolj razvilo in bodo ljudje vse bolj negovali in spoštovali duhovne vrednote, ne glede na to, odkod ta tradicija prihaja, ali je evropska, indijska ali kitajska. Duhovne vrednote so univerzalne in pripadajo vsakemu človeku. Joga ni rezervirana za Indijce, je darilo za ves svet in človeštvo, da ga izkoristijo za svoj razvoj. Treba je samo prenašati jogijsko sporočilo: če ti ustreza, ga sprejmi in se razvijaj.

Kaj pa bo tema predavanja na Fakulteti za družbene vede 16. maja?

Javno predavanje nosi naslov: *Tantrajoga: evolucija v življenju*. Vstop je prost. Učitelj bo povedal, kako se s pomočjo joge lahko v življenju

dvignemo. Prav tantrajoga, ki je stara 7000 let, zelo ustreza sodobnemu človeku, ki je pripravljen del svojega dneva posvetiti sebi, in je bistveno lažja kot vedška joga. Posvečajo se ji ljudje, ki imajo pozitivno naravnost do življenja, do družbe, do sebe, do svojega dela.

Vaša učenka je tudi letošnja častna meščanka Irena Grafenauer. Se veselite z njo te počastitve?

Irena je moja prava prijateljica, medve sva tudi jogijski sestri. Sprejela je jogo, spremenila svoj način življenja, svoj način razmišljanja in z vsakim dnem postaja vse večji jogi. Zelo rada ima našega učitelja in čaka, da se z njim sreča. Mislim, da si je zaslužila, da jo Ljubljana kot svetovno umetnico počasti z naslovom častne meščanke Ljubljane.

Kot nepogrešljiva ajurvedska zdravnica ste pri nas izobrazili že kar nekaj ajurvedskih terapevtov. Razmišljate tudi o ustanovitvi ajurvedskega centra?

Kot ajurvedska zdravnica poskušam spreminjati način razmišljanja ljudi, njihove življenjske navade, način prehranjevanja in jim približati starodavno indijsko medicino. Za ajurvedo pravimo, da je to božanska medicina. Naši starodavni modreci so v stanju globoke meditacije uresničili in dobili znanje o celotni medicini, ki se imenuje ajurveda ali znanost o življenju in je mati vseh medicinskih sistemov, ki danes obstajajo. Ta starodavna ajurvedska modrost človeku pomaga, kako sebe vrniti k svoji pravi naravi, v svoj pravi dom. Razmišljam o izvornem ajurvedskem centru, kamor bi človek prihajal na desetdnevni paket, kjer bi se mu vsi terapevti posvečali od jutra do večera in izvedli znano pančakarmo oz. detoksifikacijsko metodo razstrupljanja telesa, uma in duše. V tem trenutku je ta zamisel še v fazi razmišljanja in iskanja finančnih virov. Vedno pa se vse zgodi takrat, ko je pravi čas in ko je človek dozorel, da svojo idejo uresniči.

Z združitvijo knjižnic smo Poslej enotna članska izkaznica

Dr. Uroš Grilc,
načelnik Oddelka za kulturo

Foto: Jakše Jeršič

Knjižnica Otona Župančiča je dobila nove prostore decembra 2006.

Zamisel in potreba po združevanju knjižnic v Mestni občini Ljubljana je stara natanko toliko, kot je stara Mestna občina. Od tedaj dalje so bili v posameznih obdobjih poleg izkazane namere storjeni tudi posamezni koraki, pripravljene nekatere strokovne podlage, zlasti leta 2002, ko je mestni Oddelek za kulturo in raziskovalno dejavnost pripravil strokovna izhodišča za združevanje, Narodna in univerzitetna knjižnica pa gradivo na temo organiziranosti splošnih knjižnic na območju Mestne občine Ljubljana in primestnih občin. Kljub temu je bilo potrebno do konkretnih dejavnosti, ki so privedle do dejanske združitve knjižnic, čakati vse do leta 2007.

Nova organizacija knjižnične dejavnosti

V letu 2007 je bila oblikovana posebna projektna skupina za pripravo strokovnih podlag za izvedbo združevanja knjižnic, sestavljena iz zunanjih strokovnjakov, predstavnikov Narodne in univerzitetne knjižnice, Ministrstva za kulturo, splošnih knjižnic in zaposlenih na Oddelku za kulturo in raziskovalno dejavnost Mestne občine Ljubljana, vodila pa jo je dr. Silva Novljan. Skupina je julija 2007 pripravila gradivo *Nova organizacija knjižnične dejavnosti*. Sledila je široka javna razprava: oktobra lani je bil projekt združevanja predstavljen zaposlenim v knjižnicah v Ljubljani, na podlagi pripomb iz javne razprave je bil oblikovan osnutek akta o ustanovitvi Mestne knjižnice Ljubljana, ki je bil posredovan v javno razpravo, decembra je bil

na temo osnutka ustanovitvenega akta sestanek z direktorji ljubljanskih knjižnic in Narodno in univerzitetno knjižnico, osnutek dokumenta so potem decembra in januarja usklajevale strokovne službe Mestne uprave, osnutek akta o ustanovitvi je bil januarja usklajevan še z Ministrstvom za kulturo in Inštitutom za delovna razmerja ter posredovan vsem županom primestnih občin, za katere ljubljanske knjižnice izvajajo knjižnično dejavnost, opravljeni pa so bili tudi posamezni sestanki z župani. Tako sta bila februarja letos predloga sklepov o spojitvi knjižnic in o ustanovitvi Mestne knjižnice Ljubljana posredovana v obravnavo na Mestni svet.

Ustanovitev Mestne knjižnice Ljubljana

Mestni svet MOL je na svoji 14. seji 10. marca 2008 sprejel dva sklepa: Sklep o spojitvi javnih zavodov Knjižnice Bežigrad, Knjižnice Jožeta Mazovca, Knjižnice Otona Župančiča, Knjižnice Prežihov Voranc Ljubljana-Vič, Knjižnice Šiška, Ljubljana in Slovenske knjižnice in Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Mestna knjižnica Ljubljana. Sklepa sta bila 25. marca 2008 objavljena v Uradnem listu RS. Tako se je pet splošnih knjižnic in Slovenska knjižnica kot specialna knjižnica združilo v Mestno knjižnico Ljubljana.

Kaj lahko od združitve knjižnic pričakujejo uporabniki?

Dejstvo je, da se je s sprejetjem obeh sklepov zaključila faza upravno-administrativnega združevanja knjižnic v Mestno knjižnico Ljubljana in da je s tem dana podlaga, da tudi na praktični ravni pride do poenotenja nalog in dejavnosti nove knjižnice, ki bodo zagotavljale kvalitetne in enake knjižnične usluge za vse uporabnike knjižnic na področju celotne Mestne občine. Kako hitro se bo to zgodilo, bo odvisno od pripravljenih projektov s strani vodstva knjižnice in prednostnih nalog, ki si jih bo zadalo. Temeljni razlog za združevanje knjižnic je zagotavljanje večje kvalitete knjižničnih storitev, obenem pa enake usluge za vse uporabnike v občini. Čeprav knjižnicam tudi v dosedanjem načinu delovanja ni nič preprečevalo, da bi razvijale skupne storitve, denimo enotno člansko izkaznico, pa se to ni zgodilo, kar je dodaten argument, da je bila združitev potrebna. Nadaljnja prednost, ki jo bodo uporabniki knjižnic lahko občutili v najkrajšem času, bo večji obseg nakupljenega knjižničnega gradiva in njegova večja raznovrstnost. Mestna knjižnica Ljubljana bo tudi precej močnejša pri uvajanju informacijskih storitev za uporabnike: zaradi večjega števila uporabnikov bo lahko

Potrebno je poudariti, da so bile knjižnice v svojem delovanju uspešne, o čemer govorijo naslednji podatki o dejavnosti knjižnic v letu 2007: 6.075.067 izposoj knjižničnega gradiva, 2.107.231 obiskovalcev, 121.656 članov, izvedenih je bilo blizu 3000 prireditev. Kljub temu pa ostaja priokus vprašanja, za kakšen razvoj kvalitetnih knjižničnih storitev so bili zaradi »zamude« pri združevanju knjižnic prikrajšani njihovi uporabniki v Mestni občini Ljubljana.

dobili veliko Mestno knjižnico Ljubljana

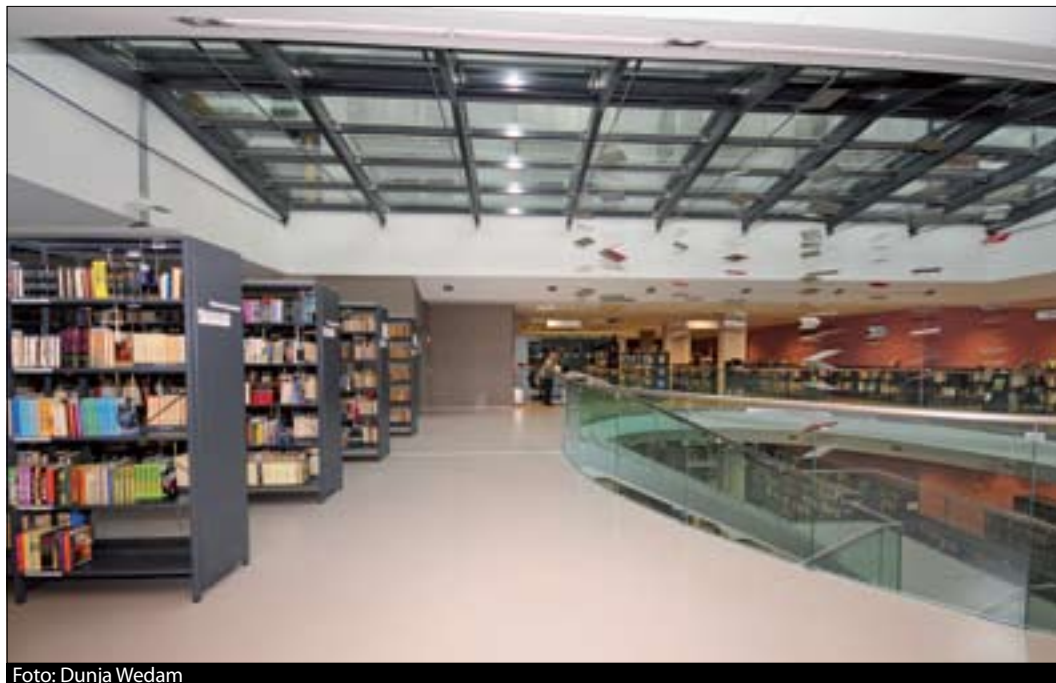

Foto: Dunja Wedam

Nova Knjižnica Šiška na Trgu komandanta Staneta je svoja vrata odprla 2. aprila 2008. Več o knjižnici na strani 36.

dosegala ugodnejše licenciranje dostopa do komercialnih podatkovnih zbirk, s poenotenjem informacijskih sistemov v knjižnični mreži bo omogočala njihovo boljšo dostopnost, lahko bo razvijala lastne podatkovne zbirke in omogočala enoten dostop do njih. Po drugi strani pa bo z vidika potreb uporabnikov in posebnega položaja Ljubljane kot prestolnice Mestna knjižnica Ljubljana lahko še v večji meri razvijala nove usluge za uporabnike, oblikovala posebne knjižnične zbirke ipd. Mestna knjižnica Ljubljana bo tako lahko v večji meri zadovoljevala potrebe svojih članov in uporabnikov ter omogočila boljši izkoristek prostorskih, organizacijskih, kadrovskih in drugih notranjih kapacitet. Uporabnikom pa bo ponudila boljše in enotnejše informacije o vseh prireditvah, ki jih bo lahko tudi bistveno bolje koordinirala.

Razvoj obstoječih vsebin, ki so jih doslej razvijale samostojne knjižnice

Združitev je zasnovana tako, da se programi sedanjih šestih knjižnic nadgrajujejo z novimi razvojnimi nalogami. Raznolikost in bogastvo programov, ki so jih knjižnice doslej uspešno samostojno razvijale, bo torej ohranjena. To pomeni, da bodo knjižnice še naprej izvajale dosedanje programe, seveda v okviru enotne organizacijske strukture. V aktu o ustanovitvi je posebej poudarjeno (6. člen), da bo Mestna knjižnica Ljubljana še posebej skrbela za razvijanje vsebin, ki jih je do spojitve pokrivala Slovenska knjižnica, ter vsebin in projektov, ki jih je izvajala Pionirska knjižnica in so namenjeni otrokom in mladini. Skratka, združitev ne pomeni ukinitve programskih vsebin, ampak kvečjemu nadgradnjo z novimi knjižničnimi vsebinami.

Tako akt sledi tudi določilom Pravilnika o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03), ki v 3. členu pravi: »Kadar se knjižnice različnih vrst organizacijsko ali prostorsko združujejo, se morajo organizirati tako, da nobena od knjižničnih funkcij prejšnjih knjižnic ni okrnjena.«

Neprimerno boljši položaj specialne Slovanske knjižnice

Prav ta dolžnost ustanovitelja je eden od argumentov, da je v Mestno knjižnico Ljubljana vključila tudi Slovansko knjižnico kot specialno knjižnico. Glede na majhen obseg gradiva, ki ga je Slovanska knjižnica uspela pridobivati (2093 enot v letu 2006), saj je v ta namen pridobivala zgolj sredstva Mestne občine Ljubljana, ne pa tudi sredstev Ministrstva za kulturo, kot je zakonska podlaga to omogočala preostalim splošnim knjižnicam, bo položaj Slovanske knjižnice v Mestni knjižnici Ljubljana v tem pogledu že v izhodišču boljši. Izvedbena dorečenost zakonodaje ter normativov na področju splošnih knjižnic dolgoročno zagotavlja trdnejše pogoje za razvoj knjižnične mreže, saj je po drugi strani zakonodaja na področju specialnih knjižnic povsem neopredeljena. Glede na majhnost javnega zavoda pa se bo v okviru nove knjižnice Slovanska knjižnica lahko posvetila izključno vsebini in programu. Po drugi strani pa tako velika knjižnica, kot je Mestna knjižnica Ljubljana, potrebuje posebne zbirke, kakršno je oblikovala in razvijala Slovenska knjižnica, prav tako pa bo glede na dejavnost v zadnjih letih Slovanska knjižnica znotraj nove knjižnice odigrala pomembno vlogo pri oblikovanju domoznanske zbirke.

V prvi vrsti pričakujemo, da bo Mestna knjižnica Ljubljana oblikovala enotno nabavno službo in skoznje konsistentno vodila svojo nabavno politiko, to pa bo omogočilo znatno bolj gospodarno izrabo proračunskih sredstev. Mestna knjižnica Ljubljana bo največji kupec knjig in drugega knjižničnega gradiva v Slovenji, zato je pričakovati, da bo knjižnica za enak obseg sredstev na leto pridobila od 5 do 10 odstotkov večji obseg knjižničnega gradiva (leta 2007 je znašal prirast gradiva v knjižnicah 98.053 enot). Gre za znatna javna sredstva; v letu 2008 sta tako Mestna občina Ljubljana in država za nakup knjižničnega gradiva šestim knjižnicam skupaj namenili 1.269.870 evrov.

Opravljanje knjižnične javne službe za primestne občine

V skladu s prvim odstavkom 20. člena Zakona o knjižničarstvu »mora vsaka občina zagotoviti knjižnično dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem.«

Kot pravna naslednica Knjižnice Otona Županciča bo Mestna knjižnica Ljubljana opravljala, v skladu z *Zakonom o knjižničarstvu in Pravilnikom o osrednjih območnih knjižnicah* (Uradni list RS, št. 88/03), na podlagi posebne pogodbe med knjižnico in Ministrstvom za kulturo RS ter v soglasju z Mestno občino Ljubljana, posebne naloge osrednje območne splošne knjižnice, in sicer za območje občin, kot so določene v prilogi *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe* (Uradni list RS, št. 73/03). Občine, za katere bo knjižnica izvajala funkcijo osrednje območne knjižnice, lahko na podlagi posebne pogodbe prenesejo delno ali v celoti na knjižnico tudi izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Pogodbo skleneta občina, ki prenaša opravljanje dejavnosti, in knjižnica, v soglasju z Mestno občino Ljubljana kot ustanoviteljico, pri čemer se upoštevajo določila *Pravilnika o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic* (Uradni list RS, št. 6/2003). Ker je zakonodaja na tem področju jasna in ker so podani tudi normativi za opredelitev stroškov za te dejavnosti, ustanovitev Mestne knjižnice Ljubljana ne prinaša nikakršnih sprememb za primestne občine, ki bodo s pogodbo nanjo prenesle opravljanje knjižnične javne službe.

Ustanovitev Mestne knjižnice Ljubljana torej daje podlago za hitrejši in skladen razvoj knjižničarstva v Mestni občini Ljubljana, s tem pa zagotovilo, da bodo uporabniki knjižnic deležni še bolj kakovostnih in raznovrstnih storitev kot doslej.

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010

S kandidaturo za Unescov naslov k uresničevanju velikopoteznih idej

Foto: Dunja Wedam

Aprilski dnevi knjige so kljub dežju pritegnili prave ljubitelje knjig na Kongresni trg.

V letu počastitev 500-letnice rojstva Primoža Trubarja je Mestna občina Ljubljana 27. marca 2008 oddala kandidaturo za pridobitev uglednega Unescovega naslova svetovna prestolnica knjige 2010. Kandidacijske postopke vodi Unescova komisija, ki je naslov svetovna prestolnica knjige prvič podelila leta 2001 mestu Madrid, sledili so mu Aleksandrija, New Delhi, Antwerpen, Montreal, Torino, Bogota in Amsterdam, za leto 2009 pa je s kandidaturo že uspel Bejrut. Program mesta prijavitelja mora biti usmerjen k promociji knjige in spodbujanju branja v času med dvema svetovnima dnevoma knjige in avtorskih pravic (23. april 2010 - 23. april 2011). Unesco je že objavil seznam mest, ki se bodo potegovala za naslov svetovna prestolnica knjige 2010 To so: Guadalajara, Lizbona, Ljubljana, Riga, Peterburg, Dunaj in Wellington. Odločitev o tem, kdo bo osvojil naslov v letu 2010, bo znana v začetku letošnjega junija. Dunaj na primer kandidira že drugič, le še enkrat doslej pa se je za naslov potegovalo sedem mest, tako da gre tokrat gre za izredno močno konkurenco.

Izjemno pretehtana programska izhodišča za pridobitev naslova svetovna prestolnica knjige 2010

Izhodišče ljubljanskega programa je mrežna povezanost vseh, ki v Ljubljani in v Sloveniji delujejo na področju knjige, stanovskih organizacij in interesnih združenj s področja knjige, knjižnic in drugih javnih kulturnih zavodov, ki se lahko navežejo na program svetovne prestolnice knjige, posameznih festivalov, vrtcev in šol, Nuka, Sazuja in Univerze v Ljubljani. V primeru uspešne kandidature bodo k sodelovanju povabljene tudi druge kulturne ustanove, da bo Ljubljana v letu 2010 res živela in dihala s knjigami.

Kandidaturo so podprli: Slovenska nacionalna komisija za Unesco, Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Zbornica založništva, knjigotrštva, grafične dejavnosti in radiodifuznih medijev pri GZS Slovenije, Zveza splošnih knjižnic Slovenije, Društvo knjigarnarjev Slovenije, Društvo slovenskih založnikov in Društvo bralna značka Slovenije. Pripravljenost na sodelovanje pri izvedbi obsežno zasnovanega programa je izrazil tudi Direktor za umetnost Ministrstva za kulturo RS.

Program zajema najrazličnejše literarne izraze in literature sveta, poudarja pomen knjige za razvoj človeka in družbe ter spodbuja zanimanje za branje pri vseh generacijah bralcev ter večja dostopnost knjige kot temeljne nosilke ustvarjalnosti in znanja. Na ravni mesta Ljubljane, države Slovenije in v mednarodnem merilu program promovira načela svobode

izražanja, objavljana in širjenja informacij, kot jih opredeljujejo Unesco, Deklaracija o človekovih pravicah in Florentinski sporazum. Poleg vseh novih projektov, ki jih je področni mestni Oddelek za kulturo predlagal v programu kandidature, bodo v izvedbo programa vključeni tudi najboljši projekti, ki se že odvijajo, zlasti mednarodni literarni festivali, knjižni sejmi in programi, ki so usmerjeni v razvijanje bralne kulture.

Velikopotezne programske ideje kandidature

Svetovni kongres: Knjiga kot nosilka razvoja človeštva

Kongres bo poskušal odgovoriti na vprašanje, na kakšen način knjiga in branje danes pomenita temelj razvoja posameznika in družbe, usmerjen bo izrazito uporabno in bo podal predloge glede spodbujanja branja. Del vsebine ljubljanskega kongresa se bo navezoval na metodologijo spremljanja stanja na knjižnem trgu, ki je tema letošnjega kongresa v Amsterdamu - svetovni prestolnici knjige 2008. Osrednje teme kongresa bodo: prevajanje kot govorica medkulturnega dialoga, spremljanje stanja na knjižnih trgih in stanja na področjih bralne kulture in pozitivni modeli spodbujanja bralne kulture.

Literarni festival: Literature svetovnih celin

Ljubljana bo kot svetovna prestolnica knjige 2010 omogočila srečevanje in spoznavanje književnosti vseh svetovnih celin in spodbujala medkulturni dialog. Na festivalu bodo sodelovali gostujoči sodobni književniki z vseh celin, središče izvajanja festivala bo Ljubljana, posamezni dogodki pa bodo, glede na partnerske dogovore, potekali v Kopru, Mariboru, Novem mestu, Celju, Trstu,

Celovcu in drugod, tako da bo utripa festivala deležna celotna Slovenija. V okviru festivala bodo izšle tudi posebne knjižne izdaje domačih in tujih avtorjev z logotipom *Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010*.

Ljubljana bere

Projekt *Ljubljana bere* je Mestna občina Ljubljana začela izvajati v letu 2008 in želi z njim počastiti Trubarjevo leto, sistematično spodbujati razvijanje bralne kulture pri različnih ciljnih skupinah prebivalstva, zlasti pri otrocih in mladini, in podpreti vrhunske domače ustvarjalce izvornih slovenskih slikanic, avtorjev besedil in ilustratorjev – z željo, da bi jih tako tudi promovirali. Cilj projekta, pri katerem so sodelovali Oddelek za kulturo, Oddelek za zdravje in socialno varstvo in Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport, je, večati dostopnost knjige, promovirati kakovostno knjižno produkcijo in spodbujati zavest o knjigi kot trajni življenjski vrednoti. Projekt *Ljubljana bere* bo v programu *Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010* nadgrajen z izvedbo ciljnih razpisov: knjiga za vrtce in šole, knjiga za vse, knjiga za najstnike in knjiga za tretje življenjsko obdobje.

Na letošnjem razpisu Ljubljana bere sta bili izbrani dve izvorni slovenski slikanici: za triletnike slikanica Anje Štefan z ilustracijami Jelke Reichman *Sto ugank* v založništvu Mladinske knjige, za prvošolce pa slikanica Petra Svetine z ilustracijami Petra Škerla *Klobuk gospoda Konstantina* v založništvu DZS.

Knjiga in ustvarjalnost na področju kulture

V tem sklopu bodo v obdobju celotnega leta trajanja projekta *Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010* potekale različne prireditve, ki se bodo vsebinsko povezovale s temeljnim programom in s knjigo v širšem smislu, izvajali pa jih bodo knjižnice, muzeji, galerije, gledališča, glasbeniki in drugi kulturni ustvarjalci. V ta namen bo objavljen ciljni javni razpis za nevladne organizacije, na katerem bodo lahko te predlagale programe in projekte, ki se bodo navezovali na *Ljubljano – svetovno prestolnico knjige 2010*. V programu so napovedane tudi naslednje tematske razstave: Narodna in

Kriteriji za nominacijo so: ustrezno tematsko in terminsko zasnovan program, stopnja nacionalne in mednarodne povezanosti, vključenost posameznikov in organizacij (povezanih s produkcijo, trženjem in prodajo knjig ter drugimi dejavniki) na lokalni in mednarodni ravni, različni mednarodni projekti za spodbujanje branja in promoviranja knjige, skladnost s principi izražanja, pretoka informacij.

Foto: Marjan Smerke

Nikolaj Beer: *Mož s knjigo* (Primož Trubar), olje na platno, 30 x 35 cm, 2008. Slika je iz cikla najnovejših Beerovih upodobitev, nastalih ob 500-letnici Trubarjevega rojstva, v katerih se je prepričljivi umetnik s svojo značilno empatijo vživel v veličino Trubarjeve osebnosti in njegovega poslanstva.

univerzitetna knjižnica v Ljubljani bo pripravila razstavo Supraselskega kodeksa iz 11. stoletja, Mednarodni grafični likovni center bo pripravil razstavo *Zgodbe, ki jih govorijo naslovnice knjig* in izvedel znanstveni simpozij na to temo, Mestni muzej Ljubljana bo pripravil sodobno razstavo o dojemanju in odnosu do knjige nekoč in danes v razmerju do sodobnih medijev.

Knjiga in mesto

Projekt je zasnovan kot sklop različnih poskusnih projektov, izvedenih po načelih javno- zasebnega partnerstva med knjigotržci, založniki, nevladnimi organizacijami in mestnimi občinami v Sloveniji. Z njim bodo javne površine mest oživele s knjižnimi stojnicami in prireditvami, povezanimi s knjigo, da bi dosegli boljšo dostopnost do knjige. V programu je tudi spodbujanje razvoja že uveljavljenih knjižnih sejmov, ki bodo še obogateni, obenem pa je v načrtu tudi velika množična prireditev, s katero bo s knjižnim naslovom ovenčana prestolnica široko promovirala knjigo in bralno kulturo.

Ljubljana bo kot svetovna prestolnica knjige podprla tudi nov kulturni štirinajstdnevnik

V času izvajanja programa bo mesto spodbudilo izdajanje intelektualnega štirinajstdnevnika, ki bo osredotočen izključno na področje kulture, medijev in intelektualnega življenja ter odpiral kritično refleksijo o kulturi in družbi.

Program bo vključeval tudi aktivno finančno soudeležbo vseh sodelujočih, šele uspešnost kandidature in določitev leta izvedbe pa bosta omogočila pristop k podrobni opredelitvi programa in njegovi izvedbi ter dogovore z vsemi zainteresiranimi partnerji in sofinancerji. Glede na predlagani program ocenjujemo, da bo celotna vrednost v letu izvedbe projekta znašala 2.100.000 evrov. Potreba po vložku javnih sredstev je ocenjena na 1.400.000 evrov, ki jih bodo v razmerju 50 odstotkov proti 50 odstotkov zagotovili Mestna občina Ljubljana in drugi javni financerji (Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Javna agencija Republike Slovenije za raziskovalno dejavnost, partnerske občine). Tretjino celotne vrednosti projekta bo zagotovil zasebni sektor (založniki, knjigarne, sponzorji, donatorji itn.)

Knjižnice: središča znanja, informacij in ustvarjalnosti

V okviru programa Ljubljane kot svetovne prestolnice kulture bo Mestna knjižnica Ljubljana izvajala številne projekte, s katerimi bo promovirala dejavnost knjižnic, spodbujala k večji uporabi knjižničnih storitev, izobraževala prebivalce o uporabi različnih virov informacij ter z raznovrstnimi projekti razvijanja bralne kulture vabila k branju različne ciljne skupine prebivalstva.

Kakšne so možnosti za uspeh kandidature

Ker iz jugovzhodnega dela Evrope doslej še ni bilo izbrano nobeno mesto in ker ima Ljubljana bogato in raznovrstno knjižno produkcijo in literarno dogajanje, izredno razvito in bogato založniško dejavnost in močno mrežo splošnih knjižnic, obenem pa je v Ljubljani kot slovenski prestolnici sedež vseh krovnih organizacij ali stanovskih društev, ki delujejo na področju knjige, ima Ljubljana odlično izhodišče za uspešno kandidacijo. Prav ob tej priložnosti lahko svetu pokažemo specifičnost in državotvornost slovenske literature, ki ima jedro ustvarjalcev ravno v Ljubljani. Kandidiranje za ta ugledni naslov pomeni za Ljubljano in celotno Slovenijo odpiranje novih možnosti za razvoj področja knjige v Sloveniji, za večjo mednarodno uveljavitev ter prepoznavnost slovenske knjige, kulture in države.

V komisiji za izbor so:

predstavnika Unesca Georges Poussin in Mauro Rosi, predstavnica Mednarodne zveze založnikov (IPA) Ana Maria Cabanellas, predstavnik Mednarodne zveze knjigotržcev (IBF) Françoise Dubruille in predstavnik Mednarodne federacije knjižničnih organizacij (IFLA) Peter Lor.

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl

Trubar v Ljubljani

Foto: Dunja Wedam

Franc Berneker: kamniti spomenik Primožu Trubarju v Tivoliju, 1908-10. Odbor za postavitev spomenika je naročilo zaupal kiparju ob 400-letnici Trubarjevega rojstva. Kip je bil postavljen brez posebne slovesnosti leta 1910 in je kmalu obveljal za najboljši ljubljanski javni spomenik. Za najuspelejši spomenik tistega časa ga je razglasil tudi našim impresionistom naklonjeni ravnatelj avstrijske galerije v Belvederu na Dunaju, dr. Dörenhöfer. Oton Župančič pa je v pesmi *Pri kiparju Bernekerju* o Trubarju zapisal: »Glej, mož prepričanja in mož dejanja!«

Trubar je nekajkrat poskusil živeti v Ljubljani; najprej je bil že kot petindvajsetletnik tu pridigar, potem ga je 1542 sem za kanonika poslal zanimivi tržaški škof Bonomo, 1561 pa je bil po večletnem izgnanstvu na prošnjo kranjskih deželnih stanov v Ljubljano poklican za superintendenta ljubljanske oziroma kar slovenske evangeličanske cerkve. Prvič se je iz mesta odselil po lastni volji, drugič ga je pregnal »papistični« škof Tekstor, tretjič in (skoraj) za zmeraj je moral v izgnanstvo kot žrtev merjenja moči med mestnimi in deželnimi ter nadmestnimi, osrednjimi oblastmi. Zmeraj pa so ljudje na njegove pridige drli: bil je rojen govornik, skoraj dva metra visok, močnega glasu, osupljivo karizmatičen, konkreten in neposreden. Oznanjevanja zoper kupljivost vere in božje milosti ter praznoverje in neumnosti je sproti opremiljal z aktualnimi zgodbami in sočnimi primerami, tako da je bil nadvse privlačen tudi za preprosta ušesa. Malo je v tem spominjal na sto let kasnejšega Janeza (Ivana) Svetokriškega, ki je iz slehernega cerkvenega ogovora napravil nekakšno monodramo – in jo tudi odigral, celo po več ur dolgo, če je bilo treba in če je bilo poslušalstvo na kaj takega pripravljeno – pripravljeno pa je praviloma bilo zmeraj. Na kakšnem odličnem glasu je bil, prav lepo ponazarja njegovo poročilo o zadnjem trajnejšem vračanju v Ljubljano 1561 in o sprejemu, ki ga je tu doživel; napisal ga je kar sam, čeprav v tretji osebi – torej je skrajno neposredno:

»In ko je vso stvar pretehtal in pomislil, da kristjani pa tudi papežniki že vedo, da je prišel v deželo, se je 26. junija zjutraj odpravil proti Ljubljani, rekoč: 'Če danes ne bi prišel v Ljubljano, bi se dobrodušni kristjani žalostili

in bi menili, da se bojim in bežim pred križem; brezbožci pa bi bili potrjeni v svojem zlobnem postopanju zoper mene.'

Z njim je jahal gospod Dietrichsteinski. In ko je prišel dve milj nad Ljubljano (do Šentvida, ki je bil samostojno naselje; op. M.K.), sta mu prijezdila nasproti Matevž Klombner, bivši deželni pisar, in Luka Cvenkelj, svetovalec in njegov sorodnik; pol milje nad Ljubljano mu je prišlo nasproti kakih 20 jezdecev, četrtilje nad mestom pa množica moških in častitih krščanskih žen in deklet. Trubar je pred njimi stopil s konja in sprejeli so ga s solzami veselja. Ko je jahal v mesto Ljubljano, je najprej samo en stolpni čuvaj trobil na pozavno, ko pa je prišel k Andreju Forestu, da bi pri njem prenočil, so vsi štirje s piščalmi in trobentami štiriglasno igrali Te Deum laudamus čisto dobro in umetno dlje kot četrtr ure. (Tako so v mestu sprejemali samo najuglednejše obiskovalce.) –

Nato so gospod deželni oskrbnik in gospodje odborniki pismeno povabili nekatere gospode in deželane (to je člane deželnih stanov); ti so se zbrali 28. junija v Ljubljani v deželni hiši, poklicali Trubarja, ga prav prijazno in z veseljem sprejeli ter ga tolažili, naj bo brez skrbi, rekoč, da so res prišla cesarska povelja zoper njega, toda oni upajo, da gospod deželni glavar to pot ne bo ničesar ukrenil zoper njega. Trubar je izrazil željo po cerkvi, ki bi v njej nemoteno in javno mogel pridigati in deliti svete zakramente, kajti zakotno in skrivaj noče opravljati svoje službe; prosil je, da bi se to kmalu zgodilo. Poslali so torej gospoda Ahaca s Turna in gospoda Dietricha Turjaškega, oba barona, najprej k bosim menihom (od katerih sta zdaj dva v ljubljanskem samostanu) s prošnjo, da bi dovolili Trubarju pridigo v svoji

cerkvi. Meniha sta zaradi te stvari šla po svet h gospodu deželnemu glavarju in komturju z Dunaja, ki pa jima nista hotela niti svetovati niti odsvetovati; potem sta prošnjo odbila, izjavljajoč, da tega ne smeta storiti brez svojega provinciala. Zato so gospodje naročili Trubarju, naj pridiga zjutraj na dan sv. Petra v špitalu v nemškem jeziku. K pridigi je prišlo mnogo tujega ljudstva in nad 40 duhovnikov, kajti tačas je bil semenj v Ljubljani. –

Dne 30. junija sta zgoraj omenjena gospoda odjezdila v Gornji grad k škofu in ga prosila v imenu deželnih stanov, naj pusti Trubarja pri miru in naj mu dovoli pridigo v stolnici, in sicer v času, ko nimajo kanoniki v njej opravka. Škof jima je dal takle odgovor: kar se njega tiče, bi Trubarju rad dovolil, toda ravnati mora z njim po ukazu rim. ces. veličanstva. Nato je škof pisal Trubarju, kakor je zabeleženo v priloženem prepisu pod A ... Tako torej pridiga Trubar še vedno v špitalu, in sicer v nedeljo slovenski o nedeljskih evangelijih in katekizmu, v četrtek nemški o prvem listu Janeza Evangelista ...

Ljubljanski gospodje, častiti svetovalci, so z veseljem sprejeli Trubarja tretji dan po njegovem prihodu po mestnem pisarju in stavbeniku, mu ponudili svojo naklonjenost in varstvo ter mu darovali sedem vatlov lepega, črnega blaga za suknjo in šest tolarjev. Trubar se nič ne pritožuje, razen da je cerkev v špitalu premajhna, saj v nedeljo tretjina ljudstva ne more slišati njegove pridige. Gospodje pa ga tolažijo z drugo cerkvijo.«

In so gospodje res zanj tudi kmalu poskrbeli, saj so se nad špitalsko cerkvijo svete Elizabete že sami pritoževali, ker da je zaradi majhnosti v njej »slab zrak in duh podložnikov«, preprosto so dali podreti neki vmesni zid in dva oltarja, pa je bilo takoj več prostora. – Cerkvica je sicer stala na dobrem mestu – zraven špitalskih mestnih vrat in v območju špitala – nekakšnega mestnega zbirnega centra za tujce in bolnike – tam kjer po potresu 1895 stoji Kresija, ob tako imenovanem spodnjem mostu, današnjem Tromostovju. – Mestni gospodje pa so tudi sicer za Trubarja in njegovo družino lepo poskrbeli – dobil je stanovanje v Polževi (Poševi) hiši med današnjo Ribjo ter Stritarjevo, takratno Špitalsko ulico, torej v neposredni bližini novega »delovnega mesta«.

Seveda si je ta del Ljubljane danes nekoliko težje predstavljati, zlasti po omenjenem potresu se je temeljito spremenil. Mesto je bilo že tako in tako majhno, stisnjeno pod Grad, po približnih ocenah je stelo kakšnih 5000 prebivalcev, bilo pa je pomembno križišče trgovskih poti, še posebej proti turškemu jugovzhodu. – Špitalska ulica pa je bila pravzaprav spreplet ozkih uličic in prehodov na območju današnje Stritarjeve ceste, mestna vrata nad Ljubljano na njenem začetku so bila zaradi obrambnih razlogov zelo ozka – da bi bilo z morebitnimi sovražniki, ki bi silili v mesto, lažje obračunati; most je bil lesen, prav tako kot »zgornji«, današnji »šuštarški«, naseljevali so ga mesarji, večkrat je pogorel; oba pa sta bila daleč naokrog edina prehoda čez reko; zato so meščani na enem in drugem pobirali mitnino in dobro služili; torej res odličen prostor. – Trubar je nekaj kasneje s prihranki kupil lastno hišo, ki je stala na današnjem Levstikovem trgu in se je ob potresu 1895 podrla; vendar ni imel veliko od nje, 1565 je moral namreč ponovno v »nigirdom«, kot je sam imenoval svoje večno potikanje po svetu, in hišo s težkim srcem prodal. Za zelo kratek čas se je vrnil le še leta 1567. – Knjižnico, ki se mu je nabrala po 1547, ko mu je dotlej zbrane knjige zasegel škof Kalec, je zdaj podaril »vsej častiti deželi in cerkvi na Kranjskem«, da bi rabila vsem pridigarjem in šolnikom. Postala je jedro prve javne knjižnice na Slovenskem. Pomnoženo so jo 1616, ko so minili najhujši protireformacijski pogromi, izročili jezuitom, vendar je bila ob katastrofalnem požaru jezuitskega kolegija 1774, ko je šla po zlu stoletna knjižna dediščina Kranjske, skoraj v celoti uničena.

Poslej je iz daljnega Derendingena in Tübingena na svojo domovnico in na Ljubljano kot njeno srce lahko samo še mislil; to pa je počel neprestano in vroče.

Počastitve 500-letnice rojstva Primoža Trubarja v Ljubljani

- V ljubljanskih vrtcih in šolah poteka javni natečaj za sodelovanje na slavnostnih prireditvah ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja. Kakovostni kulturni projekti bodo predstavljeni v ljubljanskih kulturnih ustanovah, ki bodo sodelovale v projektu; za manj kakovostne bo mesto omogočilo predstavitev na prostem (Tivoli – Grad) in v okviru šol. Razpisana so naslednja področja sodelovanja: glasbena umetnost (vse glasbene zvrsti, primerne dogodku in mladim), kulturna dediščina, literatura in založništvo, multimedijška umetnost, scenska umetnost (vse scenske zvrsti, primerne dogodku in mladim), vizualna umetnost. Šolarji bodo imeli možnost v počastitvi sodelovati tudi z naslednjimi razpisanimi raziskovalnimi temami: Trubarjev jezik prvih knjig; izvor, skladnja, oblikoslovje, pravopis, pisava; Trubar in škof Bonomo: Kdo je bil Bonomo in kje se kaže njegov vpliv v poznejšem Trubarjevem delu; Raščica v Trubarjevem času, naselje, arhitektura, navade in običaji tedanjih Raščičanov; Trubarjev oče in »krovaški malar« na Raščici – slikarstvo na Slovenskem v Trubarjevem času; Trubarjeva Ordninga – pravno ozadje cerkvene ureditve reformirane cerkve; Trubar in drugi pisatelji slovenske reformacije in njihovi meceni; Likovna oprema Trubarjevih knjig: iniciale, pisava, grafične upodobitve, aplikacije; Arhitektura na Slovenskem v Trubarjevem času: cerkve, gradovi, meščanske hiše; Izvor poimenovanja »Slovenci« pri Trubarju; Trubar in protestantske pesmarice, besedila, glasba; Trubar in drugi protestantski pisci na Slovenskem – povezave.

Program prireditev

- 12. maj ob 17. uri, Ljubljanski dvor: **Ponedeljki s Trubarjem: Znanstvena kavarna** (org.: Ustanova Slovenska znanstvena fundacija in Mestna občina Ljubljana)
- junij ob 19. uri, Fužinski grad: **Muzejski večer: Trubar in Fužinski grad** (org.: Arhitekturni muzej in Mestna občina Ljubljana)
- 9. junij ob 10. uri, Ustanova Slovenska znanstvena fundacija: **Ponedeljki s Trubarjem: Predstavitve zgibanke o Primožu Trubarju** (org.: Ustanova Slovenska znanstvena fundacija in Mestna občina Ljubljana)
- 9. junij od 11. do 13.30 ure, Trg francoske revolucije oz. atrij Mestnega muzeja Ljubljana: **Zaključna prireditev za vrtce, osnovne in srednje šole na temo: Trubar in mi**. Predstavljeni bodo najboljši kulturni projekti in dosežki na temo Primož Trubar s področij raziskovanja, glasbe, kulturne dediščine, književnosti in založništva, multimedijške, uprizoritvene in likovne umetnosti. (org.: Festival Ljubljana, osnovne šole, Mestni muzej Ljubljana, Mestna občina Ljubljana)
- 9. junij ob 19. uri: **Primus, osrednja prireditev v Ljubljani, razstava ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja** (org.: Mestni muzej Ljubljana, Mestna občina Ljubljana)
- **9. junij, različne lokacije po Ljubljani: Srečanje županov mest, v katerih je deloval Trubar: Ljubljana, Rothenburg, Tübingen, Derendingen, Bad Urach in Kempten** (org.: Mestna občina Ljubljana)
- 1. september, pediatrične ambulante, osnovne šole, Mestna občina Ljubljana: **Ljubljana bere; nakup knjig za triletno otroke in prvošolce** (org.: Mestna občina Ljubljana)

Delovni utrip Mestne hiše

Mestno hišo so obiskali

Župan **Zoran Janković** je • 3. februarja sprejel glavnega rabina Izraela **Yona Metzgerja** s soprogo in delegacijo. Visoki gost se je vpisal v mestno Zlato knjigo, pohvalil pogumne vizije razvoja Ljubljane, razstavljene v atriju Mestne hiše, in župana povabil v Izrael. • 20. februarja je župan sprejel svetovnega predsednika Lions Clubs International **Mahendro Amarasuryja**, • 21. februarja pa udeležence mednarodne konference v sklopu mreže TEPE (*Politike izobraževanje učiteljev*), ki je bila na Pedagoški fakulteti. • 25. februarja je podžupan **Aleš Čerin** sprejel predstavnika evropskih sindikatov **Antonia Moreiro**, ki je prišel v Ljubljano zaradi napovedanih evropskih delavskih demonstracij.

• 7. marca je župan sprejel člane Evropske akademije, ki so bili na obisku v Ljubljani, in pozdravil udeležence 3. mednarodnega srečanja zdravnikov oftalmologov s področja očne kirurgije. • 14. marca je župan na predstavitvenem obisku sprejel novega litvanskega veleposlanika **Rimutisa Klevečka**; pogovarjala sta se o sodelovanju med prestolnicama. • 17. marca je župan sprejel **dr. Javierja Solano**, visokega predstavnika EU za skupno zunanjo in varnostno politiko in generalnega sekretarja Sveta EU in Zahodnoevropske unije (ZEU).

Javierja Solano, visokega predstavnika EU za skupno zunanjo in varnostno politiko in generalnega sekretarja Sveta EU in Zahodnoevropske unije (ZEU), ki je bil v Sloveniji na konferenci predsednikov parlamentarnih odborov za evropske zadeve v organizaciji Državnega zbora. Tega dne je sprejel tudi veleposlanico **Normo Miguelino Giocochea Estenoz**, • 18. marca pa udeležence delovnega sestanka s področja teritorialne kohezije in urbanega razvoja, ki ga je v kongresnem centru Brdo v okviru predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije organiziralo Ministrstvo za okolje, in udeležence zasedanja Skupne parlamentarne skupščine poslancev iz držav Afrike, Karibov in Evropske unije; ta dogodek je bil največji protokolarni dogodek v Ljubljani v času slovenskega predsedovanja Svetu EU.

• 20. marca je župan sprejel predstavnika Slovenske gospodarske zveze iz Celovca, predsednika Svetovne šahovske zveze FIDE **Kirsna Ilyumzhinova** ter župana Istrske regije **Ivana Jakovčiča** in župana Pulja **Borisa Miletića**. Istrska župana sta si v Ljubljani ogledala Odlagališče odpadkov Barje, junija pa je predvidena predstavitev Istre kot pomembne gospodarske, kulturne in turistične regije na dnevih Istre v Ljubljani. • 4. aprila je župan sprejel **Johna Monksa**, generalnega sekretarja Evropske konfederacije sindikatov, ki je v Ljubljano prišel v zvezi z množičnimi evropskimi delavskimi demonstracijami (demonstracije, ki so v soboto, 5. aprila, potekale na Dunajski od bežigrajskega stadiona do Kongresnega trga, se je udeležilo 35.000 demonstrantov različnih sindikatov). • 10. aprila je župan sprejel delegacijo poljskega mesta Lublin s predstavniki gospodarstva, ki jo je vodil prvi podžupan Lublina **Stanislaw Fic**. Goste je poleg gospodarskega zanimalo tudi meduniverzitetno sodelovanje. • 11. aprila je župan sprejel udeležence 15. generalne skupščine Evropske mreže proti rasizmu, • 14. aprila pa veleposlanika Ukrajine **Vadima Primačenka**.

Foto: Miha Fras

17. marca je župan Zoran Janković sprejel dr. Javierja Solano, visokega predstavnika EU za skupno zunanjo in varnostno politiko in generalnega sekretarja Sveta EU ter Zahodnoevropske unije (ZEU).

Počastitev mestnega praznika 14. aprila in 500-letnice rojstva Primoža Trubarja

Letošnja počastitev zgodovinskega mestnega praznika 14. aprila, dneva prve omembe Ljubljane kot mesta v pisnih virih, ki je bila hkrati prvi dogodek v vrsti počastitev 500-letnice rojstva utemeljitelja slovenskega knjižnega jezika, je bila drugačna od počastitev prejšnjih let. Štipendisti Mestne občine Ljubljana so v sodelovanju s Slovensko znanstveno fundacijo v Rdeči dvorani Mestne hiše pripravili praznični koncert, slavnostni govornik pa je bil župan Zoran Janković.

Obiski predstavnikov županstva in Mestne uprave v tujini

Podžupan **prof. Janez Koželj** se je • 11. in 12. februarja udeležil *Foruma evropskih in arabskih mest* na povabilo COPREM-a v sodelovanju županstvom Dubaja in Svetom Evrope. • 18. februarja se je župan **Zoran Janković** z delegacijo na obisku v Trstu srečal s tržaškim županom **Robertom Dipiazzem**, predsednikom vlade Furlanije Julijske krajine **Riccardom Illyem** in predstavniki slovenske manjšine. Pogovarjali so se o možnostih tesnejšega sodelovanja na področju kulture, univerz in turizma med mestoma. V tem času (do • 21. februarja) so v Bruslju potekali sestanki v sklopu prvega kroga pogajanj z Evropsko komisijo za projekt *Civitas Elan*, ki se ga je udeležila vodja Odseka za mednarodne odnose in protokol **Zdenka Šimonovič**.

• 21. februarja je župan **Zoran Janković** z delegacijo obiskal Budimpešto. Predsednik komisije za mednarodne odnose **Roman Jakič** se je • 25. februarja v Bruslju udeležil konference *Regije za gospodarske spremembe – prispevek k odličnosti*. Vodja Odseka za mednarodne odnose in protokol

Zdenka Šimonovič se je skupaj s sodelavcem **Borisom Jagodičem** od • 27. do 29. februarja udeleževala sestanka partnerjev CIVITAS II MOBILIS v Benetkah. • 8. marca sta se mestni svetnik **Aleš Kardelj** in sodelavec Odseka za mednarodne odnose in protokol **Ludvik Škoberne** udeležila proslave 30-letnice Slovenskega društva Planinka Ravensburg. • 11. aprila sta se mestni svetnik **Mitja Meršol** in sodelavec Odseka za mednarodne odnose in protokol **Ludvik Škoberne** udeležila srečanja slovenskih društev v Bad Urachu v Nemčiji.

Izbrani dogodki in prireditve, ki s jih s svojo navzočnostjo počastili župan, podžupani in sodelavci Mestne uprave

• 12. februarja so v Rdeči dvorani Mestne hiše podelili priznanja bonitetne hiše Dun & Bradstreet, ki so jih letos prejeli *Aerodrom Ljubljana*, *Akrapovič* in *Litostroj E. I.*; nagrajencem je čestital župan **Zoran Janković**.

• 14. februarja je župan pozdravil na okrogli mizi *Prispevek k evropski Zeleni knjigi o mestni mobilnosti*, ki je v okviru mednarodnega projekta *Civitas* potekala v Veliki sejni dvorani Mestne hiše. • 17. februarja je v mali dvorani Hale Tivoli potekala prireditev *Slovenija telovadi za zvezdo Aljaža Pegana* v organizaciji Gimnastične zveze Slovenije, katere pokrovitelj je bil župan, ki je sodelujoče tudi nagovoril. • 18. februarja sta se podžupan **Jani Möderndorfer** in direktor Mestne uprave **Vasja Butina** udeležila posveta o pokrajinski zakonodaji. • 21. februarja je podžupan **Aleš Čerin** na ljubljanskem gradu na neformalnem srečanju pozdravil ministre za obrambo Evropske unije, podžupan **Jani Möderndorfer** pa se je tega dne udeležil slovesnosti ob podelitvi nagrade za dosežke na področju socialne integracije Fundacije Erste. • 25. februarja je podžupan **Jani Möderndorfer**

Foto: Miha Fras

3. februarja je župan Zoran Janković v Mestni hiši sprejel glavnega rabina Izraela Yona Metzgerja.

sprejel skupino študentov za logistiko in ekonomijo iz Belgije, ki so si ogledali nekatera slovenska podjetja.

- 27. februarja se je župan **Zoran Janković** udeležil pogovora s tujimi študenti komunikologije v Veliki sejni dvorani Mestne hiše.
- 29. februarja je župan pozdravil na praznovanju »smolčkov«, rojenih na ta dan v prestopnem letu, ki ga je organizirala kulturna agencija Mecen, v atriju Mestnega muzeja izročil priznanja ob svetovnem dnevu civilne zaščite (o nagrajencih poročamo na strani 12 in 13) in se udeležil 138. rednega letnega občnega zbora Gasilskega društva Ljubljana mesto, na katerem so sprejeli nove člane in podelili priznanja.

- 3. marca je župan sprejel 60 udeležencev *kolokvija Skupščine Zahodnoevropske unije*, ki ga je skupščina ZEU organizirala v sodelovanju z Državnim zborom RS na temo *Odločilno leto za zahodni Balkan*, in pozdravil udeležence proslave mednarodnega dneva žena, katerega pokroviteljstvo je sprejel; prireditve je v počastitev 65-letnice ustanovitve protifašistične ženske zveze in 60-letnice ustanovitve ZZB NOB Slovenije organizirala Zveza združenj borcev in udeležencev NOB Ljubljane.
- 4. marca je župan sprejel politične predstavnike Konfederalne skupine Evropske združene leveice, ki so se v Ljubljani udeležili študijskih dnevov z naslovom *Balkan: sodelovanje*

Foto: Miha Fras

Šmarna gora ima vodovod, ki ga je 5. aprila predal namenu župan Zoran Janković.

in aktualno dogajanje, 5. marca udeležence 4. Mednarodnega arhitekturnega bienala v Ljubljani in udeležence mednarodne konference o lezbičnih, gejevskih, biseksualnih in transspolnih družinah v Evropi.

- 6. marca je župan podelil priznanja sodelujočim v natečaju *Poči te lahko petarda* in se udeležil slavnostnega dogodka ob obrezovanju žlahtne grajske žametovke v organizaciji skrbnika Gradu, Festivala Ljubljana.

- 8. marca je podžupan **Jani Möderndorfer**

Foto: Dunja Wedam

Velika letošnja pridobitev je podaljšana proga št. 6, ki od 31. marca ob delavnikih vozi do Vnanjih Goric v občini Brezovica.

odprl *Odprto zimsko državno prvenstvo v plavanju za veterane* na kopalnišču Kodeljevo, 15. marca pa z nagovorom 21. mednarodni turnir mladih v ritmični gimnastiki in sodeloval pri podelitvi kolajni, o čemer poročamo na strani 32.

- 14. marca je župan sodeloval na okrogli mizi *Ljubljana – mesto vina in trte*,
- 15. marca pa je sprejel *nominirance za viktorje 2007*, nagrade ustvarjalcem na področju medijev in popularne kulture.
- 17. marca je župan pozdravil na 11. dobrodelnem koncertu *Melodije za srce* v Cankarjevem domu v organizaciji *Društva za zdravlje srca in ožilja*.

Sozialna izjava župana Zorana Jankovića ob smrti nekdanjega predsednika Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška (23. februarja 2008)

»Vest, da je na svojem domu umrl dr. Janez Drnovšek, me je močno pretresla. Zato v tem trenutku izrekam globoko in iskreno sožalje vsem svojem in prijateljem.

V vseh nas je veliko spoštovanje do izjemnega državnika, ki je soustvarjal samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo. Bil je človek, ki si je prizadeval za napredek naše države in odpravo nemirov v svetu, zmožni je vzpostaviti dialog s številnimi svetovnimi državniki. Človek, ki je v svojem življenju sledil svojim prepričanjem, sledil tistemu, v kar je verjel. Dokazal je, da je predsednik države več kot le naslov s številnimi častmi, da lahko s svojimi dejanji in besedami vpliva na aktualna dogajanja v Sloveniji in po svetu in da je marsikdaj mogoče vplivati tudi na dejanja posameznikov. Dr. Janez Drnovšek je bil priznan in cenjen v Sloveniji in po vsem svetu, kar dokazujejo številna priznanja in častni naslovi, ki jih je prejel za svoje delo. Zadnja leta je živel duhovno polno življenje. Poudarjal je pomen skrbi za druge, prijateljstvo in sodelovanje. Vse to je del njegove zapuščine, del njega in del vseh nas. Ljubljancanke in Ljubljanci se ga spominjamo s spoštovanjem, saj je bilo njegovo delo neposredno povezano tudi s slovensko prestolnico Ljubljano.«

Foto: Dunja Wedam

Jakopičevo sprehajališče je spet privlačna galerija na prostem z razstavo *Živi* v Ljubljani dobro znanega Yana Arthusa – Bertranda.

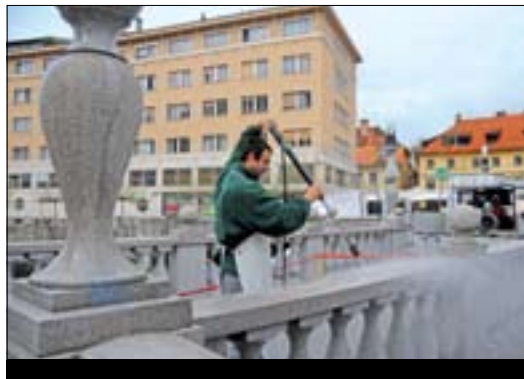
- 18. marca je podžupan **Jani Möderndorfer** sprejel udeležence *rednega letnega srečanja direktorjev, direktoric, generalnih sekretarjev in sekretark združenj občin, mest in regij*, članic evropske organizacije Sveta občin in regij Evrope.
- 20. marca je župan sodeloval na okrogli mizi društva FAM – društva poslovnih žensk, kjer je bila tema vprašanje, kako je župan preživel prvo leto svojega mandata in kaj načrtuje za Ljubljano v prihodnje.
- 21. marca se je župan udeležil *priveditve ob svetovnem dnevu voda*, ki ga vsako leto organizira Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija.

Delovni utrip Mestne hiše

Fotografije: Dunja Wedam

Priprave na gradnjo Emonike, sodobnega Potniškega centra Ljubljana.

V mestu poteka generalno pomladansko čiščenje, tudi Plečnikovih stebrov na Tromostovju.

V središču mesta ne bo več vreč za smeti in kontejnerjev, saj že potekajo gradnje podzemnih zbiralnic. Podzemna zbiralnica odpadkov bo tudi na Cankarjevem nabrežju.

Mesto zelo kazijo vandalski grafiti, ki jih komunalne službe čistijo po vsem mestnem središču.

Razgrnitev dopolnjenega osnutka novega Prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana še do konca maja

8. aprila je župan v galeriji Kresija odprl razstavo Urbanistično načrtovanje Ljubljane v 20. stoletju, ki je bila do 30. aprila na ogled kot uvodno dejanje ob razgrnitvi novega dopolnjenega osnutka Prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana. Razgrnitev poteka od 22. aprila do 30. maja na Oddelku za urejanje prostora, v Jakopičevi galeriji, na sedežih vseh četrtinskih skupnosti, ob tem pa tudi kot t. i. e-razgrnitev na spletu. Glavni poudarki predstavitve so prikazani tudi v tej temi namenjenem glasilu Ljubljana, ki ga je mogoče dobiti v Glavni pisarni Mestne občine Ljubljana na Mačkovi ulici in na mestnem spletnem portalu. Načrtovalci poudarjajo, da gre za živ dokument, na katerega pričakujejo odzive oz. pobude, predloge in ideje tudi zunaj razgrnitvenega roka.

V hotelu Mons je bila tega dne prireditev ob 25-letnici Zveze Sonček - Zveze društev za cerebralno paralizo s podelitvijo priznanj. Priznanje je prejel tudi župan. ● 28. marca je Mestni hiši potekal slavnostni podpis pogodbe za gradnjo novega športnega in poslovnega centra Stožice med županom **Zoranom Jankovičem** in tremi zasebnimi partnerji ob navzočnosti članov strokovne komisije tega velikega mestnega razvojnega projekta. Tega dne je župan pozdravil tudi udeležence marketinškega festivala za mlade *Stik 2008*, v okviru katerega je potekal pogovor na temo *Ime v poslu je blagovna znamka*. Na OŠ Karla Destovnika Kajuha je župan tega dne pozdravil udeležence *Tabora evropske mreže zdravilnih šol*, zvečer pa na Gradu sprejel udeležence *40. mednarodnega srečanja pisateljev PEN*, ki so priredili literarni večer. ● 29. marca je župan pozdravil na otvoritvi *državnega prvenstva v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje* na OŠ Spodnja Šiška, ki je v Trubarjevem letu potekalo na temo multikulturalnosti. V Športni dvorani slovenske vojske je župan tega dne podelil medalje ob koncu prireditve *Svet gibanja, svet veselja (FIT)* in letnih olimpijskih iger, ki jih organizira OŠ Poljane. ● 31. marca se je župan na povabilo veleposlanika Indije **dr. Villurja Sundararajana Seshadra** udeležil otvoritve novih prostorov indijskega veleposlaništva na Maurerjevi 29. ● 2. aprila je župan pozdravil udeležence na zaključku akcije *Dobrodelna knjižnica*, v kateri so zbrane knjige namenili Kriznemu centru za mlade za Bežigradom, Varni hiši, Društvu za nenasilno komunikacijo, Materinskemu domu v Škofljici, Vrtcu Racman v Dragomlju, ZPM Moste, Počitniškemu domu Debeli Rtič, Domu Valdoltra, zaporom, bolnišničnim oddelkom, študijskim krožkom in Hospicu; akcija je potekala od maja 2007.

● 4. aprila je podžupan **Jani Möderndorfer** odprl kongres *Združenja študentov elektrotehnike in računalništva - EESTEC* v atriju Mestnega muzeja.

● 5. aprila je župan pozdravil na podelitvi priznanj

ob 9. državnem tekmovanju mladih na temo *Vpliv okolja na naša pljuča* na Srednji zdravstveni šoli v okviru Društva pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije, ● 7. aprila je s pozdravnim nagovorom počastil slovesnost ob *160-letnici izobešenja prve slovenske zastave* na Wolfovi ulici 8 v Ljubljani, ki jo vsako leto organizira društvo Heraldica Slovenica. Takrat je Lovro Toman kot študent prava na dunajski univerzi prvič razvil belo, modro in rdečo slovensko zastavo, na kar opozarja tudi spominska plošča na stavbi. Tega dne se je župan skupaj s podžupanom **Janijem Möderndorferjem** udeležil slovesnosti ob svetovnem dnevu zdravja in 10. obletnici *Psihiatrične klinike kot samostojne ustanove* v dvorani gerontopsihiatričnega oddelka Psihatrične klinike v Polju. Župan je ● 8. aprila v Mestnem muzeju odprl razstavo o koreografu **Uweju Scholzu**, s katero so se v Ljubljani začeli *1. baletni dnevi*, ki so potekali od 8. do 26. aprila in katerih častni pokrovitelj je bil župan. Prireditev je zaznamovala 90. obletnico obstoja ljubljanskega baleta; Mestna občina Ljubljana je prireditev podprla finančno in s komunikacijsko podporo.

● 9. aprila je župan v Knjižnici Otona Župančiča podelil plakete najbolj priljubljenim slovenskim mladinskim pisateljem v okviru akcije *Moja najkrajša 2008*. Bralci so od domačih del izbrali knjigo Primoža Suhodolčana *Košarkar naj bo*, od tujih pa *Groznega Gašperja* Francesce Simon. Ob 60-letnici mladinskega knjižničarstva pa so častne diplome za življenjsko delo prejeli: **Franček Bohanec, dr. Marjana Kobe**, letošnja dobitnica plakete Mestne občine Ljubljana, **Darja Kramberger, Martina Šircelj in Andra Žnidar**. Tega dne se je župan udeležil tudi prireditve v počastitev profesorice Srednje vzgojiteljske šole **Ljudmile Arko** v Vrtcu Mali svet.

● 10. aprila je bil na Gospodarski zbornici Slovenije pogovor z županom **Zoranom Jankovičem** na temo dobrih praks na področju infrastrukture ter možnosti učinkovite integracije zasebnega interesa v projekte javnega interesa. Tega dne je župan pričakal predsednika republike **dr. Danila Turka**, ki je s soprogo obiskal Ambulanto s posvetovalnico za osebe brez urejenega zdravstvenega varstva v počastitev *svetovnega dneva zdravja*. ● 11. aprila je mestna svetnica **dr. Marta Bon** v dvorani Krim na Galjevici pozdravila na *16. mednarodnem mladinskem prvenstvu v namiznem tenisu*. Župan je tega dne v Mestni hiši sprejel udeležence Mednarodne konference o argumentaciji, retoriki, debati in pedagogiki podeljevanja moči z naslovom *Misliti in govoriti boljši svet*, ki jo je organiziral Zavod za kulturo dialoga Za in proti, in se udeležil *16. bolnišničnih olimpijskih iger* na Pediatrični kliniki.

● 15. aprila je Oddelek za urejanje prostora v Veliki sejni dvorani pripravil predstavitev primera dobre prakse prenove barcelonske tržnice Sveta Katarina, ki jo je vodil barcelonski arhitekt **dr. Igor Peraza Curiel**, projektni vodja prenove barcelonske tržnice. Predstavitve se je udeležil tudi župan. ● 16. aprila pa je župan sodeloval na okrogli mizi letošnje 43. Studentske borze z naslovom *Bogastvo sreča ali trdo delo?* in pozdravil na otvoritvi Slovenskega

poslovnega tedna na Gospodarski zbornici Slovenije. Prvi dan je bila na programu tema *Predsedovanje Slovenije EU in povezovanje slovenskega gospodarstva*. Tega dne je župan pozdravil tudi na *finalu odbojarskega dela tekmovanja ŠKL* v sezoni 2007/2008.

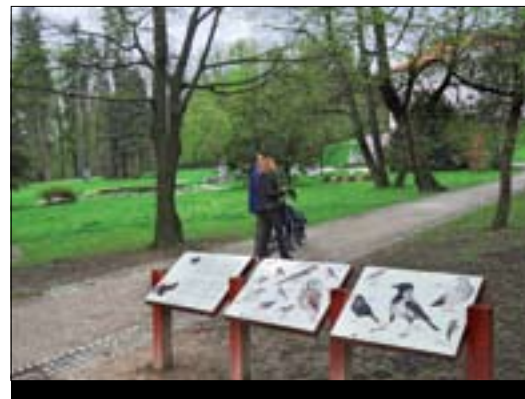
Mestne pridobitve

- 14. februarja je vrtec Najdihojca odprl *nove oddelke enote Lek*; otvoritve se je udeležil tudi župan **Zoran Jankovič**. Tega dne je župan tudi slovesno uradno odprl novo *modno blagovnico Midas* na Ajdovščini s prestižnimi blagovnimi znamkami, ki je sicer začela poslovati že novembra lani. • 26. februarja je podjetje Vale Novak na Cankarjevi cesti v okviru oživiljanja mestnega središča odprlo trgovino z modo višjega in srednjega cenovnega razreda Liu Jo; na otvoritvi je spregovoril župan. • 28. februarja je podžupan **prof. Janez Koželj** odprl nov prostor za vizualno umetnost v podhodu Ajdovščina *Kapsula*, ki je del obsežnejšega projekta Slovenska cesta, zasnovanega v Mestni občini Ljubljana. Pionirski dom je • 29. februarja na Komenskega 7 odprl prvi otroški in mladinski *Art center*; predstavitev se je udeležil župan. • 11. marca je župan v Tivoliju odprl prenovljeni *Tičistan* z ograjenim prostorom s klopami, imenovanem *Monte Carlo*; prenovo, v kateri so zasadili grmovnice za zatočišče in hrano pticam, postavili 37 gnezdilnic ter informativne in opozorilne table, je naročil Zavod za turizem Ljubljana. • 10. marca je Komunalno podjetje Ljubljana postavilo *začasno zaščitno ograjo ob Večni poti*, ki je preprečila prehod dvoživk čez cesto v času, ko se selijo iz prezimovališč, ker gre za živalsko vrsto, ki je na rdečem seznamu ogroženih živalskih vrst Slovenije in so občutljiv kazalec stanja v okolju. Z Oddelkom za varstvo okolja sta pri tej akciji sodelovala Center za kartografijo favne in flore in Društvo za preučevanje dvoživk in plazilcev Slovenije, katerega člani so tudi prenašali dvoživke čez cestišče. • 18. marca se je župan na gradbišču na Celovski cesti udeležil predstavitve izgradnje *stanovanjske soseske Celovski dvori* na območju nekdanje Avtomontaže, kjer je položil temeljni kamen. • 19. marca je Ljubljana na Rudniku (na Jurčkovi cesti 223) dobila nov nakupovalni center Supernova, katerega otvoritve se je udeležil župan. - Velika pridobitev za meščanke in meščane je podaljšana proga 6 do Vnanjih Goric pred progjo v občini Brezovica, ki sta jo župana Ljubljane in Medvod, **Zoran Jankovič** in **Metod Ropret**, odprla • 31. marca. Poleg podaljšane proge 6 bosta v kratkem začeli obratovati tudi podaljšani progi 24 (Bizovik-Kodeljevo) ter linija 19, ki bo preusmerjena z Barjanske ceste na Riharjevo ulico. • 2. aprila je Ljubljana dobila nove prostore *knjižnice Šiška* na Trgu komandanta Staneta 8, ki jih je odprl župan in o čemer poročamo na strani 36. • 3. aprila je župan položil temeljni kamen za novo *razdelilno transformatorsko postajo Litostroj* v Šiški. Naložba sodi v okvir praznovanja 110-letnice elektrifikacije slovenske prestolnice. Nova

postaja bo dodaten vir napajanja v distribucijskem elektroenergetskem omrežju in bo zagotovila boljše oskrbo gospodinjstev in industrijskih odjemalcev. • 5. aprila je župan skupaj z direktorjem JP Vodovod-Kanalizacija **Krištofom Mlakarjem** in s številnimi sodelavci Mestne uprave slovesno uradno predal namenu vodovod na Šmarni gori; prvotna otvoritev je bila napovedana za 22. marec, a je bila preložena zaradi deževnega vremena.

Izbrane razstave v Mestni hiši in Mestnem muzeju, okrogle mize

Od • 12. do 24. februarja je bila v galeriji Kresija razstava Društva arhitektov Ljubljana *Preteklost za prihodnost, prenova arhitekturne dediščine 20. stoletja*, 13. februarja pa tudi dobro obiskana okrogla miza na to temo. • 26. februarja je župan **Zoran Jankovič** odprl razstavo fotografov *Enooki 2008*, ki je letos potekala že osmo leto. Dobrodelno dražbo je vodil mestni svetnik **Mitja Meršol**, zbrani denar pa so razstavljalci namenili slepim in slabovidnim otrokom. • 2. marca je župan odprl razstavo *Moja dežela, mesto, kjer živim*, na kateri razstavljajo mladi z vseh koncev sveta in jo organizira Vzgojno-izobraževalni zavod Fran Milčinski iz Smlednika; na tokratni razstavi so likovno predstavili motive Smlednika, Evore, Ljubljane in Monsarasa. • 6. marca pa je župan v Zgodovinskem atriju Mestne hiše odprl razstavo *Raziskovalni projekti Mestne občine Ljubljane*. • 18. marca je načelnik Oddelka za kulturo **dr. Uroš Grilc** odprl razstavo nemške umetnice iz Leipziga **Ruth Habermehl**. • 19. marca sta župan **Zoran Jankovič** in italijanski veleposlanik **Daniele Verga** odprla *razstavo tekstilnih kreacij Roberta Capuccija* v Mestnem muzeju Ljubljana; muzej je odmevno razstavo znamenitega kreatorja pripravil v sodelovanju z veleposlaništvom Italijanske republike v RS in Italijanskim inštitutom za kulturo. • 23. marca je župan v Narodnem muzeju odprl razstavo *Živi* v Ljubljani že dobro znanega fotografa **Yanna Arthusa - Bertranda**, ki je zdaj postavljena v Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju. • 28. marca je župan v Mestni hiši odprl potujočo fotografsko razstavo *Moč sporočila v boju proti raku*, ki je nastala s pomočjo Evropske lige za boj proti raku in o kateri poročamo na strani 46. • 7. aprila je župan v atriju Mestne hiše odprl **razstavo izbranih natečajnih rešitev za ureditev širšega območja ljubljanske tržnice**. Na natečaj je v razpisnem roku prispelo 56 natečajnih elaboratov, od tega 13 za zasnovo prizidka k Mahrovi hiši, 22 za zasnovo Mesarskega mostu, 12 za zasnovo ureditve Petkovškovega nabrežja in 9 za ureditev Krekovega trga. • 9. aprila je župan odprl razstavo **Odprt javni prostor**, ki sta jo pripravila društvo krajskih arhitektov in Oddelek za krajsko arhitekturo Biotehniške fakultete Ljubljana v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana. • 12. aprila se je župan udeležil mednarodne razstave **Okoljske inovativne tehnologije (biogoriva 2. generacije)** v pokritem delu Plečnikovih kolonad, pripravljene v okviru predsedovanja Slovenije Svetu EU.

Od 11. marca ima ljubljanski Tivoli povsem preurejen Tičistan z ograjenim prostorom in klopami ter informativnimi tablami. Za preureditev je zaslužen naročnik Zavod za turizem Ljubljana.

Vse ulice mestnega središča krasijo nova okrasna drevesa. Na sliki: korita z drevesi na Cankarjevi cesti.

Novo zasajen vrbov drevored, v katerem je bilo treba zaradi bolezni nekaj vrb posekati, je že ves v bujnem zelenju.

Spomladi je dala Mestna uprava zasaditi kar 440 novih dreves, jeseni pa bo zasajenih še enkrat toliko. Na sliki: nova drevesa na Verovškovi ulici.

Nova priložnost za razvoj podeželja v Mestni občini Ljubljana

Gorazd Maslo

Z vstopom v Evropsko unijo smo v Sloveniji sprejeli enotno evropsko kmetijsko politiko, ki v programskem obdobju 2007 do 2013 na področju podeželja odpira veliko razvojnih priložnosti. Ena takih je program Evropske unije LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale), ki se je začel izvajati leta 1991 in je usmerjen v podporo podeželskim razvojnim območjem, v spodbujanje podeželskih prebivalcev k razmisleku o dolgoročnem razvojnem potencialu njihovega lastnega okolja z lokalno razvojno strategijo in realiziranimi projekti v okviru te strategije, v povezovanje vseh dejavnikov razvoja med seboj in s podeželsko ekonomijo, v podporo integriranih, kakovostnih in inovativnih razvojnih strategij za trajnostni razvoj podeželskih območij in v oblikovanje sodelovanja med partnerji na lokalni, državni in mednarodni ravni.

Temeljna načela programa LEADER

Lokalna razvojna strategija se izvaja na povezanem podeželskem območju, ki zagotavlja dovolj kritične mase na področju človeških in ekonomskih virov. Pobudo za razvoj prevzamejo različne interesne skupine, ki določijo jasna merila za izbor razvojnih projektov in ustanovijo lokalne akcijske skupine (LAS). V skupinah so predstavniki javnih ustanov, gospodarstva in civilne družbe (zasebnega sektorja). Na ravni odločanja lokalne akcijske skupine morajo ekonomski in socialni partnerji ter drugi predstavniki civilne družbe (npr. kmetje, ženske, mladi in njihova združenja) imeti vsaj 50 odstotkov glasov. Zaželeno je inovativnost, zato so skupine pri izbiri dejavnosti in načinu izvedbe razvojnih projektov povsem svobodne. Pomembno pa je, da so ukrepi in projekti, ki jih opredeljuje lokalna razvojna strategija, med seboj povezani in usklajeni, da omogočajo celovit in učinkovit

Smernice in priporočila za izvajanje pristopa LEADER v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007 – 2013 so objavljene na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/saSSo/PRP_2007-2013/2008_ukrepi_PRP/LAS_Priročnik-2007-2008-7.pdf.

Foto: Maruška Markovčič

Vaška sušilnica sadja na Malem Lipoglavu.

razvoj podeželskih območij. Skupine v programu LEADER so povezane v mrežo, znotraj katere si podeželska območja, uprave in organizacije izmenjujejo dosežke, izkušnje in znanje, zaželeno pa je tudi izvajanje skupnih projektov z drugimi območji.

V Mestni občini Ljubljana ima možnost vključitve v program 37 naselij

V Sloveniji se bo pristop LEADER predvidoma izvajal na celotnem ozemlju države, razen na območjih večjih urbanih središč z več kot 10.000 prebivalci. Tako je območje naselja Ljubljana izključeno iz pristopa LEADER, na obširnem podeželskem območju Mestne občine Ljubljana pa imamo še 37 naselij, ki se v program lahko vključijo.

Dosedanje izkušnje pri razvoju podeželja

Ljubljana ima dolgoletne izkušnje s celostnim razvojem podeželja. Začeli smo leta 1991 s programi CRPOV na območju takratnih krajevnih skupnosti Besnica in Lipoglav. Med najbolj znanimi dosežki iz tega obdobja je *Sadna cesta med Javorom in Jančami*. Leta 2003 so na našo pobudo pristopile k skupnemu razvojnemu programu podeželja Sožitje med mestom in podeželjem občine Ig, Grosuplje in Škofljica in leta 2006 občina Ivančna Gorica. Izdelan je bil skupni razvojni program podeželja, katerega namen je, ustvariti gospodarsko aktiven podeželski prostor. Ustanovljena je bila skupna organizacija CIZA, Zavod za razvoj podeželja, ki usklajuje razvojne dejavnosti, izvaja projekte itd. in je temelj

organizacijski obliki, ki jo je mogoče nadgraditi v lokalno akcijsko skupino.

Rojevajo se prve projektne ideje

V jeseni 2007 so s podpisi sporazumov o pristopu in sodelovanju v lokalni akcijski skupini LEADER Sožitje med mestom in podeželjem postali člani na območju občin Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Ljubljana in Škofljica številni predstavniki javnih ustanov, gospodarstva in civilne družbe. 1. februarja letos so Mestna občina Ljubljana ter občine Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica in Škofljica podpisale sporazum o pristopu k programu, ki je organiziran v okviru CIZE, Zavoda za razvoj podeželja. Vse občine so se zavezale, da bodo v obdobju 2007-2013 sofinancirale izvajanje nalog LAS. V razpravah in na delavnicah s člani LAS za pripravo lokalne razvojne strategije, ki so potekale od lanskega novembra, se že kažejo tudi prve projektne ideje. Prav izvajanje projektov pa je osnovni cilj vsake lokalne akcijske skupine.

Morda imate projektno idejo, morda vašo projektno idejo že uresničujete, morda pa potrebujete le informacijo ... Če želite izvedeti več, se s podpisom Sporazuma o pristopu v LAS pridružite LAS Sožitje med mestom in podeželjem. Več informacij lahko dobite na elektronskem naslovu jospipintar@ciza.si. Sporazum o pristopu dobite tudi na Oddelku za gospodarske dejavnosti, Odseku za razvoj podeželja in upravne zadeve, Zarnikova 3, Ljubljana.

Ljudje, ki jih ni: Ljubljana in njeni brezdomci

20 let Zavetišča za brezdomce

Boris Kosec, soc. delavec,
vodja Zavetišča za brezdomce

Fotografiji: Dunja Wedam

Brezdomci imajo svoj časopis Kralji ulice.

Opoldne je v Zavetišču za brezdomce na voljo kosilo.

Kdo so ljudje, ki kvarijo sliko uspešnosti, bogastva in lepote mesta, ker spijo pod mostovi, v parkih in po stopniščih, ki živijo od naše dobre volje in se ne morejo skriti, saj se nimajo kam? Prišli so do točke, ko ne zmorejo in ne znajo več živeti po družbeno zaželenih in priznanih vzorcih. Težave, ki so se zgrnile nanje, so prehude. Prodali so svoj ponos, da lahko preživijo.

Dvajset let prvega Zavetišča za brezdomce v Sloveniji

Brezdomstvo je vsekakor ena od skrajnih oblik revščine. Kaže nam vse tisto, česar nas je strah. Lahko pogledamo stran ali pa skušamo stvari spremeniti. Pravičnost in solidarnost sta vrednoti, na kateri v našem grabežljivem okolju zlahka pozabimo. Bistvo demokracije je skrb močnih za šibke, skrb večine za manjšino. Stopnja razvitosti vsake družbe pa se vedno odraža v njeni skrbi za ranljive skupine prebivalstva. Ljubljana je po skrbi za brezdomce upravičila ime glavnega mesta. Letos bomo praznovali 20. obletnico ustanovitve prvega Zavetišča za brezdomce v Sloveniji. Postavili smo temelj za vse podobne programe v Sloveniji in dokazali, da znamo, da zmoremo in da je vredno. Od nas so se učili tudi v drugih mestih, tako da mreža zavetišč po vsej državi postaja realnost.

Dejavnosti zavetišča

Zavetišče za brezdomce je poseben program Centra za socialno delo Ljubljana - Center. Ime označuje tri osnovne dejavnosti: zavetišče, razdeljevalnico hrane in prenočišče. *Bivalni del zavetišča* lahko sprejme 28 Ljubljančanov, ki za sprejem potrebujejo odločno pristojnega centra za socialno delo. Lani je v njem živelo povprečno 26 ljudi.

Razdeljevalnica hrane je odprta vsak dan od 11. do 13. ure. Lani smo razdelili 36.178 toplih obrokov, trenutno pa nas vsak dan obišče več kot 100 ljudi. Za prehrano porabimo tudi največji del proračunskih sredstev, saj število someščanov, ki z lastnimi sredstvi ne morejo preživeti, vztrajno narašča. *Prenočišče* smo odprli jeseni 2004 in je namenjeno vsem, ki ne morejo ali nočejo bivati v zavetišču. Sprejememo lahko 18 oseb, ki jim je ležišče na voljo od 20. ure zvečer do 8. ure zjutraj. Prenočišče je vedno polno, tako da večkrat ne moremo sprejeti vseh.

Zdravila, obleko, obutev in posteljnino prispevajo darežljivi občani in stalni donatorji

Kdor pride na opoldanski obrok ali prenoči, se lahko tudi okopa in preobleče. Na voljo so tudi zdravila, ki jih je mogoče kupiti v prosti prodaji, manjše rane oskrbimo sami, pri resnejših stvareh poskrbimo, da pride varovanec do ustrezne medicinske pomoči. Obleko in obutev, posteljnino, odeje, brisače in podobno zbiramo s pomočjo občanov, ki imajo posluš za soljudi in nam že vsa leta pomagajo. Perilo in predvsem zdravila pomenijo zelo velik strošek, zato jih nakupujemo s pomočjo donatorjev, kot so: GlaxoSmithKline, Philip Morris, Colgate-Palmolive Adria in drugi, s prehranskimi

dobrotami nas občasno razveselijo Gorenjka, Ljubljanske mlekarne in Stara pekarna, če omenim samo nekatere. Prebivalci Ljubljane pa vedno poskrbijo, da je praznična potica tudi na mizah zavetišča.

Zavetišče je namenjeno preživetju

Življenje brez doma pusti na ljudeh neizbrisne sledi. Zdravstveno stanje je skrajno slabo. Vsaka zima nekaj brezdomcev vzame za vedno, drugim vzame samo prste na nogi in jih pusti še kakšno leto. Alkohol je na cesti zdravilo, ki je vedno pri roki in zdravi vse bolezni. Pot s ceste ponavadi pelje v bolnišnico ali zapor, kar je neprimerno dražje od zavetišča.

Zavetišče je namenjeno preživetju. Ustvariti skušamo možnosti, v katerih si lahko posameznik začne aktivno spreminjati svoje življenje. Vsakomur, ki poišče našo pomoč in pokaže željo, se trudimo pomagati. Volja, ki je potrebna za vrnitev v aktivno življenje, meji na nemogoče. Ovire, ki se pri tem pojavljajo, pa presejajo meje zdravega razuma. Potrebe nam narekujejo posodobitev dejavnosti, vendar je prihodnost negotova, saj vse kaže, da se bomo morali seliti, s tem pa utegnemo izgubiti tudi dvorišče, ki je bilo vsa leta naša velika prednost. Najti bo treba rešitve, ki bodo dvignile raven storitev in uslug, za to pa bo potrebna tudi ustrezna politična volja.

21. Mednarodni turnir mladih v ritmični gimnastiki v znamenju ruskih zmag

Tadeja Košak

Foto: arhiv Narodnega doma

Nastop Tjaše Šeme na 21. Mednarodnem turnirju mladih v ritmični gimnastiki.

Klub za ritmično gimnastiko Narodni dom vsako leto v Ljubljano pripelje nekaj svetovnih zvezdnic tega športa. In tako je bilo tudi letos, ko so prireditelji tradicionalnega mednarodnega turnirja mladih že 21. leto zapored organizirali enega največjih tekmovanj za vse starostne kategorije v tem delu Evrope. V dveh desetletjih so v slovensko prestolnico prišle številne nosilke medalj s svetovnih in evropskih prvenstev, svetovnih pokalov in tekmovanj za veliko nagrado. Nič presenetljivega, saj mednarodni turnir mladih (MTM) v ritmični gimnastiki z motom znane gledališke igralka Ivanke Mežan »Daj, ptica, peroti moji mladosti ...« sodi že vrsto let v uradni koledar največjih mednarodnih dogodkov Mednarodne gimnastične zveze (FIG). Kot se za tekmovanje takšnega kova spodobi, organizator poskrbi, da se vsi sodelujoči dobro počutijo, kar je tudi eden izmed razlogov, da se vrhunske tekmovalke z veseljem vsako leto udeležijo ljubljanskega tekmovanja. Tako lahko v prestolnici že vrsto let občudujemo reprezentantke največjih velesil v ritmični gimnastiki: Rusije, Belorusije, Azerbajdžana, Španije, Izraela, Uzbekistana ...

Osemdeset tekmovalk iz dvajsetih držav, zmagovalka Rusinja Ženja Kanajeva

Dvorana Krim na Galjevici je bila, kot že tolikokrat poprej, premajhna za vse občudovalce tega športa. V prestolnici se je namreč predstavilo blizu 80 tekmovalk iz 20 držav, med njimi tudi najboljše slovenske reprezentantke. Ritmičarke so se predstavile v štirih starostnih kategorijah: deklice, kadetinke, mladinke in članice. Prva favoritka za zmago v elitni članski konkurenci je bila upravičeno ekipna svetovna prvakinja in evropska prvakinja s trakom, Rusinja **Ženja Kanajeva**, ki je letošnjo sezono svetovnega pokala v Moskvi odprla s kar tremi kolajnami in tako pokazala svojo odlično formo, ki se je do nastopa le še stopnjevala. V Ljubljani pa je tako z izvrstno izvedenimi vajami in s skoraj štirimi točkami prednosti stopila na najvišjo stopničko in prevzela krono 21. zmagovalke mednarodnega turnirja mladih, veselila pa se je tudi pokra zmag s posameznimi orodji.

Najboljša Slovenka Tjaša Šeme po polletnem premoru z veseljem nastopila pred domačim občinstvom

Veliko bolj izenačen boj za drugo mesto pa se je bil med Azerbajdžanko **Aljo Garajevo** in staro znanko MTM-a Belorusinjo **Ljubov Čarkašino**. Slednja je lani ekipno bronasto na EP in SP ter evropsko prvakinja s kolebnico ugnala za pičlih 0,07 točke. Najboljša Slovenka je bila **Tjaša Šeme**, članica Narodnega doma iz Ljubljane, ki je zasedla 6. mesto. »Zadovoljna sem s svojimi nastopi po skoraj polletnem premoru, naredila sem nekaj majhnih napak, ki se jih da odpraviti. Malo sem razočarana nad izvedbo vaje s kiji, saj sem pričakovala, da jo bom izvedla bolje. Rada tekmujem pred domačo publiko, saj mi to da še posebno motivacijo. Tudi z uvrstitvijo sem

zadovoljna, saj sem imela hudo konkurenco in mi je vedno znova všeč, da organizatorji poskrbijo in vsako leto povabijo zveneča imena iz vedno več držav,« je po tekmovanju svoje misli strnila Šemetova. Z desetim mestom je svoj premierni nastop v članski kategoriji kronala mladinska državna prvakinja **Ajda Mujdžič**, **Kaja Toplišek** je bila 14., **Lara Flegar** pa 16.

Navdušila Španka Natalija Garcia Timofejeva, Evita Pšeničny dobitnica dveh bronastih odličij za vaji s kolebnico in trakom

V kategoriji mladink sta bili razred zase Belorusinja **Ana Rjabceva** in Rusinja **Diana Bocijeva**. Občinstvo pa je navdušila tudi tretje uvrščena Španka **Natalija Garcia Timofejeva**. Kategorija mladink je bila najštevilnejša na tokratnem tekmovanju, nastopilo je namreč 21 deklet. Med Slovenkami se je najbolje odrezala **Evita Pšeničny**, ki je zasedla šesto mesto in prejela tudi dve bronasti odličji za vaji s kolebnico in trakom. Tudi preostale slovenske mladinke so dobro prikazale svoje znanje in dosegle lepe rezultate: **Tinkara Remic** 7. m, **Nina Košnjek** 8. m in **Lea Golar** 16. m. Najmlajši kategoriji na tekmovanju sta gostiteljskemu klubu prinesli največ veselja, saj sta za dvojno slavje v kategoriji kadetinj poskrbeli **Manca Marcelan** in **Emina Haračič**. V kategoriji deklic pa je kar ves oder za zmagovalce pripadel Slovenkam. V konkurenci 13 tekmovalk so se na stopničke povzpele **Saša Bilič**, **Dora Levstek** in **Živa Juvan**. Nad nastopi tekmovalk kot samo izvedbo tekmovanja je bil navdušen tudi podžupan **Jani Möderndorfer**, slavnostni govornik na otvoritvi tekmovanja, ki je zaželel, da Mednarodni turnir mladih v ritmični gimnastiki vsem ostane v dobrem spominu.

Vsa življenja vile Podrožnik

Dr. Janez Polajnar

Vila Podrožnik je danes predvsem protokolaren objekt v lasti Republike Slovenije, ki ga je mogoče tudi najeti. Zaradi bližine centra Ljubljane in mirnega okolja je, kakor piše na spletni strani državnega protokola, posebej primerna za diplomatska, poslovna in druga srečanja. V njej je mogoče tudi prenočiti, in sicer za ceno 310 ali 410 evrov. Posestvo in vila sta prešla iz občinske lasti Ljubljane v last države leta 1948. Takrat je vila dobila tudi današnjo podobo, ki jo je zasnoval arhitekt Vinko Glanz, sicer bolj znan kot avtor slovenskega parlamenta. Prostor in posest pod Rožnikom je dotlej zamenjalo že nekaj lastnikov.

V Slovenskem krajevnem leksikonu je zapisano, da je že Valvasor na tem mestu omenjal dvorec Rosenpüchl (rožni grič), ki je bil v lasti ljubljanskega župana Kristofa Ottha (župan je bil v letih 1634–1638 in 1641–1644). »Schloss Rosenbüchl« je vrisan in označen tudi na jožefinski vojaški karti iz druge polovice 18. stoletja, poročja Ivan Stopar. V naslednjih desetletjih in stoletjih sta ga med drugimi v posestvu imela tudi znani hidrotehnik in arhitekt rokava oz. prekopa reke Ljubljanice Gabrijel Gruber in rodbina Zois, ki ga je imela v posesti od leta 1787 do 1810. V drugi polovici 19. stoletja so dvorec kupili ljubljanski meščani Seunigi. Od njihovih dedičev je v začetku tekočega stoletja grad kupil ljubljanski gostilničar France Čonžek, ki je imel tam menda dobro obiskovano gostilno. Od Franceta in Marije Čonžek je posest in dvorec ob Večni poti leta 1909 kupil ljubljanski veletrgovec s steklom Robert Kollmann. V letu 1910 je Kollmann staro stavbo podrl in na njenem mestu pozidal novo, ki jo je zasnoval arhitekt Ciril Metod Koch. Zaradi izstopajočega vogalnega stolpiča je ta dobila ime Kollmanov grad. V njem je bilo po podatkih popisa prebivalstva leta 1931 prijavljenih pet oseb. Poleg »poglavarja« Roberta Kollmanna še podnajemnica Josipina Blumauer, sobarica Ivana Maček ter kuharici Marija Slak in Jelka Krajnik. Robert Kollmann je bil tudi zadnji zasebni lastnik gradu, saj je umrl brez potomcev in posestvo pod Rožnikom zapustil mestu Ljubljani. Robert Kollmann se je rodil v Ljubljani 5. maja 1872. Tam je obiskoval realko in Mahrovo

Foto: arhiv Anice Premrov

Rusove iz Loža pred Kollmannovim gradom, ki so ga tako imenovali zaradi vogalnega stolpiča. Objavljeno v knjigi dr. Boga Zupančiča Usode ljubljanskih stavb in ljudi 49-72, ki je lani izšla v založbi KUD Poljs.

Kartografska in slikovna zbirka NUK

Ljubljanski mecen, veletrgovec s steklom Robert Kollmann, ki je posestvo in grad v oporoki prepustil v upravljanje Mestni občini Ljubljana.

trgovsko šolo. Leta 1902 je od očeta prevzel trgovsko podjetje in s svojim delovanjem povečal ugled in premoženje rodbine. Izvoljen je bil v različne funkcije v Mestni hranilnici in upravne odbore nekaterih drugih bank. Bil je tudi radodaren mecen in ob njegovi smrti so Ljubljančani v časopisu prebirali številne pohvale na račun njega osebno in njegovega dela. Smrt ga je zadela nenadoma 12. junija 1932. V Slovincu so poročali: »Včeraj zjutraj, malo pred šesto, je na poti od doma na Večni poti v mesto zadela na Vrtači srčna kap g. Roberta Kollmanna, znanega ljubljanskega veletrgovca in velikega slovenskega mecen.« V oporoki je, kakor so zapisali v časopisu Jutro, »pokojni pokazal svoje

plemenito srce s tem, da je določil, naj se njegov zna-ni grad pod Rožnikom, ki predstavlja s posestvom vred večmilijonsko vrednost, proda in izkupiček po polovici porabi za slepce in za onemogle trgovske uslužben-ce, ki so brez lastne krivde zašli v bedo.« Kot izvršiteljico oporoke je Kollmann določil Mestno občino Ljubljana, ki je posestvo in »grad« upravljala do leta 1940, ko ga je na javni dražbi odkupila za »izklicno ceno 1.952.967. din«. Med vojno se je v njem naselil ženski internat, po kapitulaciji Italije pa so se v njem nastanili Nemci in internat razpustili. Kollmannov grad pa je v naslednjih letih spremenil podobo in ime ter postal Vila Podrožnik.

Foto: spletna stran Vile Podrožnik.

Notranjščina Vile Podrožnik.

Vila Podrožnik: zgodba o siromašenju mestne lastnine

Jure Lenard

Za razjasnitev prehoda Kollmannove vile v državno last kaže navedbam iz prispevka zgodovinarja Janeza Polajnarja dodati še izsledke inž. Franca Ulesa, ki se na Mestni občini Ljubljana ukvarja z mestno lastnino. Poleg v članku naštetih dejstev je ing. Franc Ules ugotovil, da je veletrgovec Robert Kollmann, ki je umrl l. 1932, v svoji oporoki ustanovil Robert Kollmannovo ustanovo, na katero so se vknjižile vse nepremičnine Kollmannove vile ob Večni poti, vilo Triglav na Bledu pa je zapustil revnim slovenskim dijakom. Z Robert Kollmannovo ustanovo je upravljali štiričlanski upravni odbor, ki so ga sestavljali: mestni načelnik ljubljanski kot predsednik, člani pa so bili predstavnik občinske uprave, predstavnik Društva slepih v Ljubljani in predstavnik Trgovskega društva Merkur za Slovenijo. Leta 1938 je upravni odbor Kollmannovo vilo skupaj s 3,2 hektara velikim, parkovno urejenim zemljiščem na licitaciji prodal in na podlagi prisodnega pisma Okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 23. 3. 1939, se je lastninska pravica vile vknjižila na Mestno občino Ljubljansko. Po drugi svetovni vojni je vila postala splošno ljudsko premoženje. Na podlagi odločbe Ministrstva za notranje zadeve LRS z dne 6. 6. 1948, ki jo je podpisal tedanji notranji minister Boris Kraigher, je prevzela upravljanje vile Uprava državne varnosti LRS, od 25. 1. 1968 pa postane imetnik pravice uporabe Izvršni svet SRS. Robert Kollmannova ustanova je delovala še do leta 1946, ko je bila na podlagi odločbe Ministrstva za trgovino in preskrbo LRS ukinjena.

Glede na to, da je bila vila lastnina predvojne Mestne občine ljubljanske, je leta 1995 tedanji župan Mestne občine Ljubljana vložil, na podlagi Zakona o denacionalizaciji, na Upravno enoto Ljubljana, Izpostava Vič, zahtevek za denacionalizacijo. Mestna občina je od Vlade RS, kot zavezane stranke za vračilo zahtevala, da se ji premoženje vrne v last in posest z vrnitvijo lastninske pravice. V zahtevku je bilo tudi navedeno, da bo izkazana vlaganja zavezanke v nepremičnine, ki so predmet vračanja, Mestna občina poplačala v obliki odškodnine. Upravna enota Ljubljana, Izpostava Vič je zahtevek za denacionalizacije zavrnila z enako obrazložitvijo, kot je bila zavrnila zahteva za vračilo Mladike in drugih 17 objektov v Ljubljani, za katere je Mestna občina vložila zahtevke za denacionalizacijo (Mestna elektrarna, Šempetrška vojašnica, Srednja ekonomska šola, Objekt Fakultete za arhitekturo ob Zoisovi ulici, Mehika, Rdeča hiša, Mestna klavnica idr.). Obrazložitev upravnega organa je bila, da pravno nasledstvo sedanje Mestne občine Ljubljana po predvojni Mestni občini ljubljanski ni izkazano. Tako stališče je v primeru Mladike zavzelo tudi Vrhovno sodišče RS in končno leta 1998 tudi Ustavno sodišče RS, na katero se je Mestna občina Ljubljana pritožila. Toliko o ugotovitvah inž. Ulesa. Zadeva v zvezi z zavrnilo

Foto: Geodetska uprava Republike Slovenije

Pogled na Vilo Podrožnik iz zraka.

denacionalizacijo si zasluži vsaj malo komentarja. Država torej ni priznala Ljubljani statusa denacionalizacijskega upravičenca, češ da mesto ni pravni naslednik predvojne Ljubljane. Vmes so mesto namreč upravljali ljudski odbori, kar naj bi pretrgalo kontinuiteto. Pisu članka je bilo takrat na Ustavnem sodišču zaupno pojasnjeno, da država ne more dopustiti, da bi bila v Ljubljani na nekaterih lokacijah gostja in ne lastnica. Razlog glede ljudskih odborov in prekinitve pravne kontinuitete je seveda izsesan iz prsta, kakor bi rekli po domače, pomeni pa podobno, kakor bi trdili za nekoga, ki je bil po avtomobilski nesreči nekaj časa v komi, da ni več lastnik svojega premoženja, ker je bil nekaj časa opravilno nesposoben. Poleg tega je bila uvedba ljudskih odborov sistemski državno partijski ukrep in ne prostovoljno dejanje meščanov in mestnih oblasti. Kakorkoli, Ljubljana je s to odločitvijo izgubila ogromno premoženje tudi zaradi izgube številnih drugih objektov in zemljišč, kjer je nastopala kot denacionalizacijska upravičenka. To dejanje pa pomeni samo enega v nizu mnogih drugih, s katerimi se je neprestano siromašilo mesto in njegov javni interes. Naj omenim samo poglobitva. Izgubljeni vsaj 20-odstotni lastniški delež v BTC, kjer je mesto za takratni transportni center zgradilo vso cestno in komunalno infrastrukturo in pri tem prispevalo zemljišča, gre na račun nedejavnosti takratnega občinskega in mestnega vodstva. Tranzicija ga je namreč zalotila popolnoma nepripravljenega. Podobno

se je zgodilo ob lastninjenju Mestne hranilnice in njenih številnih nepremičnin doma in v tujini, ki je bila pred vojno prav tako v upravljanju mesta.

Izguba gramoznic in glinokopov, kjer se je kot lastnik lahko vpisalo gradbeno podjetje, ki mu je mesto dodelilo zemljišča samo za eksploatacijo in ki so danes prvovrstna stavbna zemljišča, pa sodi že med sistemske ukrepe. To se je zgodilo z zemljišči za razna gradbišča, ki bi jih morala gradbeno podjetja po končani izgradnji vrniti občini, pa so se lahko vpisala kot lastniki tako kot v kričnem primeru Trga revolucije. Občino je osiromašil tudi Zakon o prodaji družbenih stanovanj, ki so bila prodana absolutno prepoceni, dalje izgubljena zemljišča v Skladu kmetijskih zemljišč, ki je mirno trgoval z njimi, in nazadnje leta 2007 Zakon o financiranju občin. Ljubljana bi bila brez teh ukrepov bogato mesto in bi lahko veliko lažje uresničevala svoje razvojne načrte.

Da je Robert Kollmann leta 1909 za načrt svoje nove vile najel arhitekta Ciril Metoda Kocha (1867-1925), ni naključje. Koch je bil zaposlen kot arhitekt in urbanist na mestnem stavbnem uradu in je po potresu 1895 postavil v mestu številne stanovanjske in javne zgradbe, ki danes dajejo podobo tako klasicistični kot tudi secesijski Ljubljani, saj je uporabljal različne sloge. Po seznamu, ki ga je sam pripravil, je v Ljubljani okoli 40 njegovih zgradb. Med pomembnejšimi so nekatere zgradbe na Miklošičevi cesti in okoli Miklošičevega trga pred sodiščem, Tavčarjevi cesti, Cigaletovi

in Trdinovi ulici. Njegova stvaritev so stavbe Mladika, dekliški licej in internat, zgradba policije na vogalu Prešernove in Šubičeve, Švicarija, Mestni dom, zgradba s prodajalno ur na Prešernovem trgu, šola na Prulah in še mnogo drugih.

Leta 1942, ko je bil v Kollmannovi vili dekliški internat, je v seminarju arhitekta Jožeta Plečnika nastal poskus predelave in povečanja stavbe, ki naj bi bolj ustrezala novim potrebam. V Plečnikovi zbirki v Arhitekturnem muzeju hranijo tloris in fasado tega načrta.

Po vojni in po prevzemu stavbe s strani Uprave državne varnosti, stavba ni ustrezala protokolarnim potrebam, oziroma občasnemu prebivanju maršala Tita v Ljubljani. Kollmannov grad so podrli in po načrtih arhitekta Vinka Glanza (1902-1977) zgradili popolnoma novo stavbo, vilo Podrožnik. Vinko Glanz je bil Plečnikov učenec, se šolal v njegovem seminarju in diplomiral leta 1927. Kmalu je postal vodilni banovinski arhitekt. Pred vojno je bila v Ljubljani po njegovih načrtih zgrajena gimnazija na Viču. Po vojni je postal gradbeni svetnik pri slovenskem izvršnem svetu. To mu je dalo priložnost za snovanje nekaterih zgradb za državne potrebe. Njegovo poglavitno delo je stavba Državnega zbora republike Slovenije iz leta 1959.

Celoten rožnodolski predel je bil že v času Kollmannovega gradu reguliran s pravokotno ulično mrežo, postavljeno vzporedno z železnico Ljubljana-Trst. Ceste po tej regulaciji so obdale tudi zemljišče Kollmannovega gradu, ne da bi se mu prilagodile. Praznine so se počasi zapolnile z obrobniimi stavbami.

Vila Podrožnik je zasnovana kot dvonadstropna zgradba z visokim pritličjem in kletjo, ki se navezuje na park. Stavba nas pričaka z monumentalnim vhodom in notranjim reprezentančnim marmornim stopniščem s stebriščem in reliefom. Del stavbe proti parku obdaja horizontalno členjena, razpotegnjena dvonadstropna terasa, ki presega zgradbo v ozadju. Na teraso se v visokem pritličju navezujejo reprezentančni, v prvem nadstropju pa zasebni prostori. Tako oblikovana terasa ima mediteranski pridih in čutiti je Plečnikovo šolo. Vila obdajajo s kamnom tlakovane terase, ki se navezujejo na pazljivo urejen in vzdrževan park. Ob hiši je plavalni bazen. Na mirnejšem delu parka je paviljon z ribnikom, na robu parka je urejeno teniško igrišče. Ob robu zemljišča je tudi gospodarska stavba z nekaj stanovanji, po zasnovi preurejena prvotna pristava Kollmannovega gradu. Celotno zemljišče obdaja visoka zidana ograja.

Območje je skrbno vzdrževano, vendar je zaprto za javnost, čeprav ni nobenega razloga, da park ne bi bil dostopen, kadar v vili ni sprejema ali prireditve. Tudi vila bi lahko ponudila več življenja. Celo Kitajci so za javnost odprli Prepovedano mesto.

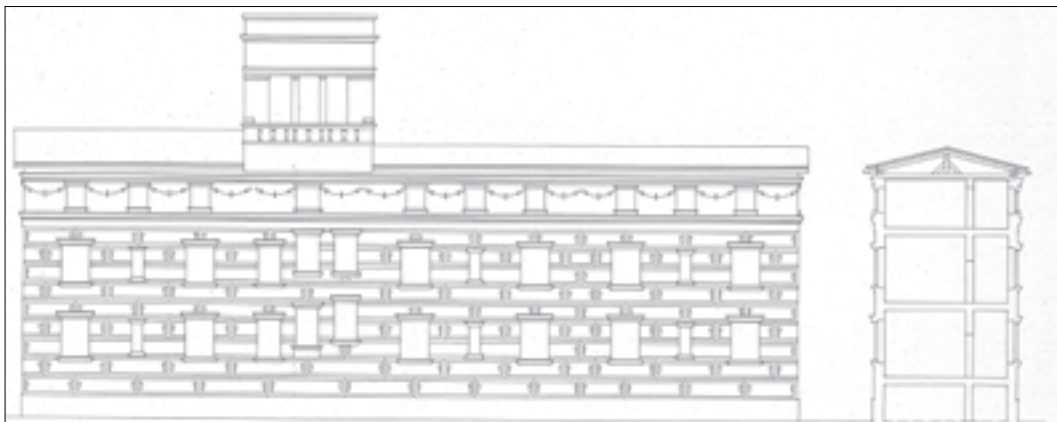

Foto: spletna stran Vile Podrožnik

Vila Podrožnik danes.

Foto: Jure Lenard

PENSIÓN KOLLMANN M 1/100 Skica dr. FASADE

Plečnikova zbirka v Arhitekturnem muzeju Ljubljana

Leta 1942 je v Plečnikovem seminarju nastal poskus predelave in povečanje vile, ki naj bi bolj ustrezala novim potrebam. Ohranjen je tudi tloris tega načrta.

Četrtni razgledi

Letošnje novosti in pridobitve

Dosežki in delo v preteklem letu, II. del

Foto: Dunja Wedam

V Domu starejših občanov Fužine so odprli računalniški kotiček.

Foto: Dunja Wedam

Nova knjižnica v Šiški na Trgu komandanta Staneta.

Foto: Miha Fras

Župan je 20. aprila obiskal najstarejšo Ljubljanko, Vido Uršič, ki je praznovala 105. rojstni dan.

Novo v letu 2008

Računalniško usposabljanje starejših občanov

Lanskoletni velik odziv starejših prebivalcev Mestne občine Ljubljana za udeležbo na brezplačnih računalniških tečajih je bil razlog, da je na predlog župana Mestni svet Mestne občine Ljubljana v ta namen v proračunu za leto 2008 zagotovil sredstva v višini 120.000 evrov; to je kar štirikrat več kot v preteklem letu. Tako letos nadaljujemo z brezplačnim računalniškim usposabljanjem starejših, v katerega bomo po predvidevanjih lahko vključili 1200 občanov, t. j. približno 86 odstotkov vseh, ki so s svojo prijavo izrazili željo po udeležbi. 35-urni računalniški tečaji potekajo sočasno v šestih četrtinih skupnostih po dve ali tri skupine dnevno. Večino tečajev bomo izvedli v mesecih pred poletnimi dopusti, jih nato nadaljevali v jesenskih mesecih ter za letošnje leto zaključili novembra. Vpeljali smo nekaj manjših sprememb, ki so nam jih v anonimni anketi predlagali lanskoletni udeleženci, ki so bili sicer s samo akcijo in potekom zelo zadovoljni. Povečali smo število ur trajanja tečajev za pet ur, podaljšali čas trajanja tečaja s 5 na 7 delovnih dni ter skrajšali dnevno prisotnost za 2 šolski uri. Ker nameravamo z brezplačnim računalniškim tečajem nadaljevati tudi v naslednjih letih, če bo dovolj zanimanja, predlagamo, da se občani, starejši od 55 let, prijavijo na sedežu četrtne skupnosti Mestne občine Ljubljane, v kateri prebivate.

Služba za lokalno samoupravo MU MOL

Četrtna skupnost Šiška

Nov hram kulture v Šiški

Vesna Kos Bleiweis

Ljubljanski župan **Zoran Jankovič** in **Marjeta Kamenšek**, direktorica šišenske knjižnice, sta 2. aprila 2008 odprla novo knjižnico na Trgu komandanta Staneta. Najlepše darilo Ljubljancem oziroma Šiškarjem ob mednarodnem dnevu otroške knjige.

Sicer pa ima šišenska knjižnica več kot stoletno tradicijo, ki se je začela s čitalnico, ustanovljeno leta 1878. Danes knjižnica Šiška s svojo dejavnostjo pokriva četrtno skupnost Šiška, Dravljje, Šentvid in Šmarna gora, ki štejejo okroglo 66.000 prebivalcev, ter občini Medvode in Vodice s približno 19.000 prebivalci.

V novem objektu je skoraj 2.100 kvadratnih metrov namenjenih obiskovalcem (prej 294), na voljo jim je nekaj manj kot 120.000 knjig, nekaj manj kot 600 serijskih publikacij in skoraj 14.000 medijev v elektronski obliki. Poleg tega pa ima knjižnica še 10 računalnikov za kataloško gradivo in 10 z dostopom do interneta. Posebej sta urejena čitalnica za dnevne publikacije in kotiček za različne dejavnosti najmlajših obiskovalcev. V novih prostorih bodo zaživeli tudi novi programi za različne starostne skupine bralcev. Knjižnica ima dvigalo, neomejen dostop do zakladov je omogočen tudi z invalidskim vozičkom.

V pogovoru je direktorica knjižnice poudarila, da bodo v novih prostorih tudi novi programi za različne starostne skupine obiskovalcev oziroma bodo že obstoječi programi dopolnjeni z novostmi. »Poleg tega, da nov prostor obiskovalcem omogoča mirno in zbrano izbiranje knjižničnega gradiva, omogoča tudi razvoj novih ter vsebinsko in organizacijsko nadgraditev obstoječih programov. Želimo, da bi se uveljavila *Malčkova bralna značka*, ki je namenjena razvoju družinskega branja. Otroci, ki so v starejši skupini v vrtcu in v prvem razredu, skupaj s starši izberejo knjigo, jo doma skupaj tudi preberejo, njeno vsebino pa predstavijo v vrtcu ali šoli. Vsako sredo ob 17. uri bodo pravljicarke razveseljevale z zgodbami,

morda se jim bo pridružila tudi katera iz programa Lutkovnega gledališča Pod zvezdami. Za najstnike pripravljamo povsem nov program, ki poleg krepitev računalniškega znanja uvaja razpravo oziroma debato o ciljnih temah. V teh debatah naj bi sodelovali tudi strokovnjaki centrov za socialno delo. Vrstila se bodo različna predavanja, okrogle mize, delavnice, osebne predstavitve avtorjev in njihovih del ... Sicer pa bodo vse informacije o dogajanju v knjižnici objavljene v napovedniku, tudi na spletni strani. Naši načrti so bili, glede na v začetku objubljeni prostorsko razsežnost knjižnice, nekoliko drugačni. V kletni etaži naj bi bila večja dvorana, čitalnica naj bi bila tudi večja ... Ampak, zdaj se ne ukvarjamo več s tem, saj smo se posvetili predvsem obiskovalcem, njihovim potrebam in željam.«

Da ima Šiška nove knjižnične prostore, gre zahvala tako prejšnji županji **Danici Simšič** kot sedanjemu županu, predsedniku sveta četrtne skupnosti Šiška **Igorju Bambiču**, vodstvu knjižnice in Hypo banki kot investitorju objekta. Na otvoritvi knjižnice so se zadovoljno nasmejali predvsem nosilci projekta »gledališče pod zvezdami« v okviru Lutkovnega gledališča Ljubljana, saj jim je Hypo banka namenila 10.000 evrov, ki pa jih je župan Zoran Jankovič kar na licu mesta podvojil in donacijo zapečatil s spontanim aplavzom vseh, ki so kot gostje prvi vstopili v nov šišenski hram kulture, znanja in zabave.

Knjižnica ima svojo spletno stran: www.lj-siska.sik.si. Za obiskovalce pa je odprta od ponedeljka do srede in v petek od 8. do 19.30 ure, ob četrtnih od 10. do 19.30 ure in ob sobotah od 8. do 13. ure. Letna članarina je 12,5 evra.

Novosti na Trgu komandanta Staneta

V objekt na šišenskem Trgu komandanta Staneta se bo preselil sedež četrtne skupnosti Šiška, prostore bo dobila nova lekarna, v varna stanovanja pa so že vseljeni prvi uporabniki.

In kaj naj bi bilo še novega Šiški? Izredno hitro napreduje gradnja stanovanjske sošeske na prostoru nekdanje Avtomontaže med Celovško cesto in Cesto Ljubljanske brigade. »Velik problem parkiranja v strnjениh stanovanjskih sošeskah bomo reševali z gradnjo podzemnih garaž,« je ob otvoritvi knjižnice dejal predsednik Sveta Četrtna skupnosti Šiška **Igor Bambič**. Župan **Zoran Jankovič** pa je zagotovil,

Foto: arhiv ČS Center

Pot v parku na Ambroževem trgu prej in zdaj, ko je lepo obnovljena.

Foto: zasebni arhiv

Poleti bodo ob sobotah in nedeljah tudi letos na Ljubljani dogodki za otroke v sklopu prireditev Čolnarčkova pot.

Foto: Dunja Wedam

Pešpot od Čebelarke na Regentovo ulico je na novo asfaltirana.

da bodo mestne oblasti tem načrtom naklonjene in načrte podprle s kar se da ugodnimi pogoji za investitorje – stalne prebivalce sosesk, kjer je tovrstna gradnja utemeljena. Sicer pa bo o vsem, kar se bo dogajalo v četrtni skupnosti Šiška po končani razgrnitvi in predstavitvi dopolnjenega osnutka strateškega in izvedbenega urbanističnega načrta Ljubljane, tekla široka javna razprava. Šiškarji, vabljeni k sodelovanju v javni razpravi o ljubljanskih metamorfozah do leta 2027!

Obisk pri najstarejši Ljubljančanki Vidi Uršič

Gospa Vida Uršič je 20. aprila letos v krogu svoje družine in prijateljev praznovala 105. rojstni dan. Dan pozneje jo je na njenem domu obiskal ter ji zaželel čilosti župan Zoran Janković.

»Rodila sem se v majhni vasi Orehovica pod Gorjanci učiteljskim staršem. Po končanem učiteljskem sem učila na Trebelnem pri Mokronogu, nato v Horjulu. Italijani so me internirali v Gonars. Po vrnitvi iz taborišča sva s hčerko napol v ilegali živeli v Ljubljani, od koder sva pobegnili na Primorsko, čeprav še ni bila svoboda,« pripoveduje in doda zanimivo zgodbo o tem, kako je po nemškem tankovskem napadu na vas na svoji postelji našla neeksplozirano granato. Poučevanje je nadaljevala v Ljubljani na šoli Majde Vrhovnik. Po upokojitvi se je vključila v društvo upokojencev Trg Komandanta Staneta in postala njegova častna članica. Gospa Vida je kljub visoki starosti čilega duha. »Le slabo slišim, pa tudi vid mi nekoliko peša,« še pravi in skromno doda, naj se ne razpišemo, saj dolga življenjska zgodba pripada samo njej in njenim.

Četrtna skupnost Center

Literarno-likovni natečaj v ČS Center

Svet četrtne skupnosti Center v Trubarjevem letu 2008 razpisuje literarno-likovni natečaj

za učence osnovnih šol z območja Četrtna skupnosti Center: **Od rokopisa do računalnika, Ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja.** K sodelovanju

vabimo učence **iz vseh treh triad.** Ustvarjajo lahko literarna ali likovna dela, obe področji pa lahko tudi povežejo med seboj. Glede na temo natečaja mora biti sestavni del njihovih izdelkov tudi **rokopisno pisanje.**

Vsaka osnovna šola, ki se bo prijavila na natečaj, naj izbere **20 najboljših izdelkov.** Komisijo, ki bo pregledala prispela dela, bodo sestavljali priznani književniki in likovniki iz četrtne skupnosti Center. V vsakem triletju posamezne osnovne šole bomo podelili tri nagrade. Učenci in njihovi mentorji jih bodo prejeli oktobra 2008 na tradicionalnem praznovanju dneva Četrtna skupnosti Center na Osnovni šoli Poljane.

Izbrane izdelke pošljite **do 30. maja 2008** na naslov: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Center, Štefanova 9, 1000 Ljubljana s pripisom: Za literarno-likovni natečaj. Želimo vam veliko dobrih idej in ustvarjalnosti v Trubarjevem duhu!

Svet Četrtna skupnosti Center, predsednik Goran Iskrič

Pregled dela v letu 2007, II. del

Četrtna skupnost Dravljje

Kratka kronika dela v lanskem letu

Irena Kuntarič Hribar

Dva dni pred ustanovno sejo v novem mandatu smo v Domu starejših občanov Ljubljana - Šiška za sokrajane, stare nad 90 let, pripravili pogostitev s kulturni programom in jih skromno obdarili. V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Šiška, KUD Lutkovnim gledališčem Jože Pengov in Društvom prijateljev mladine Dravljje smo tradicionalno izvedli prireditev *Veseli december* z obiskom Dedka Mraza in izvedbo lutkovne predstave tako ob koncu prvega leta mandata kot tudi lani. Obdarili smo 120 otrok in popestrili dan najmlajšim in njihovim staršem. Pripravili smo predlog prednostnih nalog za vključitev v proračun Mestne občine Ljubljana za leto 2007. Odgovore sta nam posredovala samo dva

oddelka uprave. Pri tem ugotavljamo, da je še vedno največ problemov komunalnih; srečujemo se celo s komunalnim deficitom.

Poleg priprave prednostnih nalog ČS Dravljje za leto 2007 smo oblikovali predlog nalog, ki bi jih bilo mogoče izvesti v nekaj letih. Bili pa smo razočarani nad odgovori posameznih oddelkov Mestne uprave, na katere so se posamezne naloge nanašale, saj niso postavili konkretnih rokov izvedbe.

Sprejeli smo Predloga finančnega načrta in obravnavali problematiko v zvezi z umiranjem prometa, čiščenjem potoka Glinščice ter okolice Kavškovega mostu, problematiko avtomehanične delavnice, ker njena dejavnost ne sodi v gosto naseljeno sosesko, ter imenovali delovna telesa Sveta ČS (Odbor za sanacijo ploščadi, Odbor za šport in turizem, Odbor za okolje, prostor in varnost, Odbor za kulturo in izobraževanje, Odbor za socialno-zdravstveno varstvo). V tem času smo izvedli tudi čistilno akcijo Za čisto Ljubljano 2007, v kateri so se naši krajanje dobro izkazali tudi letos.

12. aprila 2007 so se župan Zoran Janković ter podžupana Jani Möderndorfer in prof. Janez Koželj udeležili izredne seje ob obravnavi *Osnutka Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto Š4 Dravljje*. 9. maja smo potem sodelovali pri izvedbi javne obravnave *Osnutka Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka PUP za plansko celoto Š4 Dravljje*, ki so se je udeležili predstavniki LUZ-a, Oddeleka za urbanizem in podžupan Jani Möderndorfer. Obravnave se je za kratek čas udeležil tudi župan.

Konec maja smo v sodelovanju z Društvom upokojencev Podutik in Pevskim društvom Rožmarin pripravili kulturne in športne prireditev v počastitev *dneva Četrtna skupnosti Dravljje* s tekmovanjem v *bowlingu*, malem nogometu in z družabnim srečanjem po proslavi pred Domom krajanov Dravljje. Prireditve s kulturnim programom sta se udeležila župan. Zoran Janković in vodja Službe za lokalno samoupravo Vojko Grünfeld. Zadnji torek maja smo ob *Evropskem dnevu sosedov* na več območjih Četrtna skupnosti Dravljje organizirali druženje sosedov, najbolj veselo pa je bilo vsekakor na Martinčevi ulici, saj se je druženja udeležilo precej mladih iz te soseske. Oba dneva, dan Četrtna skupnosti Dravljje in evropski dan sosedov nas bosta prijetno družila tudi letos, vse

Četrtni razgledi

Foto: Dunja Wedam

Obnovljene so klopi na otroškem igrišču na Bilečanski ulici.

Foto: Dunja Wedam

Tudi letos so otroci v Trnovem spuščali gregorčke po Gradaščici.

Foto: Dunja Wedam

Klopi so obnovljene tudi pred Mercatorjem v Štepanjskem naselju.

do 30. maja pa je na našem sedežu razgrnjen tudi dopolnjen osnutek Prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana.

Po večletnih prizadevanjih je bila junija lani izvedena asfaltna prevleka na pešpoti od Čebelarske do Regentove ulice, ki je velika pridobitev za okoliške stanovalce, ki to pešpot redno uporabljajo kot bližnjico do avtobusnega postajališča. Kljub prvotnemu odgovoru pristojnega oddelka, da ni možnosti za izvedbo, se izkazalo, da je nemogoče včasih tudi mogoče. 19. avgusta je pri nas že tradicionalno potekal *Rokov sejem* z razstavo in prodajo izdelkov domače obrti ter kulturno-zabavnim programom, ki ga je pripravilo Turistično društvo *Lipa Dravlje*. *Septembra smo obravnavali Predlog Odloka o financiranju četrtnih skupnosti Mestne občine Ljubljana*. Obrazložitev in pojasnila je na seji sveta podal vodja Službe za lokalno samoupravo Vojko Grünfeld.

25. oktobra je bil v sodelovanju z PGD Podutik - Glince izveden izobraževalni seminar oziroma predavanje na temo *Kako ukrepati in se obnašati v primeru nesreče*, ob dnevu spomina na mrtve pa je bila v sodelovanju s Krajevnim odborom Zveze borcev Dolomitskega odreda na draveljskem pokopališču pri spomeniku padlim borcem spominska komemoracija.

Četrtna skupnost Golovec

Hvaležni smo za vse pobude in predloge krajanov

Gregor Feist

Težave z nepravilno parkiranimi avtomobili v Štepanjskem naselju

Svet Četrtna skupnosti, ki se je konstituiral 1. decembra 2006, se je v obdobju od ustanovitve do konca meseca oktobra lani sestel na osmih rednih, treh izrednih in eni dopisni seji in obravnaval aktualno problematiko z območja četrtna skupnosti, pobude in predloge občanov in članov sveta. Tako so se stanovalci Štepanjskega

naselja nenehno pritoževali zaradi nepravilno parkiranih avtomobilov znotraj naselja na zelenicah in pločnikih, zato smo si januarja na našo pobudo skupaj s sodelavci Mestne uprave ogledali teren; na intervencijski poti pri stanovanjski stavbi Jakčeva 11 so bili potem postavljeni zaporni količki, ki pa jih je neznan storilec kmalu odstranil.

Sodelujemo pri postopkih parcelacije, odmere grajenega javnega dobra in gradbenih parcel v Štepanjskem naselju

Svet ČS Golovec nadaljuje sodelovanje z upravniki stanovanjskih stavb, Geodetskim zavodom Slovenije in pristojnimi oddelki Mestne uprave, da bi stekli postopki parcelacije, odmera grajenega javnega dobra in gradbenih parcel v Štepanjskem naselju. Maja se je naša četrtna skupnost v sodelovanju s Športno zvezo Ljubljana in Četrtno skupnostjo Rudnik vključila v projekt ureditve oznak na *Srčni poti* oziroma pohodniški poti čez Golovec (med ČS Golovec in ČS Rudnik). Ob otvoritvi *Srčne poti* je ČS Golovec 26. maja 2007 v sodelovanju z društvom Bratovščina odraslih katoliških skavtov in skavtinja Štepanja vas organizirala voden pohod po Golovcu od Štepanje vasi do Rakovnika.

Pobude za boljše razmere na Bizoviku

Oktobra 2007 smo na pristojne oddelke Mestne uprave in druge službe posredovali pobude in predloge za ureditev perečih težav krajanov Bizovika: priklop kanalizacijskega omrežja na Centralno čistilno napravo, ureditev in umiritev prometa skozi naselje Bizovik, povezava Bizovika z mestnim potniškim prometom, ureditev razmer na pokopališču. Na Javno podjetje LPP pa smo posredovali pobudo in predlog za spremembo poteka linije avtobusa št. 13 in 22, tako da bo omogočena povezava s centrom mesta oz. tržnico (št. 13) in povezava Štepanjskega naselja z Bežigradom (št. 22).

Potrebe krajanov ugotavljamo tudi z javnomnenjskimi raziskavami

Še vedno izvajamo dela iz letošnjega finančnega načrta, doslej pa so bile v sodelovanju z upravniki objektov obnovljene klopi na otroškem igrišču na Bilečanski ulici in ploščadi pred trgovino Mercator, izvedena je bila javnomnenjska raziskava o interesu prebivalcev za gradnjo garažne hiše in dodatnih

parkirnih mest, četrtna skupnost je sodelovala z obema osnovnima šolama pri izvajanju projekta zmanjševanja stiske otrok iz socialno ogroženih družin, z Judo klubom Golovec pri izvajanju projekta vključevanja mladih v šport, z društvom upokojencev pa pri izvajanju projekta vključevanja starejših občanov v družabno življenje.

Četrtna skupnost Golovec bo tudi v prihodnje nadaljevala z obravnavo in reševanjem problemov, od vas pa si želimo, da nam vsakdanje probleme v zvezi z bivanjem v četrtni skupnosti sporočate, pričakujemo pa tudi vaše pobude za njihovo reševanje. Vse pobude, ki bodo prispele, bomo obravnavali na sejah sveta in sejah komisij ter skušali skupaj s pristojnimi oddelki mestne uprave poiskati najboljše rešitve. Vabimo vas k sodelovanju!

Četrtna skupnost Rudnik

Z delom v zadnjem letu smo zadovoljni

Robert Okorn

Delujemo projektno

Čeprav se na prvi pogled našim sokrajanom zdi, da se na območju ČS Rudnik nič ne dogaja, je bilo obdobje prvega leta novega mandata resnična preizkušnja za vse novince v svetu, saj so od petnajstih le trije ostali iz prejšnjega mandata. Z besedo preizkušnja je mišljeno predvsem nenehno žrtvovanje prostega časa za delo v četrtni skupnosti. Večina si svoje vloge v svetu verjetno ni predstavljala na tak način.

Svet četrtna skupnosti je, kot obljubljeno, deloval projektno. Na sejah smo obravnavali probleme naših sokrajanov in nato strokovno uredili vse potrebno, da bi lahko organom Mestne občine Ljubljana predstavili rešitve v obliki projekta. V enem letu se je takih projektov nabralo kar nekaj. Obravnavali smo jih na sejah Sveta Četrtna skupnosti v popolni postavi kot tudi v ožjih skupinah oz. odborih. Veliko obravnavanih zadev se sicer vleče že nekaj let in se bodo kljub vsej dobri volji pomikale v prihodnost še naprej, nekaj pa se ji je tudi srečno razpletlo.

Foto: Dunja Wedam

Novo zasaditve dreves na Vilharjevi ulici.

Foto: Dunja Wedam

Pot pred Gasilskim domom v Malem Lipoglavu je dobila novo asfaltno prevelko.

Foto: Dunja Wedam

Prenovljeno igrišče ob ulici Hermana Potočnika.

Prednostne naloge zajemajo širok krog naših prebivalcev

Začeli smo na začetku decembra 2006, ko smo potrdili mandate članom sveta in izvolili predsednika. Začetka seje se je udeležil tudi župan Zoran Janković. Druga seja sveta (23. 1. 2007) je bila namenjena ustanovitvi različnih stalnih odborov, ki po svojih področjih pripravljajo predloge za sejo sveta. Tako je delo na seji sveta olajšano, na sejah odborov pa so navzoči tudi zunanji člani – strokovnjaki oz. poznavalci posamezne problematike, tako da z njihovo pomočjo lahko pripravimo čim boljše rešitve. Na tej seji smo določili tudi prednostne naloge za naše območje. Pri tem smo se osredotočili predvsem na to, da je rešitev naloge pomembna za širši krog naših prebivalcev. Na 3. seji (14. 3. 2007) smo se že ukvarjali tudi s finančnim poslovanjem naše četrtne skupnosti, ki kljub temu, da je delež četrtne skupnosti v primerjavi s celotnim proračunom občine majhen, zahteva od nas kar nekaj časa, vezanega na roke, ter tudi poznavanje različnih predpisov s področja javnih financ. Na tej seji smo za lažje sodelovanje pri reševanju prednostnih nalog pooblastili posameznike, ki so prevzeli vsak svojo nalogo.

Komunalno urejenih več ulic in vpeljana proga 27 po Jurčkovi cesti

Med 3. in 4. sejo so potekale številne dejavnosti, večinoma povezane z investicijami Mestne občine Ljubljana na našem območju, kot so ureditev ceste Ob dolenski železnici, ureditev Dolinškove ulice in gradnja I. faze komunalne infrastrukture v naselju Vinterca. Podpisali smo tudi pismo o nameri za izgradnjo mrliške vežice na Rudniku, ki smo jo predali namenu 27. aprila letos. Ob vpisu otrok v vrtec se je pojavil tudi problem prostorske stiske Vrtca Galjevica, ki je moral lani zavrniti čez 80 otrok. Vse te predloge in še nekaj dodatnih je svet na svoji 4. redni seji (13. 6. 2007) premltel ter na ustrezne organe naslovil predloge za rešitev. Po 4. seji smo nadaljevali s serijo sestankov: sestali smo se s predstavnico Agencije RS za okolje in obravnavali vzdrževanje vodotokov, ponovno smo obravnavali ureditev Dolinškove ulice skupaj z vsemi krajanji iz te ulice, s predstavnikoma KPL pa smo se sestali, da bi dosegli boljše sodelovanje pri vzdrževanju naših cest in zelenic. Tovrstni sestanek smo imeli pri prvi točki 5. seje (16. 10. 2007), na katero

smo povabili predstavnike Zdravstvenega doma Ljubljana in Mestne občine Ljubljana, obravnavali pa smo problem zaprtja ginekološke ambulante v ZD Rudnik. Med vsemi sejami se ukvarjamo tudi s tekočimi zadevami, ki tarejo nas in naše sokrajane, kot so različni predlogi za dodatna vzdrževalna dela (košnje, sečnja obcestnega grmovja, čiščenje ulic). To skupaj z ustreznimi službami Mestne uprave rešujemo sproti, ko krajanji na svet naslovijo pritožbe ali predloge. Ob koncu lahko z veseljem povemo, da je bilo v letu 2007 komunalno urejenih kar nekaj ulic na našem območju, pridobili smo novo progo MPP št. 27 po Jurčkovi cesti in se s svojim predstavnikom vključili v projektno skupino za nadomestno gradnjo na Ižanski cesti 305. Uspelo nam je izdati tudi dve številki našega glasila *Rudniška četrtinka*, ki je lani dobila novo podobo ter večje število strani. Prek tega glasila (prejemajo ga vsa gospodinjstva na našem območju brezplačno) krajanje podrobno seznanjamo z vsemi našimi in drugimi dejavnostmi z našega območja. Glede na odzive sokrajanov bi lahko rekli, da je glasilo v vseh domovih toplo sprejeto. Manjka nam seveda še veliko, predvsem je to komunalna infrastruktura, ki je na našem območju izostala za vsemi mogočimi gradnjami, pa vendarle smo lahko z našim delom v lanskem letu zadovoljni.

Četrtna skupnost Sostro

Delo v prvem letu mandata 2006-2010

Mateja Hrovat, Janez Moškrič

Cilj: leta 2009 povsod pitna voda

Tudi v prvem letu delovanja tega mandata se člani Sveta Četrtna skupnosti Sostro zavzemamo za reševanje osnovne komunalne infrastrukture. Če nam je v prejšnjem mandatu dodobra uspelo spoznati problematiko in si zastaviti cilje, kako bomo neurejeno postopoma reševali, je za mandat 2006-2010 pomembno to, da nadaljujemo z intenzivnostjo gradenj in obnov, kot so potekale v zadnjih dveh letih. Največji problem više ležečih krajev je oskrba s

pitno vodo in cestna infrastruktura. Tu smo s svojimi prizadevanji naredili velik korak in srčno upam, da bomo dosegli zastavljeni cilj: leta 2009 povsod pitna voda. To je cilj, ki si ga je zastavila Mestna uprava in se tudi odraža v proračunih za leti 2008 in 2009, kjer so znatna sredstva namenjena za potrebe oskrbe z vodo.

Veliko posluha za asfaltiranje cest v više ležečih krajih

Pri obnovah cest poskušamo v proračun vsako leto vključiti nekaj cestnih odsekov, ki so najbolj potrebni obnove, oziroma so krajanji s svojimi prizadevanji za obnovo najbolj vključeni. Tako smo po desetletnem trudu s pomočjo dobrega sodelovanja s CPL, ČS Sostro in krajanov Prežganja v treh letih rešili problematiko ceste skozi vas Prežganje. Vsa prejšnja leta so prošnje naletele na gluha ušesa, danes pa se lahko pohvalimo z lepo asfaltno cesto. S skupnimi močmi smo rešili ta problem. Veliko cest je dobilo asfaltno prevelko, na nekaterih delih smo dobili tudi vodovod. Res je, da so želje in potrebe krajanov velike, a strpnosti nam ne manjka. Dokler nam bo Mestna občina Ljubljana prisluhnila in bomo z Oddelkom za gospodarske dejavnosti in promet ter vzdrževalcem cest Cestnim podjetjem Ljubljana (CPL) skupaj odhajali na teren in si stanje ogledali na kraju samem, bomo kmalu rešili nujne potrebe naših krajanov.

Boleče točke: kanalizacija, ureditev prometnic, ureditev pokopališča

Problematika v niže ležečih naseljih pa ostaja žalostna zgodba ČS Sostro. Nenehna prizadevanja – nekatera so stara več kot 30 let, ostajajo neuslišana prošnja vsakokratni mestni oblasti. Kanalizacija, ureditev prometnic, dostojna ureditev pokopališča so naši prednostni projekti. Pri projektu kanalizacije smo novembra lani dočakali dokončanje osnovnega kanalizacijskega voda, ki povezuje naselje Bizovik skozi ČS Sostro v centralno čistilno napravo v Zalogu. V prvi fazi bo povezoval obstoječo kanalizacijo v Bizoviku, ob Dobrunjski cesti in delu Ceste 13. julija. Obe cesti sta tudi edini kanalizacijski sistem v ČS Sostro. Nujno potrebno je pripraviti nadaljnji načrt širitve kanalizacijskega omrežja.

Foto: Dunja Wedam

Komunalne službe opravljajo obnovitvena dela na Trgu mladinskih delovnih brigad.

Foto: Miha Fras

Simbolična otvoritev vodovoda na Šmarni gori.

Foto: Dunja Wedam

Jeseni zasajena drevesa v Šmartinskem parku že zelenijo.

Ureditev glavnih prometnic: Litijske ceste in Ceste II. grupe odredov je tesno povezana z novim Strateškim prostorskim načrtom Mestne občine Ljubljana, zato smo temu področju namenjali veliko pozornosti. Zavedamo se novih poselitvenih možnosti v ČS Sostro, vendar smo mestni oblasti položili na srce, naj prisluhne potrebam krajanov. Ohraniti moramo tiste površine, kjer naši kmetje še pridelujejo poljščine in od zemlje živijo, za gradnjo pa lahko namenimo manjvredno kmetijsko zemljo.

Degradirano območje ob Papirnici Vevče

Že v prejšnjem mandatu smo se srečali s problematiko področja ob Papirnici Vevče, ki je degradirano območje. Ravno prometna obremenjenost je bila razlog, da Ministrstvo za okolje, natančneje Agencija za okolje, ni izdalo pozitivnega soglasja k okoljskemu poročilu za gradnjo asfaltne baze. Trenutno se srečujemo s pobudami domačih podjetnikov, ki želijo svojo obrtno poslovno dejavnost umestiti v to okolje, na drugi strani pa mesto kot velik lastnik 32.000 m² površin to zemljišče prodaja. Svet ČS Sostro bi si zelo želel pravočasnega sodelovanja s sedanjo mestno oblastjo. Upamo, da bomo svoje stališče lahko podali ob njeni nameri, da na to območje preseli dejavnost Papir servisa.

Več skrbi za prometno varnost

Vsa naša prizadevanja so in bodo usmerjena v predstavljene naloge, zato si želimo, da nam mesto prisluhne in sredstva, pridobljena na območju ČS Sostro, nameni za reševanje problemov na našem koncu. Naša glavna skrb je prometna varnost otrok, srečujemo pa se s hudo prometno obremenjenostjo Sadinje vasi in Ceste II. grupe odredov ter nezadostno varnostjo križišč in šolskih pešpoti. Dokaz za to, da znamo skupaj graditi majhne projekte, ki naj odražajo velike, pa je pismo krajanov dela Malega Lipoglava, ki je po več kot 35 letih obstoja zaselka pod gasilskim domom dobil asfaltno cesto in javno razsvetlavo. Resnično smo veseli vsake pobude krajanov in vas zato z veseljem vabimo, pridite na sedež ČS Sostro, pokličite, predlagajte. Zdaj imamo lepo in varno sejno sobo in prostora je za vse dovolj.

Četrtna skupnost Šmarna gora

Prvi sadovi boljše komunikacije z mestom

Dejan Crnek

Svet četrtna skupnosti Šmarna gora je v novem mandatnem obdobju z novo ekipo svetnic in svetnikov nadaljeval z usmeritvami, ki jih je začrtal že v prejšnjem mandatu. Še vedno je ostala glavna prednostna naloga izboljšanje osnovnih pogojev za kvaliteto življenja v skladu s sodobnimi normami. S svojimi pristojnostmi poskušamo urediti predvsem prometno in komunalno infrastrukturo in skrbeti za lepšo podobo tega dela Ljubljane. Tako smo v času novega mandata nakupili precej peska za posip makadamskih ulic v Gameljnah, na Rašici, v Šmartnem in Tacnu, predvsem tistih, ki so bile poškodovane v septembrskem neurju. Prav tako smo očistili odprte jarke in kanale v Gameljnah, Šmartnem in Tacnu ter očistili spomenik v Spodnjih Gameljnah. Največji pridobitvi v tem obdobju pa sta vsekakor zaključena prva faza rekonstrukcije Kajakaške ceste in obnova mostu v Spodnjih Gameljnah, uprava pa nam je pomagala tudi pri postavitvi prometnih ogledal in talnih označb v Gameljnah in Tacnu.

Svetnice in svetniki smo se v tem času sestali osemkrat, pri čemer smo enkrat organizirali razširjeno sejo s prebivalci Rašice.

V skladu s sklepi Mestne občine smo poslali številne pobude in predloge za čimbolj uspešno in sprotno sodelovanje posameznih oddelkov uprave in ČS Šmarna gora pri izpolnjevanju programa četrtna skupnosti. V tem delu lahko izrečemo tudi priznanje novemu vodstvu mesta, saj se trudi, da bi bila komunikacija med posameznimi oddelki uprave in četrtimi skupnostmi čimbolj učinkovita, kar že kaže prve sadove.

Glede na naše pobude pa bo potrebno še vseeno nekaj dobre volje in energije, da bo to sodelovanje polno zaživelo, saj si že nekaj časa prizadevamo, da bi kljub zaključku obnove prve faze Kajakaške ceste odgovorni zarisali manjkajoče prehode za pešce, da bi si zagotovili boljšo avtobusno povezavo med našo četrtno skupnostjo in mestnim središčem, da

bi končno izpeljali projekt izdelave tabel s hišnimi števkami za Gameljne in Rašico in še vrsto drugih projektov. Ob tem je potrebno pohvaliti tudi delo in prispevek tako naših društev kot posameznih krajanov, ki prispevajo k boljši podobi in življenju v naši četrtni skupnosti. Zelo aktivno Turistično društvo Šmarna gora s svojimi akcijami ves čas skrbi za lepšo podobo tega dela Ljubljane. Lani je uredilo okrasno gredico pri vstopu na parkirišče v Tacnu in tako naredilo obisk Šmarne gore še bolj prijeten. Prepričani smo, da bo aktivno delo svetnic in svetnikov v vseh treh pododborih nagrajeno tudi s poslušom odgovornih v Mestni upravi za skupen, čim hitrejši razvoj v dobro našega lokalnega območja in s tem celotnega mesta.

Četrtna skupnost Jarše

Delo v preteklem letu

Edo Povhe

V času od 17. novembra 2006 do 17. novembra 2007 so bili v Četrtni skupnosti Jarše na pobudo Sveta ČS Jarše in pobudo občanov rešeni naslednji najpomembnejši problemi: aprila so bili sanirani vrtički na območju med Šmartinsko cesto, Pokopališko ulico, Žalsko ulico in Jarško cesto in delno sanirano črno odlagalnišče odpadkov na območju med Šmartinsko cesto, Pokopališko ulico, Rožičevo ulico in Vzajemno ulico. Septembra je bil postavljen nov prometni znak *Prepovedana vožnja za tovornjake na cesti*, ki vodi od Šmartinske ceste do Športnega društva Slova v Sneberjah, kjer so vozniki tovornjakov navažali odpadni gradbeni material ob športno igrišče Šmartno ob Savi. Oktobra sta bila urejena Šmartinski park na območju med Šmartinsko cesto, Pokopališko ulico, Žalsko ulico in Jarško cesto in športno igrišče za mali nogomet in košarko na Ulici Hermana Potočnika, kjer so zamenjane table in mreže za košarko in mreže za mali nogomet ter odstranjeni štirje dotrajani betonski nosilci za klopi; dobili smo štiri nove klopi. Svet Četrtna skupnosti Jarše je lani na začetku leta posredoval tudi pobudo za sanacijo črnega

Pomladna zasaditev dreves je pomladila tudi zelenico na Podmilščakovi.

Drevored na Vilharjevi.

Preseljena veletržnica v Šentvidu.

odlagališča odpadkov in predlog za ureditev parka v Zeleni jami, ki je po zazidalnem načrtu predviden na območju med Šmartinsko cesto, Kavčičevo ulico, Flajšmanovo ulico in Pokopališko ulico.

Četrtna skupnost Bežigrad

Za prijaznejše soseske

Pohvalimo se lahko s kar nekaj izpolnjenimi prednostnimi nalogami

Svet Četrtna skupnosti Bežigrad je na 2. redni seji sprejel program dela za to mandatno obdobje in prednostne naloge za leto 2007. Nekatere med njimi smo že uresničili. Tako je bilo delno sanirano cestišče ulice Mašera Spasičeve, postavljeni so bili prometni znaki za omejitev hitrosti (cona 30 km/h) na Glavarjevi ulici, urejeni so dostopi na pločnike za invalide: pri prehodu za pešce čez Dunajsko cesto pri križišču z Einspielerjevo ulico, v križiščih ob Vojkovi cesti do Kranjčeve ulice, od Baragove ulice do obvoznice, dostop z Vojkove ceste na Pot spominov in tovarištva, dostop z Baragove ulice na pešpot v naselje Nove Stožice. Dosegli smo, da se je povečala intenzivnost praznjenja košev za smeti v lanskem letu na najbolj frekventnih lokacijah v naši četrti skupnosti. Poročamo lahko, da je bilo lani več skrbi namenjene zelenicam v lasti Mestne občine Ljubljana, tako tudi zelenicam v naši četrti skupnosti.

Sadove je obrodila majska seja Sveta Četrtna skupnosti Bežigrad v letu 2006, ki smo jo namenili soseski Zupančičeva jama. Na seji so sodelovali predstavniki stanovalcev, podžupan Jani Möderndorfer z ekipo Mestne uprave ter članice in člani Sveta ČS Bežigrad. Sprejeti so bili nekateri dogovori za prijaznejšo Zupančičevo jama. Tokrat navajamo le tiste, ki so bili že uresničeni: na divje parkirišče sredi soseske Zupančičeve jame ni več dostopa; poškodovane površine na t. i. Rdeči ploščadi so sanirane, dogovorjen pa je bil tudi pogostejši nadzor mirujočega prometa v soseski. Urejene so zelenice in otroško igrišče na Linhartovi promenadi, začelo pa se je tudi urejanje štirih otroških igrišč v naselju BS-3 Nove Stožice.

Družijo nas kulturni dogodki

Tudi kulturni dogodki nas družijo. Prav zato smo v sodelovanju s Knjižnico Bežigrad za prebivalce naše skupnosti junija pripravili razstavo in knjižno čajanko *Izvirna slovenska slikanica 2007*. S kulturnimi prireditvami smo popestrili življenje tudi septembra, ko je na *Otroškem bazarju* pisateljica in pravljničarka Anja Štefan predstavila nagrajeno slikanico *Sto ugank*. Nekaj ugank je zastavila tudi najmlajšim. Oktobra smo v sodelovanju z Študentsko areno izvedli literarno srečanje z aktualno socialno tematiko. Na literarnem srečanju, ki ga je vodila Manca Košir, je Vlasta Nussdorfer predstavila knjigo *Naši dečki z ulice*, Zlatko Blažič je spregovoril o svoji knjigi *Zgodovina moje heroinske odvisnosti*, svobodni publicist Dario Cortese pa je s predavanjem *Čaj, čas za zdaj* v Areninem križišču predstavil različne vrste čaja in njihovo pravilno pripravo. Pripravili pa smo nekaj prireditev v drugi polovici novembra in decembra, ki so popestrile predpraznične dneve prebivalkam in prebivalcem naše četrtne skupnosti.

Četrtna skupnost Šentvid

Še nekaj časa nas bo dušil promet

Bogomir Polajnar

Svet ČS Šentvid spremlja dogajanje na območju četrtne skupnosti in si prizadeva doseči enakopravno vlogo v dialogu z drugimi organi in institucijami mesta in države, čeprav četrtim skupnostim še po šestih letih delovanja ni priznana vloga legitimnih zastopnic lokalnih interesov. Svet je sproti obravnaval pobude občanov, se do njih opredeljeval in jih posredoval pristojnim oddelkom Mestne uprave v reševanje. Prednostne naloge s področja urejanja komunalne in prometne infrastrukture, ki jih je določil, žal niso bile uvrščene v načrt za izvedbo v letošnjem ali prihodnjem letu, razen kanalizacije na Brodu, ki je bila načrtovana že za leto 2007, začetek del pa je predviden za letos.

Tako se bo še vedno podaljševal prometni problem, ki je najbolj pereč na območju naše četrtne skupnosti tudi zaradi zavlačevanja izgradnje predora Šentvid – Koseze.

V teku je izvedba letnega programa dela Sveta ČS Šentvid, katerega vrednost presega 14.000 evrov in obsega področje kulture, športa, požarne varnosti, izobraževanja mladih in dejavnosti, namenjene najmlajšim in tudi starejši generaciji. V program je vključenih več kot 24 lokalnih društev, nekatera so s svojimi sekcijami tudi izvajalci ali soizvajalci programov. Še posebno je aktivno društvo *Blaž Potočnikova čitalnica*, ki vsako leto junija organizira in skoraj v celoti tudi izvaja kulturne in športne dejavnosti v okviru praznovanja Šentvidskega tedna in skozi vse leto. Med številnimi društvi omenimo še šentvidski oder z gledališko dejavnostjo ter zborovskim petjem; kar nekaj zelo kvalitetnih pevskih zborov celo na slovenski ravni dosega laskave uspehe.

Glavne teme, ki smo jih v preteklem letu obravnavali na sejah sveta, pa so bile: informacija v zvezi z začasno nastanitvijo romske družine Strojnan na območju naše četrtne skupnosti; priprava stališč sveta ČS v zvezi s programom priprave Strategije prostorskega razvoja MOL in prostorskega reda MOL; priprava finančnega načrta ČS Šentvid za leto 2007, osnutkov za leti 2008 in 2009 ter določitev glavnih programov delovanja ČS; obravnava osnutkov proračuna MOL za leta 2007, 2008 in 2009; priprava prednostnih nalog, ki naj bi jih Mestna uprava izvedla na območju naše četrtne skupnosti v čim krajšem času; obravnava osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto S6 Stanežiče – Vižmarje; priprava stališč sveta ČS v zvezi z obravnavo Občinskega lokacijskega načrta za del območja urejanja ŠP 6/2 SKIP; priprava stališč sveta ČS v zvezi predlaganimi spremembami poteka prog LPP, predvsem proge 8 in 16; obravnava prometne problematike na območju ČS Šentvid in izgradnje predora na avtocestnem odseku Šentvid – Koseze. Omenimo naj tudi preselitev nekdanje zelenjavne in sadne veletržnice z Rudnika v prostore nekdanje Metalke v Vižmarjah, ki se je zgodila mimo upoštevanja mnenja četrtne skupnosti, saj smo temu že vse od junija nasprotovali predvsem iz prometnih in ekoloških razlogov.

Ljubljana

Nagrajena pesem Sandre Veble

Ljubljana

Sandra Veble

Mesto, v razna obdobja odeto.
Dušo ima, ki se z mano sprehaja
po ulicah, trgih in mostovih starih.
Vsaka fasada me po svoje nagovarja,
zgodovina na vprašanja molče odgovarja.
Spreminja se, raste in se obnavlja.
To mesto ...
z mano živi in jaz z njim,
ko skozenj grem na potep,
se tudi sama spremenim.

V središču njegovem spomenik stoji,
zraven brez, kjer na tleh samo sonce žari,
čigar žarki nas vodijo na vse strani.
Vsak naš korak po granitnih kockah vreden je,
ker oživlja to mesto, ki naše je.
Trg, kjer se poje, igra, recitira,
tu zbirajo se ljudje ... včasih se protestira.
Vse to naš prijatelj Prešeren podpira,
le naj bo kulturno, veselo, vzpodbudno.
Za mlade, starejše, za tiste zahtevnejše.
Za klošarje, turiste, vse ljubitelje umetnosti prave,
za študente željne znanja, ljubezni in zabave,
za branjevke, trgovce, može postave ...

Čez Tromostovje me mesto vabi po poti,
vonj vode, cvetja, rib prihaja mi nasproti.
Spodaj Ljubljanica ... reka, ki se skozi mesto vije.
Ta reka, ki znotraj struge živi,
pogled nanjo mene in mesto prebudi.
Grad čuva njo in mesto samo.
Ko skozi potuje, privablja ljudi in poglede lovi.
Vabi tudi mene, da se ustavim,
da za nekaj lepega prostor v sebi pripravim,
sama pa mirno teče naprej,
kot da bi mi rekla, za mano ne glej.
Slapovi vrb bregova njena mehčajo,
a skrivnostne poti se tu ne končajo.
Ona teče dalje, pod drugimi imeni vse tja do morja,
ko zlije se vanj in zgine z obzorja.
Popelje nas v svet, to naše mesto malo.
To mesto malo, ravno prav veliko,
drugačno, pristrčno, čutim to razliko.
Vsak letni čas ga po svoje oblikuje,
a od nas je odvisno, kdo mu srečo kuje.
Naše je ... je mesto ljudi,
pa čeprav se nekaterim samo skozenj mudi.

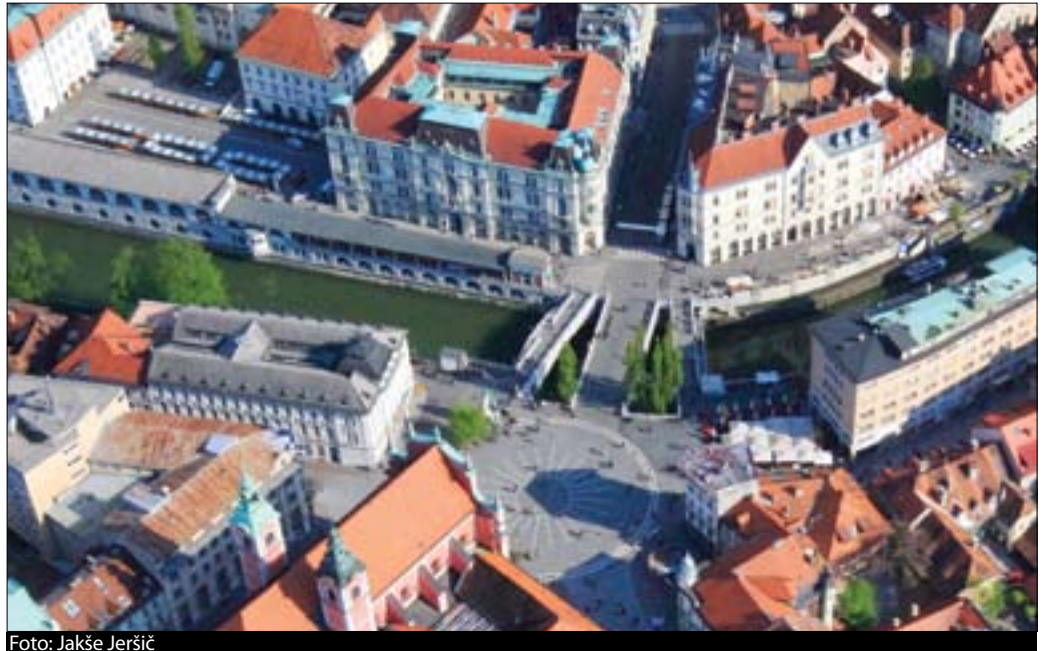

Foto: Jakše Jeršič

Pogled na Prešernov trg in Staro Ljubljano.

Literarni nagradni natečaj

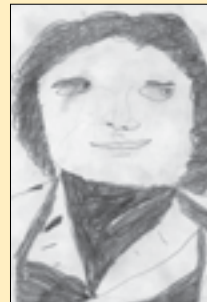
Ljubljana je naš dom in obenem državna prestolnica, zato jo nosimo v srcu s posebno ljubeznijo. Če vas pripadnost Ljubljani navdihuje k literarnemu ustvarjanju (pesmi, črtic, esejev), pošljite svoja besedila na naslov uredništva glasila Ljubljana, kjer bomo v vsaki številki objavili najboljše besedilo in ga tako kot fotografijo v nagradnem fotonatečaju nagradili s honorarjem 125 evrov. Besedilo, ki lahko obsega največ 3000 znakov brez presledkov oz. stran in pol, pošljite (po možnosti na CD-ju ali disketi do 10. junija na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si). Zunaj konkurence so na predlog vzgojiteljev posebej povabljeni tudi otroci iz ljubljanskih vrtcev in osnovnih šol do 10. leta starosti. V vsaki številki bomo poleg nagrajenega besedila objavili tudi najboljši spis ali pesem enega od najmlajših prebivalcev našega mesta in ga za nagrado povabili na tortico.

Pa še posebno obvestilo: V času, odkar je razpisan literarni natečaj, je v uredništvo prispelo veliko besedil, ki bi jih bilo škoda obdržati v predalu, zato za počitniško številko načrtujemo objavo večjega števila prispevkov, ne le nagrajenega. Toplo vabljeni k sodelovanju!

Ljubljana je ljubljena

**Matic Meterc, 4. a Oddelka
podaljšanega bivanja na OŠ Dravlje,
mentorica Vesna Farkaš**

Ljubljana je ljubljena, kadar sije sonce in kadar jo razsvetli ognjemet. Ko sije sonce, gremo skoraj vsak vikend z mamico in sestrico v staro Ljubljano. Med novoletnimi prazniki gremo z družino večkrat pogledat, kako se svetijo lučke na novoletni jelki. Poleti se radi vzpnemo z vlakcem na Grad. Odkar imamo vzpenjačo, smo še hitreje na vrhu. Zaidemo tudi v gledališče, ker imamo radi lutkovne predstave. Pod Tromostovjem teče Ljubljanica, ki je malce umazana in želel bi, da bi bila bolj čista. Mislím, da so stare hiše lepše od današnjih, modernih. In še nekaj, če še ne veste: kip Prešerna gleda naravnost v okno Primčeve Julije.

Matic Meterc, 4.a OŠ Dravlje

Mark Miklavčič, 4.a. OŠ Dravlje

Učenke in učenci podaljšanega bivanja Osnovne šole Dravlje so poslali pet lepih prispevkov, med katerimi je bilo zelo težko izbrati najboljšega. Učenca Matica Meterca in njegovo mentorico Vesno Farkaš bo tokrat povabil na tortico župan Zoran Jankovič, ki bo vesel, če boste s svojimi prispevki še naprej dokazovali, da cenite lepo mesto, v katerem smo skupaj doma. In še nekaj: Vsi vaši spisi bodo objavljeni v počitniški številki glasila.

Ljubljanske mestne preobrazbe

Nagrajena fotografija Jaka Rakarja

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

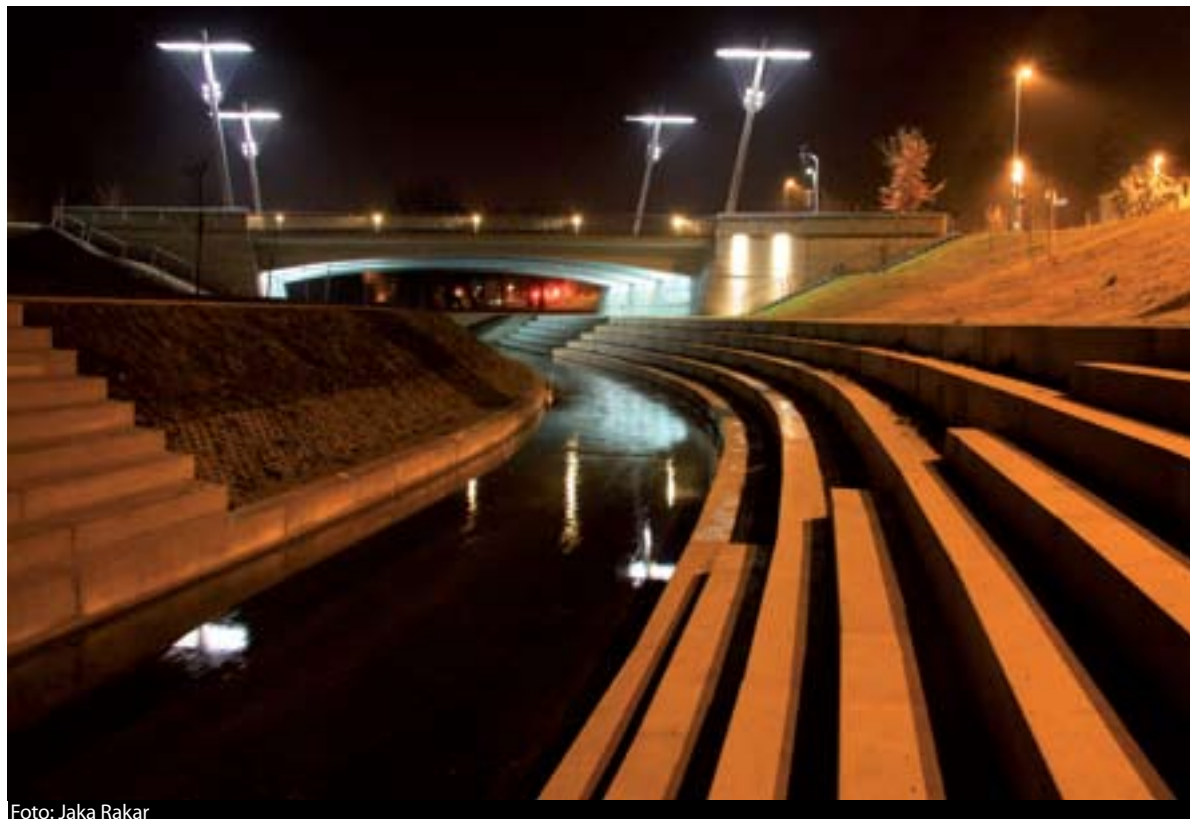

Foto: Jaka Rakar

Nagrajena fotografija Jaka Rakarja na temo Mestne preobrazbe.

Kulturno ozaveščeni Ljubljančani se veselijo vsakršne estetske preobrazbe prestolnice, ki se je lansko in letošnje leto spremenila v ogromno gradbeno, restavratorsko in konservatorsko delovišče. Ker se sam že desetletja borim za prijaznejšo, lepšo podobo mestnega jedra in tudi širšega območja vse tja do primestnega okolja, me v zadnjem obdobju toliko bolj razveseljujejo prenove različnih zgradb, ploščadi, pločnikov, podhodov in zelenic. Omenim lahko le nekaj primerov: veličastno prenovljen Prešernov trg z Wolfovo in Stritarjevo ulico, zgradbe v sklopu Nunske cerkve,

ploščad pred Maximarketom in obnovo Tihčeve skulpture, sanirana podhoda pod Slovensko cesto, končno lepo prenovljen parkirni prostor pred Telekomom, ki ga na obrobju krasijo veličastna »kolonada« jamborjev, na katerih vihrajo zastave EU, obnovljena pa sta tudi dolga leta zanemarjena prehoda na obeh straneh veletrgovine Name. Skoraj po vsem mestu so komunalci za kontejnerje za smeti namestili primerne betonske osnove in številne pločnike na prehodih primerno priredili za invalide in kolesarje. Idealni krajinski in arhitekturni podobi se približuje Trnovski

pristan, vse pohvale je vredna ureditev hudo zanemarljenega in divje zaraščene zemljišča ob ljubljanskih Žalah, kjer bi bilo smiselno ogromne elektrovođe zamenjati s podzemnim kabelskim vodom. Imenitna je celotna ureditev na Barjanski cesti in na novo prepleskane fasade. Nebotičnik bahavo sije v svoji pomlajeni podobi, univerzitetna, sodna, bančna in predsedniška palača prav tako, le da ima slednja čez cesto opazno zanemarljene stavbe, ki niso v ponos vladnim palačam in tujim veleposlaništvom. Trenutno še vedno kvarijo ugled mestnega središča Trg republike z grobnico herojev in nepopisno grdo počekani trije železniški podhodi, ki vodijo v sicer harmonični park Tivoli, z diletantskimi grafiti počekane skoraj vse zgradbe na Trubarjevi ulici pa so pravkar očistile skrbne roke mestnih komunalnih služb. Vidimo lahko, da bo odločno in agilno županstvo kmalu obnovilo ali očistilo še vse druge stavbe, ki

v strogem centru kvarijo ugled prestolnice. Zelo impozantno je urejena Barjanska cesta z novim mostom in nabrežjem rečice Gradaščice, kar je v duhu Plečnikove dediščine imenitno izpeljal arhitekt Jurij Kobe. In prav ta motiv je v nočnih urah pritegnil in navdihnil fotografa Jaka Rakarja in mu prislужil nagrado glasila Ljubljana. Ob pogledu na ta lepo razsvetljen most sem se spomnil na arhitekta Petra Gabrijelčiča, ki je v katalog ob razstavi Mostovi v Cankajevem domu zapisal naslednjo misel: »Mostovi povezujejo življenje ob bregovih, so javna mestna prizorišča, prostor, ki ga mesto ugrabi reki in ga ponudi mestnemu razvoju in kulturi.«

In to trnovsko mestno prizorišče je fotograf Rakar ujel v monumentalno kompozicijo, ki prikazuje poetično razsvetljen most, katerega poševne svetilke odsevajo svetlobo na površini regulirane rečice Gradaščice in osvetljujejo terasasto zgrajeno nabrežje ter komaj zasajene travnate površine. Motiv zanimive perspektive tvorijo linearno razgibane kamnite plošče, svetlobni akcent podobe predstavljajo štiri svetilke, barvnega pa osvetljena rdeča zgradba, ki žari za mostovnim lokom v ozadju. Skratka, gre za celovit, uravnotežen arhitekturni motiv v topli barvitosti, ki se ujema z natečajno tematiko. Plemenite posnetke arhitekturno-kiparskih fragmentov stare Ljubljane je poslal tudi Lothar B., zelo impresivne moderno komponirane motive Darko Brenko in dragocene dokumentarne fotografije propadajoče zgradbe Kolizej Marija Metlika, katerih motivika pa žal ni vezana na zadano tematiko. Kompozicijsko privlačen posnetek prenovljenega Prešernovega trga v smislu ribjega pogleda je prispevala Špela Rant, ki pa je premalo kontrasten in barvno uglasen. Poleg nagrajenca Jaka Rakarja si tudi naštetih fotosnemalci zaslužijo pohvalo za svoje fotografske sposobnosti.

Nagradni fotonatečaj Trubarjevo leto v Ljubljani

9. junija Ljubljana praznuje 500-letnico rojstva Primoža Trubarja. Mesto je v znamenju počastitve utemeljitelja slovenskega knjižnega jezika pripravilo vrsto dogodkov. Udeležite se počastitev s fotografskim aparatom ali ujemite njegova spomeniška obeležja in jih pošljite na nagradni fotonatečaj. Fotografijo bo izbral slikar in publicist Stane Jagodič, avtor pa bo zanjo prejel 125 evrov. Fotografije (v fizični obliki, na CD-ju ali po e-pošti) pošljite do do 13. junija na naslov: Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si.

Ljubljanske novice

Razgibajte Ljubljano in sebe

Ste vedeli, da je v Ljubljani manj kot polovica prebivalstva športno oziroma rekreativno dejavnega? Če bi analizirali naprej, bi verjetno podoben izid dobili tudi za večino posameznih četrtinskih skupnosti. Podatki seveda niso spodbudni, zato moramo ukrepati. Športna zveza Ljubljane je lani začela s projektom *Razgibajmo Ljubljano* (po četrtinskih skupnostih), s ciljem, spodbuditi prebivalstvo k bolj dejavnemu športnemu in zdravemu načinu življenja. V prvem letu se nam je pridružilo kar devet četrtinskih skupnosti. V vsaki smo pripravili eno ali več samostojnih dejavnosti, katerih pobudniki so bila predvsem društva. Pri delnem kritju organizacijskih stroškov je že lani pomagala Fundacija za šport, za sofinanciranje pa so se odločili tudi v letošnjem letu. Z nekaterimi četrtinskimi skupnostmi smo datume letošnjih prireditev že določili (do poletja so to Šmarna gora - 9. maj, Trnovo - 16. in 30. maj, Rudnik - 31. maj, Črnuče - 6. do 22. junij, Šiška - 11. junij, Šentvid - 18. junij in Vič - 20. junij, jeseni pa nas čakajo še prireditve v Centru, Šentvidu, Mostah oziroma na Fužinah ter na Viču oziroma Rožniku). Ker pa želimo zajeti čim večje število prebivalstva, k sodelovanju vabimo tudi preostale četrtne skupnosti. Kdor je za, naj pokliče na Športno zvezo Ljubljane!

Koledar rekreacije ljubljanskih društev

Z nekaj zamude zaradi slabega vremena se je začela kolesarska sezona. Za marsikoga je cilj njenega prvega dela največja ljubljanska kolesarska prireditev (v slovenskem merilu je druga po velikosti). Gre za Festival kolesarstva, z družinsko, malo in veliko Franjo. Do 14. oziroma 15. junija se boste za 27-, 97- in 156-kilometrsko razdalje (informacije: www.franja.org) lahko pripravljali na gorskokolesarskih izletih na Tritovsko jezero, ki bo 11. 5. (031/314-688), cestnem izletu v Metliko, ki bo 17. 5. (041/405-135), dan zatem bo spet izlet za »gorce« po Baški grapi

(01/431-61-14), 31. maja boste po gozdnih in makadamskih poteh lahko prečili Slivnico (040/624-941). Na svetovni dan športa - 31. maj, bosta v okviru Športnega dne na Rudniku kar dve prireditvi na dveh kolesih: družinski maraton po Barju in dirka na Orle (051/640-083). Pred Franjo bosta 7. junija še maraton česenj z Dolgega mostu v Goriška brda (05/331-01-74) in kolesarsko-pohodniška prireditev *Za srce z Vrhovcev* v Polhov Gradec (01/234-75-55). Bogat izbor čaka tudi tekače, ki bodo maj začeli na 52. športni prireditvi Pohod ob žici, seveda z zanesljivo največjo športnorekreativno prireditvijo v Sloveniji (ne prekosi je niti Ljubljanski maraton) - s tradicionalnim tekmovalnim tekom trojk, edinstveno tako prireditvijo na svetu (www.pohod.si). Časa za počitek po 12 ali 28 kilometrov dolgih tekah ne bo, saj vas bodo že 14. maja študenti povabili na tek na Ljubljanski grad (01/430-21-51), 16. maja pa bo Agencija za šport Ljubljana na Kodeljevem pripravila Cooperjev tekaški preizkus (01/300-82-11). Tekli, oprostite, tekle boste lahko tudi na nekdanji dan mladosti, Klub Polet bo v Tivoliju pripravil dobrodelni ženski tek, zbrani denar pa bodo v celoti namenili Društvu za cerebralno paralizo Ljubljana (www.klubpolet.si). Na drugo junijsko sredo boste lahko sodelovali na netekmovalnem Olimpijskem teku (041/402-202), 18. junija pa boste v okviru Šentvidskega tedna odkleli gorski krog po obronkih šentvidske kotline (041/674-853). Tudi med pohodnimi oziroma planinskimi potmi se obetajo zanimive. Popolnim začetnikom predlagamo udeležbo na preizkusu hoje na dva kilometra, ki bo 5. maja pri Fužinskem gradu (051/315-271), iste pa že naslednji dan vabi Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije na lahek voden sprehod po Srčni poti na Rakovniku (pripravljajo ga vsak prvi torek v mesecu; 01/234-75-55). Dan zmag boste lahko proslavili tudi s pohodnom okoli Šmarne gore (01/511-06-33), hit meseca bodo seveda pohodne prireditve po poti okoli Ljubljane, predelu,

ki jo je včasih z zunanjim svetom ločevala bodeča žica - 8., 9. in 10. maja (www.pohod.si), 17. maja pa se obeta zanimiv botaničen sprehod čez Barje (041/286-064). Tudi junij je povsem prepleten s pohodniškimi akcijami, med njimi pa se boste štirinajstega lahko udeležili pohoda po Rogli v režiji Agencije za šport Ljubljana (www.as-lj.si). V Sloveniji se vsako leto zgodi okoli 5000 (morda še več) rekreativnih prireditev. Če se ne motimo, jih je toliko, da bi z njim zapolnili vsaj eno številko glasila Ljubljana. A toliko prostora nimamo, zato raje za več obiščite spletno stran www.sportnikoleadar.si. *Ziga Černe, Športna zveza Ljubljane*

Islamska skupnost v Sloveniji ustanovila Kulturno-izobraževalni zavod Averores

Prvi projekt, ki ga bodo realizirali, sporoča mufti Nedžad Grabus, bo ustanovitev knjižnice. Želijo si v najkrajšem možnem času zbrati 1001 knjigo za potrebe knjižnice. Prepričani so, da jim lahko veliko pomagata pri tem projektu. Zanimajo jih namreč naslovi knjig v slovenščini, ki so povezane z islamom (religijo, zgodovino, književnostjo in podobno). V poštev pridejo tudi vse knjige, ki se ukvarjajo z muslimanskimi narodi (Turki, Arabci itd.) Poleg slovenskih knjig bodo priskrbeli tudi knjige v bosanskem, srbskem, hrvaškem jeziku z omenjenih področij, prav tako pa tudi v angleščini in drugih jezikih.

Razstava tekstilnih kreacij Roberta Capuccija v Mestnem muzeju Ljubljana

19. marca je župan Zoran Janković odprl razstavo tekstilnih kreacij Roberta Capuccija v Mestnem muzeju Ljubljana; muzej je odmevno razstavo znamenitega kreatorja pripravil v sodelovanju z veleposlaništvom Italijanske republike v RS in Italijanskim inštitutom za kulturo, na ogled pa je še do 18. maja.

24. mednarodni festival Druga godba od 20. do 28. maja

Program: Klub CD, torek, 13. maj, ob 20.30, DG intro: NAWAL (Komori), DEBASHISH BHATTACHARYA (Indija). **Klub CD, torek, 20. maj, ob 20.30:** LO COR DE LA PLANA (Francija). **Križanke, četrtek, 22. maj, ob 21.00:** VIEW FARKA TOURE (Mali), TIKEN JAH FAKOLY (Slonokoščena obala). **Križanke, petek, 23. maj, ob 21.00:** GANG OF FOUR (Velika Britanija), OJOS DE BRUJO SOUND SYSTEM (Španija). **AKC Metelkova, sobota 24. maj, ob 21.00:** GIPSY. CZ (Češka), PICIKATO BRASS BAND feat. KEMP (Makedonija), DOCTOR BATONGA! (Španija). **Križanke, sredo, 28. maj, ob 21.00:** KATALENA (Slovenija), ORCHESTRA BAOBAB (Senegal). **Trg francoske revolucije, ponedeljek, 14. julija, ob 20.00:** DG extra: CARAVAN PALACE (Francija).

Teden vseživljenjskega učenja na CDI Univerzum (19. – 25. maj)

Pod strokovnim vodstvom Andragoškega centra Slovenije Teden vseživljenjskega učenja, TVU, slovenski festival učenja, stopa že v svoje drugo desetletje. Na CDI Univerzum se lahko pohvalimo še z daljšo tradicijo; več kot 50 let izkušen in izobraževanju odraslih. Zadnji dve desetletji delujemo v prostorih v Šiški, na Grošljevi ul. 4. Za letošnji teden vseživljenjskega učenja pripravljamo številna zanimiva predavanja in delavnice. Pokazati želimo, da je v današnjem času, ko so informacije, znanje in razumevanje nujno potrebni za osebni in poklicni razvoj, učenje lahko zabavno in hkrati učinkovito.

Program brezplačnih delavnic:

- 19. 5. od 18. do 19. ure: **Biblioterapija.** Knjige nam lahko spremenijo življenje.

- 20. 5. od 10. do 18. ure: **Dan odprtih vrat** za vse, ki vas zanima **dokončanje srednje ali osnovne šole.**

- 20. 5. od 16.30 do 17.30:

Predstavitev sodobnih metod pri poučevanju angleščine za odrasle.

- 20. 5. od 18. do 19. ure: **Joga za boljšo koncentracijo in lažje učenje.**

- 21. 5. od 10. do 12. ure in od 18. do 20. ure vam bomo v okviru **Svetovalnega središča Ljubljana** predstavili možnosti za izobraževanje in načine spoprijemanja s težavami, s katerimi se v času izobraževanja srečujete.

- 21. 5. od 11. do 13. ure in od 17. do 19. ure: **PowerPoint ni bav-bav.**

- 22. 5. od 11. do 13. ure in od 17. do 19. ure: **Digitalna fotografija za začetnike**

- 22. 5. od 18. do 19.30:

Enostavne ekološke rešitve v vrtu. Učna ura za vse, ki nam ni vseeno za naše zdravje in zdravje našega planeta

- 23. 5. od 16.30 do 18.30:

Do you speak English?

Predstavitev spletnih strani za samostojno učenje angleščine. *Mateja Vurnik, Špela Jurak; info@cdi-univerzum.si*

4. Festival kratkega filma 600"

bo potekal enako kot lani v Stari mestni elektrarni, Elektro Ljubljana, Slomškova 18., 22. in 23. maja. Letošnji novosti sta dvodnevni festival in sekcija enominutni filmi. Zadnji dan za oddajo filmov je bil 30. april.

Program festivala: 22. maj:

- 20.00 - otvoritev, kratek uvod in predstavitev žirije,
- 20.10 - enominutni filmi,
- 20.30 - eksperimentalni filmi,
- 21.00 - propagandni filmi,
- 21.30 - videospoti,
- 22.00 - animirani filmi,
- 22.00 - druženje, pogovori in žur z DJ 1tz2getlaid.

23. maj:

- 20.00 - dokumentarni filmi,
- 21.00 - igrani filmi,
- 22.00 - druženje, pogovori in žur z DJ 1tz2getlaid. Razpored je okvren in je odvisen od količine in kakovosti prispelih filmov!

V Mestni občini Ljubljana se je začel program Dora

Konec marca letos so v okviru državnega presejalnega programa za raka dojke DORA prve ženske iz Mestne občine Ljubljana dobile vabilo na presejalno mamografijo v presejalni center na Onkološkem inštitutu Ljubljana. Prva slikanja žensk so bila opravljena konec aprila. Ko bodo usposobljeni novi presejalni centri, pa se bo področje širilo in postopno bodo v program Dora vključene ženske iz vse Slovenije.

Dora je državni program presejanja za raka dojke, ki ga organizira Onkološki inštitut v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Program omogoča vsem ženskam z vnaprejšnjim vabljenjem med 50. in 69. letom starosti pregled z mamografijo - slikanje dojke z rentgenskimi žarki. V tem obdobju je največja verjetnost, da ženske zbolijo za rakom dojke. Včasih ni opaznih znakov raka dojke, čeprav so ženske v življenjskem obdobju, ko mnoge zbolijo za to obliko raka. Prav zato je presejalna mamografija pomembna, saj je z njo mogoče odkriti bolezenske spremembe, ki še niso tako velike, da bi jih lahko zatipali. Ženske pred 50. letom in po 70. letu vabil na presejalno mamografijo ne bodo prejele, saj je rak dojke pri omenjeni starosti redkejši. Kljub temu pa so potrebni redni pregledi, na katere ženske napotita ginekolog ali osebni zdravnik.

Pomen presejalne mamografije

S presejalno mamografijo je mogoče odkriti začetne rakave spremembe. V takih primerih je zdravljenje še zelo uspešno. Približno polovica rakov, odkritih na presejanju, je dovolj majhnih, da je potrebna le kirurška odstranitev spremenjenega tkiva, ne pa celotne dojke. Obširne raziskave so dokazale, da zgodnje odkrivanje raka dojke zmanjša umrljivost za to boleznijo. Mamografsko slikanje je za nekatere ženske neugodno ali boleče, vendar je preiskava kratkotrajna. Na presejalni mamografiji

je mogoče raka dojke tudi spregledati (nekateri tipe rakov mamografija težko pokaže in tudi zelo izkušen radiolog lahko spregleda kakšno zelo majhno rakavo spremembo). Mamografija ima lahko tudi napačno pozitiven rezultat. Presejalni pregled odkrije sumljive spremembe približno pri vsaki deseti pregledani ženski. Pri večini od njih (v 95 odstotkih) se pri nadaljnji obravnavi izkaže, da nimajo raka, ampak le nerakave, nenevarne spremembe. Vsi raki, ki jih odkrije presejanje, niso ozdravljivi. Seveda pa pravočasno odkritje pomeni bistveno večjo stopnjo možnosti kakovostnega preživetja. Ne glede na vašo starost je zelo pomembno, da se oglašite pri osebem zdravniku ali ginekologu, če zaznate kakršne koli nenavadne spremembe v dojkah. Po presoji vas bo napotil v ustrezno specializirano ustanovo. Poleg organizirane presejalne mamografije bodo še vedno potekali redni pregledi, na katere vas lahko po svoji strokovni presoji napotita ginekolog ali osebni zdravnik. Kako poteka pregled? Presejalno mamografijo boste lahko opravili v presejalnem centru, navedenem v vabilu, ki ga boste prejeli na svoj stalni naslov. V presejalnem centru za raka dojke vas bo sprejel zdravstveni administrator. Presejalni pregled, vključno s slikanjem, traja približno pol ure. Zdravstveni administrator bo ob prihodu v presejalni center preveril vaše podatke in številko vabila. Skupaj z radiološkim inženirjem boste nato izpolnili tako imenovani anamnestični del obrazca Presejalna mamografija, ki vsebuje vprašanja o morebitnih trenutnih težavah (bolečina, izcedek, zatrdlina, vnetja, spremembe na koži, bradavici, drugo), prejšnjih operacijah in/ali punkcijah in morebitnih poškodbah dojke ali zdravljenju zaradi raka dojke. Seznanil vas bo s postopkom slikanja in ga tudi opravil. Slike bosta nato neodvisno ocenila dva izkušena zdravnika radiologa. Pisni izvid presejalne mamografije boste prejeli na naslov stalnega prebivališča.

Dodatne informacije o

programu Dora lahko dobite:

- na tel. številki 01/587 95 61 (vsak delavnik med 9. in 11. uro),
- na spletnem mestu <http://dora.onko-i.si/>
- ali na e-naslovu dora@onko-i.si

Asertivnost v medosebnih odnosih – kako do zadovoljujočih odnosov

Asertivnost je obnašanje in način komunikacije, ki temelji na spoštovanju sebe in drugih, na ustvarjanju enakopravnih odnosov, sprejemanju osebne odgovornosti, na zavedanju lastnih pravic in pravic drugih ljudi. Posamezniku pomaga, da zmore v kritičnih situacijah prepoznati, obvladati in izraziti svoja čustva na način, ki mu bo omogočil razvijanje lastne samozavesti, spreminjanje vedenja in odzivov ter uresničevanje lastnih potreb, želja in vrednot. Na Centru za psihološko svetovanje Posvet nudimo individualno svetovanje posameznikom, parom in družinam v duševni stiski. Pri svojem delu svetovalci opažamo, da ljudje najpogosteje poiščejo pomoč zaradi težav v partnerskem odnosu, pri čemer konflikti pogosto izvirajo iz neučinkovite medosebne komunikacije. Zato v delavnicah **Asertivnost v medosebnih odnosih** udeleženci/ke lahko v osmih skupinskih srečanjih spoznajo z večinami asertivnega komuniciranja ter prek obravnave različnih primerov spoznavajo svoje občutke in načine reagiranja v konfliktnih situacijah. V skupini imajo možnost, da odkrivajo in vadijo nove – bolj konstruktivne oblike vedenja. V Tednu vseživljenjskega učenja, 21. in 22. maja 2008 vas vabimo, da se udeležite **brezplačnih predstavitvenih delavnic** asertivnosti, ki jih bodo vodili strokovno usposobljeni svetovalci. Več informacij dobite na telefonski številki 01/2512950 ali na spletnem naslovu

www.posvet.org. Strokovnjaki na Centru za psihološko svetovanje Posvet pa Vašim težavam prislusneje tudi individualno vsak delovni dan med 12. in 19. uro v svetovalnici na Mestnem trgu 8 v Ljubljani. Za obisk zdravniška napotnica ni potrebna, Mestna občina Ljubljana pa s finančno podporo omogoča, da za obisk plačate zgolj simbolični prispevek.

Sodelavci in sodelavke Posveta

Program dnevih centrov aktivnosti za starejše na Povšetovi 20 in Puhovi 6

Tudi v pomladnih mesecih bomo nadaljevali s standardno ponudbo tedenskih aktivnosti: telovadba, joga, računalništvo, ustvarjalne delavnice, petje, ples, španščina, angleščina, francoščina, italijanščina, nemščina, vaje za urjenje spomina, kuhanje, šivanje, družabne igre, čitalnica z (dnevni) časopisi in revijami. Vsakih 14 dni se lahko udeležite brezplačnega predavanja o zeliščih. Krvni tlak (brezplačno), sladkor (1,50 evr) in holesterol (2,30 evr) bomo merili: 12. 5. 2008 od 8. do 10. ure na Povšetovi 20, 20. 5. od 8,30 do 10,30 na Puhovi 6. Na Povšetovi si lahko ogledate razstavo Ivice Petkovšek *Slike z ogljem*. Na Puhovi 6 pa so razstavljene panjske končnice članic likovne sekcije DU Škofljica.

Dnevni center aktivnosti za starejše - DCA - je na Povšetovi in Puhovi odprt vsak delavnik od 7,30 do 18. ure, razen ob petkih, ko je odprt do 16. ure. Za dodatne informacije pokličite 01/430-51-52 ali 01/53-44-026 ali si urnike ogledajte na www.seniorji.info. Izpostava na Kunaverjevi 6-8 je odprta vsak dan od 7. do 17. ure. Za dodatne informacije pokličite 01/51-31-640.

Pretresljiva razstava na ljubljanskem Magistratu

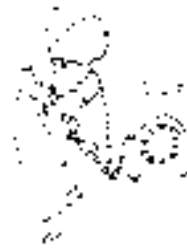
V prelepem atriju ljubljanske Mestne hiše je ljubljanski župan Zoran Jankovič 28. marca slovesno odprl razstavo z naslovom Moč sporočila

v boju proti tobaku. Namen te prav posebne razstave je obiskovalcu pokazati, kako so se v nekaterih državah lotili slikovnih sporočil o nevarnosti kajenja. Razstava, ki sta jo prvi organizirali Evropska liga proti raku in Mednarodna federacija za sladkorno bolezen ob podpori Julesa Maatena, člana evropskega parlamenta, je bila najprej na ogled v Belgiji, ki je tudi edina evropska država, ki ima na tobačnih izdelkih slikovna opozorila. Iz Bruslja je nato prek Avstrije, Švice in Portugalske prispela k nam. Ob otvoritvi je dr. Luk Joossens poudaril, da fotografija pove več kot tisoč besed. Slikovna opozorila na tobačnih izdelkih ima zdaj že 15 držav v svetu. Uvedbo teh opozoril podpirata Svetovna zdravstvena organizacija in Evropska unija, pomeni pa del strategije v boju za omejevanje porabe tobačnih izdelkov. Dr. Igor Švab, predsednik Evropskega združenja zdravnikov družinske medicine (WONCA Europe), je ob otvoritvi poudaril, da na Katedri za družinsko medicino učijo zdravnike, kako pomagati bolnikom pri odvijanju od kajenja. Eden od ključnih ciljev organizacije WONCA je zmanjševanje kajenja med prebivalci. Največje navdušenje med prisotnimi pa je požela županova izjava, da v 55 letih ni prižgal niti ene cigarete. Po njegovem mnenju je zdrav življenjski slog nepogrešljiva lastnost vsakega vodstvenega delavca, s katerim daje dober zgled tudi drugim. *Asist. dr. sci. Danica Rotar Paulič, dr. med.*

Turistične prireditve 2008

Zavod za turizem Ljubljana je v letu predsedovanja Slovenije Svetu EU pripravil posebno bogat program dogodkov na prostem v središču mesta.

• **Prireditve na in ob ljubljani: Namakanje goljufivih pekov** s Čevljarskega mostu bo vsako soboto, od 31. maja do 30. avgusta 2008. Med Čevljarskim mostom in Tromostovjem bo pet poletnih nedelj uprizorjena legenda o Jazonu in Argonavtih z naslovom **Argonavti in ljubljanski**

zmaj. Otroci bodo prišli na svoj račun ob nedeljah od konca junija do konca avgusta, ko bodo v Trnovskem pristanu **nedeljske otroške matineeje** Festivala Plavajoče gledališče.

Čolnarčkova pot pa je naslov sklopa prireditev, prav tako namenjenih otrokom, ki bo na Ljubljani potekal ob sobotah in nedeljah od julija do septembra. **Glasba na vodi** je naslov sklopa komornih koncertov, ki bodo vsak sobotni večer v juliju in avgustu med Gallusovim nabrežjem in Tromostovjem. Na preurejeni gasilski ploščadi na Petkovškovem nabrežju bodo prav tako ob sobotah tudi **mladinski koncerti**, vse poletje pa bodo na Gallusovem nabrežju ob Ljubljani potekale prireditve pod naslovom **Gallusova poletna pravljica**. Junija bodo ob nedeljah na **ladjici** nastopali **pihalni orkestri**, julija ob petkih in sobotah pa bo »**pojoča ladjica**« zasidrana pod Tromostovjem.

Tudi letos si bo na Bregu brezplačno mogoče **izposoditi kanuje** ali **se udeležiti vodnega izleta s kanuji po Ljubljani** - od konca maja do sredine septembra vsak dan. Na Špici bodo v drugi polovici avgusta **likovne, kiparske in foto delavnice**.

Ob Ljubljani bo potekalo tudi nekaj enodnevnih prireditev: **Tek povodnega moža** bo 18. junija, **Kresna noč na Ljubljani** bo 23. junija, **Dan Špice** 6. septembra, tradicionalno **tekmovanje za zlato runo** od Špice do Zmajskega mostu bo 13. septembra.

• **Prireditve v starem mestnem jedru:** V Stari Ljubljani si bomo letos lahko ogledali, kako nastane kovancec - **kovnica kovancev**, ki ne bo imela stalnega mesta, se bo selila, delovala pa bo ob lepem vremenu od maja do oktobra. Na mestnih ulicah bo tudi to poletje mogoče srečati **Zmajčke pomagajčke**. V starem mestnem jedru se bodo nad hoduljah sprehajali tudi **Primož Trubar** in **Urška s Povodnim možem**, s triciklom bo na ulicah ponovno tudi **Ljubljanski poštar**, ki je postal prepoznaven lik našega mesta. Novost letošnjega leta bo julija **vožnja z velopedom** v

starem delu mesta, ob pomoči vaditelja.

Junija in septembra bodo na Dvornem trgu **nastopale folklorne skupine** s predstavitvami slovenskih ljudskih plesov. Na ljubljanskih ulicah bo letos slišati tudi dixiland skladbe novejših datumov, ki jih bodo izvali glasbeniki z nastopi na ulicah. Tradicionalni **Pomežik poletju** bo junija v parku Zvezda, na Gradu bo tudi letos potekalo **Mini poletje**, delavnice za otroke pod geslom **Ulica je naša** bodo ob sobotah na Cankarjevem nabrežju, septembra bo na Dvornem trgu **mini lutkovni festival**. Vse poletje bodo potekale **ustvarjalne delavnice za otroke** tudi na travniku pred Gruberjevo palačo. Na Levstikovem in Gornjem trgu pa bo vse sobote v juniju, juliju in avgustu **slikarska galerija na prostem**, kjer bo mogoče ustvarjati slike tudi v živo.

Že 15. maja bodo poletje v Ljubljani poskušali pričarati mladi oblikovalci oblačil in nakita s prireditvijo **Modni dan v Ljubljani**, gostili bomo **Mednarodni festival uličnih gledališč Ana desetnica**, ki bo letos od 3. do 6. julija, **Poletje v Stari Ljubljani** s 25 koncerti v juliju in avgustu, **Trnifest 2008**, ki bo potekal ves avgust, **Emonska promenada** v Trnovem, 20. do 24. avgusta, **Noči v Stari Ljubljani**, 26. do 30. avgusta..

• **Prireditve na Slovenski cesti:** V času predsedovanja Slovenije Svetu EU bo prva v nizu prireditev na tej lokaciji tradicionalna **Maturantska parada**, ki bo letos 16. maja. **Parada pihalnih orkestrów** in predstavitev dolenskih vinogradnikov na Slovenski cesti bo v soboto, 24. maja. Sledil bo **Festival pomladi** z zaključno prireditvijo na Slovenski cesti 31. maja, **Lunin festival** bo 7. junija. 14. junija bo Slovenska cesta v znamenju **starodobnih vozil in festivala Nostalgijski**. Na prvi poletni dan, 21. junija, bodo na Slovenski cesti postavili najdaljšo pito, zvečer pa bo na **Kongresnem trgu slavnostni koncert Slovenske filharmonije, ki letos praznuje svojo 100-letnico**.

• **Prireditve v Tivoliju:**

V sodelovanju z Biosfero je v Tivoliju vsak delavnik od srede aprila do oktobra poskrbljeno za **rekreacijo za vse generacije**. Ves julij in prvo polovico avgusta bodo na zelenih površinah **predstavitve plesno-borilnih veščin**, imenovanih »*capoeira*«, od konca maja pa do konca avgusta bo ob ribniku že tradicionalna **Knjižnica pod krošnjami**. Ves julij in avgust bo na zelenici ob Jakopičevem sprehajališču brezplačna **vadba joge**. **Jakopičevo sprehajališče ostaja galerija na prostem** in poskrbeli smo, da si boste tudi to poletje z zanimanjem ogledovali fotografije z različno tematiko.

Petra Šušek, Zavod za turizem Ljubljana

Povabilo župana Zorana Jankovića na dneve odprtih vrat v Mestno hišo

Župan Zoran Janković ostaja odprt za predloge, pobude in morebitne težave Ljubljančank in Ljubljančanov. Tako ste vsi, ki vam ni vseeno za naše mesto, vsak prvi torek v mesecu dobrodošli na dnevu odprtih vrat, ko je župan na voljo med 14. in 17. uro v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1. Župan je dosegljiv tudi na elektronskem naslovu zoran.jankovic@ljubljana.si. Pisma z vprašanji županu ali Mestni upravi lahko naslovite tudi na **Glasilo Ljubljana, Mestna občina Ljubljana, Dalmatinova 1, Ljubljana in Službo za pobude in pritožbe občanov, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, Ljubljana**.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-12-17.

• **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; Klinični center: tel.: 01/ 522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (pon., tor. in čet. od 14. do 15. ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **Pravnoinformacijska pisarna Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj MOL**, Tavčarjeva 3 (tor. in čet. od 18. do 19.30 ure): tel.: (01) 431 23 24; **SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja:** 080 11 55

• **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke - žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih - žrtvam nasilja. • **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/ 260 656 in 031/ 233 211. • **Svetovalnica Fuzine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmostepolje.si

• **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem;** Preglov trg 15, tel.: 5206-447, vsak dan od 9. do 17. ure svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmostepolje.si • **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org • **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/ 590 789. • **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel: 01/ 433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si>

• **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet:** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščena vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 • **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 • **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 • **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 • **Policija:** tel: 113 • **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 • **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 • **Zavetišče za živali Gmajnice 30**, tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki - od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčka oddaste.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Rezultati nadzora pitne vode v Ljubljani

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih, skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. kontrolno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Skladno s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06) smo pripravili letno poročilo o skladnosti pitne vode za leto 2007. V okviru notranjega nadzora je bilo v letu 2007 na vseh oskrbovalnih območjih, ki jih upravljamo, odvzetih skupno 1677 vzorcev za mikrobiološka in 715 vzorcev za fizikalno-kemijska preskušanja v različnem obsegu preiskovanih parametrov. Z mikrobiološkega vidika je bilo ugotovljenih 63 neskladnih vzorcev, s fizikalno-kemijskega pa 4.

Letno poročilo za leto 2007 je zainteresirani javnosti dostopno na spletni strani www.vo-ka.si v rubriki Informacije/Pitna voda/ Letno poročilo o skladnosti pitne vode.

Ostale javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- v informacijski pisarni JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., Vodovodna cesta 90, Ljubljana,
- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si.

Kakovost podzemne vode za obdobje januar – marec 2008

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05)

- spojine iz skupine lahkihhalapnih halogeniranih ogljikovodikov niso bile ugotovljene
- + izmerjene koncentracije merjenih spojin so na nivoju meje zaznavanja

() vrednosti so pod mejo zaznavanja uporabljene metode

Mejne vrednosti za podzemne vode od vseh izmerjenih parametrov občasno presega samo pesticid atrazin na merilnem mestu: vodnjak Ia črpališča Hrastje. Vodnjak Hrastje Ia ni vključen v centralni vodovodni sistem za oskrbo meščanov s pitno vodo!

Zrak v Ljubljani za januar, februar in marec 2008

V preglednici so predstavljeni podatki stalnih meritev OMS na merilnem mestu Figovec za mesece januar, februar in marec 2008. Na lokaciji je bila vse tri mesece presežena vrednost delcev PM₁₀ in sicer 17-krat v mesecu januarju in v februarju ter 8-krat v mesecu marcu, s čimer je bilo preseženo tudi število dovoljenih dnevnih preseganj (35) v tekočem koledarskem letu. Druge izmerjene mesečne vrednosti so bile v okviru dovoljenih meja. V skladu z Uredbo o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Uredbo o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03) veljajo za leto 2008 naslednji normativi:

SO₂: Mejna letna koncentracija SO₂ znaša 20 µg/m³, urna mejna koncentracija znaša 350 µg/m³ in je lahko presežena največ 24-krat v koledarskem letu. Dnevna mejna koncentracija SO₂ znaša 125 µg/m³ in je lahko presežena največ 3-krat v koledarskem letu.

NO₂: Mejna letna koncentracija NO₂ v letu 2008 s sprejemljivim preseganjem znaša 44 µg/m³. Urna mejna koncentracija znaša 200 µg/m³ in je lahko presežena največ 18-krat v koledarskem letu.

O₃: Ciljna vrednost za varovanje zdravja ljudi za O₃ (največja dnevna 8-urna srednja vrednost) znaša 120 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot v 25 dneh v koledarskem letu izračunano kot povprečje v obdobju treh let.

Benzen: Mejna letna koncentracija benzena s sprejemljivim preseganjem za leto 2008 znaša 6 µg/m³.

PM₁₀: Mejna letna vrednost v koledarskem letu znaša 40 µg/m³, mejna 24 urna vrednost delcev PM₁₀ znaša 50 µg/m³ in je lahko presežena 35-krat v koledarskem letu.

Tabela 1 / Rezultati notranjega nadzora iz meseca marca 2008

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE 10. 3. 2008	KLEČE, HRASTJE, JARŠKI PROD, BREST 11. 3. 2008
pH		6,5 -9,5	7,52	7,47
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	426	413
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	0,43	0,30
Amonij	mg/l NH ₄	0,5	<0,02	<0,02
Nitrat	mg/l NO ₃	50	17	16
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,01	<0,01
Sulfat	mg/l SO ₄	250	14	14
Klorid	mg/l Cl	250	11	10
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,1	<0,1
Bor	mg/l B	1	<0,04	<0,04
Krom	µg/l Cr	50	4	3
Svinec	µg/l Pb	25	<2	<2
Železo	mg/l Fe	0,2	<0,05	<0,05
Atrazin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
Desetilatrazin	µg/l	0,1	0,06	<0,05
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,06	<0,05
Trikloroeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,5	<0,5
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., april 2008

Tabela 2 / Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih Ljubljanskih vodarn

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodik	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče - Villa	14. 1. 2008	(0,03)	(0,03)	-	11	1,3
Hrastje - Ia	14. 1. 2008	0,10	0,10	0,3	23	17
Šentvid - Ila	14. 1. 2008	(0,03)	(0,03)	-	16	1,5
Jarški prod - III	14. 1. 2008	(0,03)	(0,03)	-	12	2,0
Kleče - Villa	11. 2. 2008	(0,03)	<0,05	-	15	2,6
Hrastje - Ia	11. 2. 2008	0,11	0,10	0,5	23	14
Šentvid - Ila	11. 2. 2008	(0,03)	(0,03)	-	15	< 1
Jarški prod - III	11. 2. 2008	(0,03)	(0,03)	-	12	1,4
Kleče - Villa	3. 3. 2008	(0,03)	(0,03)	-	11	1,9
Hrastje - Ia	3. 3. 2008	0,10	0,08	1,1	23	16
Šentvid - Ila	3. 3. 2008	(0,03)	(0,03)	-	15	1,4
Jarški prod - III	3. 3. 2008	(0,03)	(0,03)	-	13	1,7

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2008, MOL, MU, Oddelek za varstvo okolja

Tabela 3 / Zrak v Ljubljani za januar, februar in marec 2008

JANUAR					
Merilno mesto Figovec	SO ₂	O ₃	NO ₂	PM ₁₀	Benzen
Povprečna mesečna vrednost	9 µg/m ³	11 µg/m ³	86 µg/m ³	61 µg/m ³	4 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	37 µg/m ³	47 µg/m ³	184 µg/m ³	202 µg/m ³	7 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	17 µg/m ³	25 µg/m ³	121 µg/m ³	134 µg/m ³	5 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	0	17	0
FEBRUAR					
Merilno mesto Figovec	SO ₂	O ₃	NO ₂	PM ₁₀	Benzen
Povprečna mesečna vrednost	10 µg/m ³	24 µg/m ³	82 µg/m ³	53 µg/m ³	3 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	65 µg/m ³	110 µg/m ³	189 µg/m ³	176 µg/m ³	7 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	18 µg/m ³	46 µg/m ³	126 µg/m ³	97 µg/m ³	5 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0*	0	17	0
MAREC					
Merilno mesto Figovec	SO ₂	O ₃	NO ₂	PM ₁₀	Benzen
Povprečna mesečna vrednost	10 µg/m ³	31 µg/m ³	73 µg/m ³	40 µg/m ³	5 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	57 µg/m ³	84 µg/m ³	163 µg/m ³	152 µg/m ³	8 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	27 µg/m ³	61 µg/m ³	106 µg/m ³	67 µg/m ³	5 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	0	8	0

Foto: Jakše Jeršič